

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

**Про звіт Одеської обласної державної адміністрації
щодо виконання Програми соціально-економічного
та культурного розвитку Одеської області за 2019 рік**

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», розглянувши внесений обласною державною адміністрацією проєкт звіту про виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2019 рік, обласна рада

ВИРІШИЛА:

Звіт Одеської обласної державної адміністрації про виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2019 рік взяти до відома (додається).

Голова обласної ради

Сергій ПАРАЩЕНКО

15 травня 2020 року
№ 1298-VII

Додаток
до рішення обласної ради
від 15 травня 2020 року
№ 1298-VII

ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2019 РІК

Зміст звіту про виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2019 рік

ВСТУП

1.	АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ У 2019 РОЦІ...	4
2.	ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	8
3.	РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	11
3.1.	Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс.....	11
3.2.	Промисловість.....	21
3.3.	Агропромисловий комплекс.....	28
3.4.	Будівництво та житлова політика.....	29
3.5.	Дорожньо-транспортне господарство.....	30
4.	МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ.....	30
4.1.	Управління об'єктами комунальної власності.....	30
5.	РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ.....	31
5.1.	Реформування відносин власності.....	31
5.2.	Регуляторна політика та розвиток підприємництва.....	37
5.3.	Надання адміністративних послуг.....	39
6.	ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА.....	41
7.	ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ.....	46
8.	СОЦІАЛЬНА СФЕРА.....	49
8.1.	Демографічна ситуація та розвиток ринку праці.....	49
8.2.	Грошові доходи населення та заробітна плата.....	51
8.3.	Соціальне забезпечення.....	52
8.4.	Пенсійне забезпечення.....	56
8.5.	Житлово-комунальне господарство.....	57
9.	ГУМАНІТАРНА СФЕРА.....	58
9.1.	Охорона здоров'я.....	58
9.2.	Освіта.....	60
9.3.	Підтримка сім'ї, дітей та молоді.....	66
9.4.	Культура.....	71
9.5.	Фізична культура і спорт.....	74
9.6.	Туристично-рекреаційна галузь.....	76
9.7.	Розвиток громадянського суспільства.....	80
10.	ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	82
11.	ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.....	85
 ДОДАТКИ:		
1.	Основні показники економічного і соціального розвитку Одеської області за 2019 рік.....	93

1. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Основні тенденції розвитку Одеської області у 2019 році

Одеська область у 2019 році – це:

- **9,8%** виконаних будівельних робіт 2019 рік (17313,5 млн. грн.)
- **7,5%** обороту роздрібної торгівлі 2019 рік (82,8 млрд. грн.)
- **9,9%** введеного в експлуатацію житла 2019 рік (1087,2 тис. м2)
- **5,3%** обсягу експорту послуг 2019 рік (801,2 млн. дол. США)
- **6,4%** обсягу вантажних перевезень 2019 рік (42,9 млн. т)
- **3,5%** капітальних інвестицій 2019 рік (20,6 млрд. грн.)
- **2,8%** обсягу експорту товарів 2019 рік (1384,2 млн. дол. США)
- **3,6%** прямих іноземних інвестицій на 31.12.2019 (1,2793 млрд. дол. США)
- **2,5%** промислового виробництва 2019 рік (61,4 млрд. грн.)

За підсумками 2017 року обсяг валового регіонального продукту склав 149530 млн.грн. (по Україні – 2983.9 млрд.грн.), індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту склав 104,2% (по Україні – 102,5%).

За підсумками 2018 року індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту склав 100,9% (по Україні – 103,3%).

Транспорт

Січень-грудень 2019 року. Обсяги вантажних перевезень – 42,9 млн. тонн, на 4,6% більше, ніж у січні-грудні 2018 року (по Україні – +8,0%) (довідково: січень-грудень 2018 року – 98,7%), у т.ч.: залізничним транспортом – - 5,3%, автомобільним – +41,3%, водним - + 14,9%.

Переробка вантажів у портах

	12 міс. 2019 рік		12 міс. 2018 рік	
	тис. тонн	% до 2018 р.	тис. тонн	% до 2017 р.
Одеський МТП	25343,7	116,8	21698,3	89,9
МТП «Чорноморськ»*	17620,4	122,2	14417,3	104,8
МТП «Південний»*	20645,4	118,0	17497,9	106,0
Ізмаїльський МТП	4283,3	91,5	4683,3	91,9
Ренійський МТП	1275,3	95,7	1332,8	118,5

* на власних причалах

Зростання експорту: зернових вантажів (МТП «Чорноморськ»), карбаміду, руди (МТП «Південний»), зернових, руди, чорних металів, будівельних вантажів, контейнерів, нафтоналивних вантажів (Одеський МТП), олії (Ізмаїльський МТП). **Зменшення експорту:** будівельних вантажів (МТП «Чорноморськ»), зернових, металів (МТП «Південний»), руди, металопрокату (Ізмаїльський МТП)

Зростання імпорту: чорних металів, контейнерів, нафтоналивних вантажів (Одеський МТП); вугілля (МТП «Чорноморськ»), руди, міндобриг (МТП «Південний»), міндобриг, нафтоналивних, будівельних вантажів (Ізмаїльський МТП). **Зменшення імпорту:** вугілля (МТП «Південний»), руди, будівельних вантажів (МТП «Чорноморськ»)

Зростання транзиту: контейнерів, чорних металів (Одеський МТП); аміаку, руди (МТП «Південний»). **Зменшення транзиту:** вугілля (Ізмаїльський МТП), зрідженого газу (Одеський МТП)

Промисловість

2019 рік. Індекс промислової продукції – 107,4% (2 місце серед регіонів країни) (по Україні – 98,2%) (довідково: січень-грудень 2018 року – 92,4%).

Зросли обсяги виробництва харчових продуктів, напоїв (+8,5%), у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (+21,4%), хімічних речовин і хімічної продукції (+13,3%).

Зменшились обсяги виробництва у машинобудуванні (-10,3%), основних фармацевтичних продуктів і препаратів (-10,1%), у металургійному виробництві,

виробництві готових металевих виробів (-6,6%), у текстильному виробництві, виробництві одягу, виробів зі шкіри (-7,2%), на підприємствах з виробництва виробів з деревини, паперу та поліграфічної діяльності (-0,4%), на підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (-0,5%).

2019 рік. Реалізовано промислової продукції на 61408,1 млн. грн. (105,6% до січня-грудня 2018 р.) (довідково: січень-грудень 2018 р. - на 58166,5 млн. грн.)

Найбільше реалізовано продукції підприємствами харчової промисловості (37,0% до загального обсягу), з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (24,8%), з виробництва гумових і пластмасових виробів; іншої неметалевої мінеральної продукції (12,0%), машинобудування (8,7%), металургії, готових металевих виробів (6,4%).

Сільське господарство

У 2019 році **індекс продукції сільського господарства** у порівнянні з 2018 роком становив 89,4% (довідково: 2018 р. – 101,1%). При цьому в сільськогосподарських підприємствах обсяги зменшились на 18,7%, у господарствах населення зросли на 1,3%.

Рослинництво

За 2019 рік обсяги виробництва продукції рослинництва в порівнянні з 2018 роком в усіх категоріях господарств зменшились на 11,5%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 19,2%, у господарствах населення зросли на 4,4%.

За статистичними (попередніми) даними у 2019 році у масі після доробки в усіх категоріях господарств збирання врожаю становить:

Культура	Зібрана площа, тис. га	Валовий збір, тис. тонн (у % 2018 р.)	Урожайність, ц/га
Зернові та зернобобові культури	1197,9	3725,3 (86,2%)	31,1
Пшениця (озима та яра)	652,8	1999,3 (89,9%)	30,6
Ячмінь (озимий та ярий)	348,6	1013,6 (89,3%)	29,1
Зернобобові	37,3	56,8 (82,0%)	15,2
Кукурудза на зерно	140,2	607,4 (84,6%)	43,3
Ріпак (озимий та ярий)	187,8	371,65 (107,1%)	19,8
Соняшник	361,7	686,7 (77,5%)	19,0
Овочеві культури відкритого ґрунту	16,9	288,8 (107,1%)	170,3
Картопля	29,2	381,0 (125,0%)	130,3
Культури плодові та ягідні	7,5*	106,6 (97,5%)	143,3
Виноград	24,1*	240,5 (81,1%)	99,9

*насаджень у плодоносному віці

Тваринництво

За 2019 рік обсяги виробництва продукції тваринництва в порівнянні з 2018 роком в усіх категоріях господарств зменшились на 5,6%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах - на 5,8%, в господарствах населення - на 5,6%.

Основні показники тваринництва

	Січень-грудень 2019 р.	Січень-грудень 2018 р.	Відхилення 2019р. до 2018р.,%	Січень-грудень 2019 р.	Січень-грудень 2018 р.	Відхилення 2019 р. до 2018 р., %
Виробництво:	Усі категорії господарств			у т.ч. с/г підприємства		
М'ясо худоби та птиці (тис. тонн)	59,0	64,1	-8,0	11,9	10,7	+11,2
Молоко (тис. тон)	321,4	334,8	-4,0	30,3	32,3	-6,2
Яєць (млн. шт.)	203,5	251,8	-19,2	10,7	14,1	-24,1
Чисельність худоби та птиці:	-	-	-	-	-	-
Великої рогатої худоби (тис. голів)	145,5	154,9	-6,1	18,8	22,0	-14,5
у тому числі: корів	89,7	93,3	-3,9	7,7	8,8	-12,5
Свиней (тис. голів)	149,3	173,0	-13,7	69,5	64,1	+8,4
Овець та кіз (тис. голів)	291,9	319,1	-8,5	37,4	44,1	-15,2
Птиці (тис. голів)	2607,6	3173,5	-17,8	64,5	135,9	-52,5

Будівництво

2019 рік. Виконано будівельних робіт на 17893,6 млн. грн. (3 місце серед регіонів країни), збільшення порівняно з 2018 роком на 11,3% (18 місце) (довідково: 2018 рік – 111,5%) (по Україні – +23,6%).

2019 рік. Введено в експлуатацію 1087,2 тис. м² житла, збільшення на 91,5% (2 місце серед регіонів країни) (довідково 2018 р. – 83,1%) (по Україні – +26,9%).

Інвестиції

2019 рік. В області освоєно 20648,9 млн. грн. капітальних інвестицій, що на 1,7% (23 місце серед регіонів країни) менше 2018 року (довідково: 2018 р. – 95,9%) (по Україні – 115,5%).

Станом на 31 грудня 2019 року загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) становив 1279,3 млн. дол. США (5 місце серед регіонів країни) (обсяг збільшився на 27,6 млн. дол. США або на 2,2% у порівнянні з даними на 1 січня 2019 року) (по Україні – +8,8%).

Зовнішня торгівля товарами та послугами

Січень-грудень 2019 року. Обсяги експорту та імпорту товарів становили 1384,2 млн. дол. США та 1904,4 млн. дол. США відповідно і у порівнянні з січнем-груднем 2018 року зменшились в експорті на 17,0% (по Україні - +5,8%) та збільшились в імпорті на 22,4% (по Україні – +6,3%).

Довідково: за січень-грудень 2018 року: експорт - -8,0%, імпорт - +6,1%.

Сальдо негативне на суму 520,2 млн.дол. США (у січні-грудні 2018 р. позитивне сальдо 112,2 млн.дол. США).

Січень-грудень 2019 року. Обсяг експорту послуг становив 801,2 млн. дол. США і збільшився на 9,3% (по Україні – +30,9%) проти січня-грудня 2018 року, імпорту – відповідно 249,4 млн. дол. США, збільшився на 15,7% (по Україні – +3,5%).

Довідково: за січень-грудень 2018 р.: експорт - -5,8%, імпорт - +12,0%.

Сальдо позитивне на суму 551,8 млн.дол. США (у січні-грудні 2018 р. позитивне сальдо 517,5 млн.дол. США).

Внутрішня торгівля

Січень-грудень 2019 року. Оборот роздрібної торгівлі становив 82,8 млрд. грн. (4 місце серед регіонів країни) та збільшився порівняно з січнем-груднем 2018 року на 12,8% (8 місце) (довідково: січень-грудень 2018 року - +3,4%) (по Україні - +10,5%).

Цінова ситуація

Грудень 2019 року. Індекс споживчих цін (до грудня 2018 р.) становив 103,9% (по Україні –104,1%).

Індекс споживчих цін (до попереднього місяця) – 100,2% (довідково: грудень 2018р. – 101,1%) (по Україні – 99,8%).

Ринок праці

2019 рік. Середньомісячна заробітна плата становила 9246 грн. (10 місце) та збільшилась відносно січня-грудня 2018 року на 15,4% (довідково: січень-грудень 2018 року – 122,5%) (по Україні – 10497 грн., 118,4%).

Індекс реальної заробітної плати становить 107,4% (довідково: січень-грудень 2018 року – 110,5%) (по Україні – 109,8%).

За грудень 2019 р. заробітна плата становила 11103 грн. (8 місце, по Україні – 12264 грн.).

Заборгованість з виплати заробітної плати на 01.01.2020 – 47,3 млн. грн. (1,56% від загального боргу по країні). Порівняно з початком грудня 2019 р. зменшення на 39,3% (- 30686,0 тис. грн.)

Найбільші боржники:

ПАТ «Одеський НПЗ» – 30,9 млн. грн. (65,3% від загальної заборгованості); ДП "Ренійський МТП" – 7,0 млн. грн. (14,8%), ДП «Білгород-Дністровський МТП» - 2,8 млн.грн.(5,9%) Загальний борг 3 підприємств –40,7 млн. грн. або 86,0% від загальної заборгованості.

Підприємництво

На 1 січня 2020 року на обліку в органах ГУ ДФС області знаходиться 229,8 тис. платників (у т.ч. юридичних осіб – 92,0 тис. осіб, фізичних осіб-підприємців – 137,8 тис. осіб).

З початку року абсолютний приріст зареєстрованих підприємств (**юридичних осіб**) становить + 3 352, абсолютний приріст фізичних осіб-підприємців (**ФОП**) + 1 845.

В Одеській області здійснюють діяльність (сплачують податки) **126,2 тис.** суб'єктів **малого та середнього підприємництва:**

- фізичних осіб-підприємців – 95,4 тис. (75,6%);
- малих підприємств – 29,8 тис. (23,7%);
- середніх підприємств – 941 (0,7%).

Найбільше суб'єктів малого та середнього підприємництва здійснюють діяльність у сфері оптової та роздрібної торгівлі (42,5%), операцій з нерухомим майном (7,2%), інформації та телекомунікацій (6,7%), сільського господарства (5,5%), професійної, наукової та технічної діяльності (5,5%), транспорту (5,2%), промисловості (4,9%), готельно-ресторанного господарства (4,3%), адміністративного, допоміжного обслуговування (3,3%), будівництва (3,0%).

За 2019 рік від суб'єктів малого та середнього підприємництва у вигляді податків та обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів **надійшло 16, 6 млрд. грн. (+14,6% до відповідного періоду попереднього року)**, що становить **52,9%** загальної суми бюджетних надходжень (без урахування митних платежів):

- **державний бюджет – 8,1 млрд. грн. (+18,0% до минулого року)**
- **місцевий бюджет – 8,5 млрд. грн. (+11,6% до минулого року та складає 48,6% загальної суми надходжень до місцевого бюджету).**

Найбільше надходжень до бюджету генерують підприємства сільського господарства (18,3%), оптової та роздрібної торгівлі (16,5%), промисловості (16,1%), транспортної галузі (13,7%).

2. ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку міст, районів та об'єднаних територіальних громад.

Із 419 місцевих бюджетів план загального фонду за 2019 рік виконано по 352 бюджетам (84,0% загальної кількості) з обсягом перевиконання 388,7 млн грн, не виконано по 67 бюджетам на суму 295,1 млн грн.

До бюджетів міст обласного значення надійшло 9 456,2 млн грн, виконання плану 100,0%, додатково отримано 1,6 млн грн.

До бюджетів районів надійшло 3 709,4 млн грн, виконання плану 105,4%, додатково отримано 190,3 млн грн.

До бюджетів ОТГ надійшло 1 593,8 млн грн, виконання плану 105,6%, додатково отримано 85,2 млн грн.

До обласного бюджету надійшло 2 268,4 млн грн, виконання плану 92,5%, недоотримано 183,5 млн грн.

✚ підвищення рівня взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення збільшення надходжень до місцевих бюджетів та підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів.

Підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів в першу чергу відображається через бюджетну децентралізацію.

В результаті децентралізації місцеві бюджети області отримали стабільні джерела доходів що дозволило залучити в їх розпорядження значний фінансовий ресурс.

За 2019 рік сума додаткового ресурсу до місцевих бюджетів від заходів децентралізації склала приблизно 1 659,0 млн грн, в т.ч.:

- податок на прибуток підприємств приватного сектора – 266,4 млн грн;
- акцизний податок від торгівлі підакцизними товарами, акцизного податку з виробленого та ввезеного пального – 945,4 млн грн;
- транспортний податок – 22,3 млн грн;
- податок на нерухомість – 424,9 млн грн.

За рахунок додатково отриманого фінансового ресурсу в результаті проведення децентралізації у місцевих бюджетів з'явилися додаткові можливості спрямувати кошти на реалізацію проєктів розвитку територій через модернізацію об'єктів соціально-культурної сфери.

✚ підвищення мотивації до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів.

Саме проведення децентралізації місцевих бюджетів спрямована підвищити мотивацію до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів та отримання додаткових надходжень до місцевих бюджетів.

✚ підвищення ефективності використання бюджетних коштів.

Видатки місцевих бюджетів по області за 2019 рік складають 33819,7 млн грн (план – 36 305,4 млн грн, виконання 93,2%).

- загальний фонд – 25 534,5 млн грн (план – 26 920,6 млн грн, виконання 94,9%);

- спеціальний фонд – 8 285,2 млн грн (план – 9 384,8 млн грн, виконання 88,3%).

Направлено на захищені видатки 17 045,2 млн грн або 50,4%, у тому числі:

- на заробітну плату – 10 408,2 млн грн (план – 10 810,7 млн грн або 96,3%);
- енергоносії – 839,9 млн грн (план – 975,0 млн грн або 86,1%);
- медикаменти та харчування – 700,6 млн грн (план – 737,9 млн грн або 94,9% плану);
- соціальне забезпечення – 5 096,4 млн грн (річний план – 5 580,9 млн грн, 91,3% плану).

Видатки на утримування освіти та охорони здоров'я передані з місцевих бюджетів на фінансування за рахунок субвенцій з державного бюджету, які за звітний період склали:

- медична субвенція – 3 480,0 млн грн;
- освітня субвенція – 4 370,3 млн грн.

Видатки по обласному бюджету – 6 128,6 млн грн (план – 6 724,3 млн грн, виконання 91,1%), в т.ч.:

- загальний фонд – 3 957,5 млн грн (план – 4 038,1 млн грн, виконання 98,0%);
- спеціальний фонд – 2 171,1 млн грн (план – 2 686,2 млн грн, виконання 80,8%).

Направлено на захищені видатки 1 403,7 млн грн або 22,9%, у тому числі:

- на заробітну плату – 981,8 млн грн (план – 1 033,4 млн грн, або 95,0%);
- енергоносії – 106,7 млн грн (план – 122,4 млн грн, або 87,1%);
- медикаменти та харчування – 124,1 млн грн (план – 122,5 млн грн, або 101,3%);
- соціальне забезпечення – 191,1 млн грн (річний план – 197,8 млн грн, 96,6% плану).

➤ нарощування доходів державного та місцевих бюджетів відповідно до темпів зростання макроекономічних показників області.

За 2019 рік до зведеного бюджету області надійшло 71 198,9 млн грн, виконання плану 86,1%, до плану недоотримано 11 472,4 млн грн, темп росту до минулого року склав 105,4% або зростання на 3 671,2 млн грн, у тому числі:

➤ до державного бюджету надійшло 52 703,9 млн грн, виконання плану 81,6%, недоотримано 11 865,3 млн грн, темп росту до відповідного періоду минулого року 102,7% або зростання на 1 402,0 млн грн.

Недоотримання коштів до державного бюджету відбулось за рахунок невиконання встановлених ДФС України індикативних показників:

- податкових платежів на 7 864,1 млн грн, виконання плану 60,4%: - податку на додану вартість із вироблених в Україні товарів недоотримано на 5 966,2 млн грн, виконання плану 45,2%; - податку на прибуток підприємств недоотримано на 251,5 млн грн, виконання плану 90,5%; - акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів недоотримано на 995,5 млн грн, виконання плану 19,9%; - військового збору недоотримано на 286,6 млн грн, виконання плану 75,3%.

- митних платежів на 4 025,7 млн грн, виконання плану 90,6%.

➤ до місцевих бюджетів надійшло 18 495,0 млн грн, виконання плану 102,2%, додатково отримано 392,9 млн грн, темп росту 114,0% або зростання на 2 269,2 млн грн, у т.ч:

- загальний фонд – 17 027,8 млн грн, виконання 100,6% або +93,7 млн грн;
- спеціальний фонд – 1 467,2 млн грн, виконання 125,6% або + 299,3 млн грн.

Одними з основних бюджетоутворюючих податків місцевих бюджетів є податок на доходи фізичних осіб, який складає 51,9% місцевих бюджетів та плата за землю – 15,9%, які за 2019 рік склали:

- ПДФО – 9 590,7 млн грн, виконання плану 99,6%, не доотримано 35,7 млн грн, темп росту до минулого року 117,2% або +1 407,4 млн грн;
- плати за землю – 2 940,4 млн грн, виконання плану 104,7%, додатково отримано 131,0 млн грн, темп росту до минулого року 132,8% або + 726,6 млн грн.

✚ мінімізація ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання недоїмки до місцевих бюджетів, встановлення об'єктивних критеріїв при наданні податкових пільг органами місцевого самоврядування в умовах розширення прав щодо самостійного прийняття ними рішень.

Питання мінімізації ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання недоїмки та зниження податкового боргу суттєво впливають на стан виконання та наповнення місцевих бюджетів області. Дане питання знаходиться на контролі ГУ Державної податкової служби в Одеській області.

✚ недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері.

Станом на 01.12.2019 дебіторська заборгованість бюджетних установ, які фінансуються з місцевих бюджетів області по загальному фонду, збільшилась з початку року на 2 269,2 тис. грн та становить 6 046,2 тис. грн:

- по соціальному забезпеченню населення - 4 353,8 тис. грн (*м. Одеса – 4 265,5 тис. грн, м. Білгород-Дністровський – 1,2 тис. грн, м. Чорноморськ – 4,2 тис. грн, Лиманський район – 82,9 тис. грн*);

- за придбання предметів постачання і матеріалів та оплати послуг з початку року зменшилась на 1 360,0 тис. грн та становить 1 558,9 тис. грн.

За звітний період залишається невідшкодованою заборгованість за Фондом соціального страхування за проведені розрахунки по листках з тимчасової втрати працездатності у сумі 43,7 тис. грн.

Кредиторська заборгованість бюджетних установ області по загальному фонду зменшилась з початку року на 226 193,1 тис. грн та становить 41 371,1 тис. грн, у т.ч. прострочена – 4 220,6 тис. грн.

Найбільшу частку у структурі за напрямками видатків становить кредиторська заборгованість по поточних трансфертах підприємствам, установам, організаціям та соціальному забезпеченню населенню, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів – 16 554,5 тис. грн або 7,2% загального обсягу заборгованості, що на 212 403,1 тис. грн менше ніж на початок року.

3. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

3.1. Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ продовження будівництва нової злітно-посадкової смуги у Міжнародному аеропорту «Одеса».

Відповідно до рішення Уряду (постанова КМУ від 06.09.2017 № 787) в кінці 2017 року розпочате фінансування виконання будівництва нової злітно-посадкової смуги у Міжнародному аеропорту «Одеса».

01.03.2019 отримано новий позитивний експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» щодо погодження проектно-кошторисної документації за проектом «Реконструкція, будівництво аеродромного комплексу КП «Міжнародний аеропорт «Одеса» загальною кошторисною вартістю 2 852 065,522 тис.грн.

До Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року, до кінця 2019 року Укрінфрапроекту було погоджено спрямувати 1 304 550.00 тис. грн. для фінансування виконання завдань і здійснення заходів, передбачених додатком 2 до Програми.

Будівництво аеродрому здійснюється без припинення польотів на діючому аеродромі. На період будівництва нової штучної злітно-посадкової смуги (далі – ШЗПС) передбачається зліт і посадка повітряних суден на існуючу ШЗПС. Будівництво аеродрому виконується поетапно, з виділенням 2 пускових комплексів.

Роботи з будівництва нової злітно-посадкової смуги і перону завершено на 90%, рівень готовності руліжних доріжок - 80%.

Станом на січень 2020 року відновлено роботи в Міжнародному аеропорту «Одеса». За умови сприятливих погодних умов, продовжаться роботи з влаштування конструктивних шарів на руліжних доріжках РД-С3 та РД-А1. Наразі на них частково влаштовані шари піскоцементу та пісного бетону. Будуть продовжені роботи з укладання шару пісного бетону завтовшки 30 см, після чого почнеться фінальний етап – влаштування 40-сантиметрового шару важкого бетону. Також у планах - влаштування шару важкого бетону на пероні аеропорту. На весні 2020 року компанія виконає всі зобов'язання за контрактом.

Основна увага будівельників прикута до зведення нового перонного комплексу біля будівлі нового терміналу. Справа в тому, що він повинен бути повністю готовий одночасно з введенням в дію нової смуги. Наприкінці 2019 року будівельникам вдалося виконати досить великий обсяг робіт - спорудити котлован і викласти кілька підготовчих шарів під майбутнім пероном на площі 290 тисяч м². Зараз там тривають допоміжні роботи по установці щогл нічного освітлення, прокладання зливової каналізації і комунікацій для централізованої заправки літаків на стоянці. Ці роботи повинні бути виконані до кінця березня 2020 року.

Для введення в експлуатацію нової ЗПС також необхідно з'єднати її з новим пероном і завершити будівництво РД-А1. Укладання так званого шару важкого бетону почнеться тут з 26 березня.

Вирішено питання з придбанням нового обладнання системи посадки за категорією III-A. Система дозволить пілотам садити літаки під час туманів.

За умови забезпечення своєчасного фінансування виконання комплексу робіт з будівництва нової злітно-посадкової смуги в МА «Одеса» передбачається завершити з кінцевим введенням в експлуатацію всієї інфраструктури нової ШЗПС у 2020 році.

✚ відновлення роботи міжнародного аеропорту «Ізмаїл».

Одеською обласною радою, обласною державною адміністрацією та Ізмаїльською міською радою вживаються заходи щодо відновлення роботи Ізмаїльського аеропорту.

Відповідно до розпорядження Одеської обласної державної адміністрації від 25.06.2019 № 761/А-2019 «Про затвердження проекту землеустрою та надання у постійне користування земельної ділянки комунальному підприємству «Аеропорт Ізмаїл» на території Бросківської сільської ради Ізмаїльського району Одеської області комунальному підприємству «Аеропорт Ізмаїл» (ідентифікаційний код юридичної особи 30715071) надано у постійне користування земельну ділянку (кадастровий номер 5122080700:01:001:0366) площею 115,6995 га із земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення для розміщення та експлуатації будівель і споруд авіаційного транспорту.

Також розпорядженням Одеської обласної державної адміністрації від 28.10.2019 № 1282/А-2019 «Про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки комунальному підприємству «Аеропорт Ізмаїл» затверджено проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки (кадастровий номер 5122080700:01:001:0368) площею 0,5998 га у постійне користування комунальному підприємству «Аеропорт Ізмаїл».

Згідно Закону України «Про державний бюджет України на 2020 рік» передбачається виділення 70 млн грн на розвиток аеропорту в Ізмаїлі.

Наразі відповідно до проведеного управлінням обласної ради з питань майнових відносин тендеру ТОВ «Прогресстех-Україна» здійснює передпроектні роботи по обстеженню льотного поля і рекомендації по відновленню сертифікаційної придатності аеропорту Ізмаїл.

Також з обласного бюджету виділені кошти на ремонт будівлі аеровокзалу.

Реалізація проекту "Ізмаїльський аеропорт" надасть змогу забезпечити ділову активність і ділову логістику для реалізації більш масштабного туристичного продукту. Представники регіону і міста вже ведуть переговори щодо залучення іноземних компаній-лоукостерів. Основний напрямок, який розглядається, - це Ізмаїл-Стамбул, а також Ізмаїл-Будапешт або Ізмаїл-Італія.

✚ реконструкція причалу на о. Зміїний як допоміжний інструмент розвитку української частини Дельти Дунаю.

Мета реконструкції причалу на о. Зміїний – розвиток української частини дельти Дунаю та забезпечення безперебійного сполучення з о. Зміїний.

Острів Зміїний є зоною стратегічного розвитку Придунайського регіону. На острові був споруджений причал для суден з осадкою до 8 метрів та допоміжний причал з апареллю. Довжина причальної лінії – 27,47 м. Статус відпрацювання – для виробничих потреб на острові Зміїний використовується технологічний причал, а допоміжний причал, який було зведено для будівництва технологічного

причалу, зазнав пошкоджень в період зимових штормів у січні-лютому 2012 року та виведений з експлуатації у 2012 року.

Реконструкція допоміжного причалу на о. Зміїний передбачено проектом «Комбінована система енергозабезпечення острова Зміїний Кілійського району Одеської області потужністю 1,7 МВт». Відповідільні Міненорговугілля спільно з Держприкордонслужбою, ПрАТ «Укргідроенерго» та ДП «АМПУ».

На теперішній час на о. Зміїний функціонує технологічний причал (інв. № 095000), стан якого є задовільним. Іншу причальну споруду (допоміжний причал (інв. №095001)), розташовану на о. Зміїний, яка будувалась як допоміжна на період будівництва технологічного причалу, у зв'язку з повним руйнуванням, виведено з експлуатації.

ДП «АМПУ» не має можливості залучати кошти на відновлення (фактично на будівництво) допоміжного причалу (інв. №095001), з метою забезпечення одноразової доставки на острів техніки та обладнання, задіяних у реалізації проекту будівництва «Комбінована система енергозабезпечення острова Зміїний Кілійського району, Одеської області, потужністю 1,7 МВт», замовником робіт з проектування та будівництва якого є ПрАТ «Укргідроенерго».

Технологічний причал о. Зміїний (інв. № 095000) не задіяний в основній діяльності та не використовується у господарській діяльності ДП «АМПУ» та підприємств, які належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України. Крім того, ДП «АМПУ» та підприємства, які належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України, не проваджують господарську діяльність на о. Зміїний.

✚ здійснення сталої навігації через глибоководний судновий хід «Дунай-Чорне море» шляхом забезпечення гарантованої глибини на українській частині р. Дунай 6 м через створення нового обводного шлюзового каналу.

Реалізація проекту «Дунай - Чорне море» можлива лише після врегулювання питань в рамках Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті ратифікованої від 19.03.1999 (Конвенція Еспо). Роботи на річковій ділянці р. Дунай, а саме - днопоглиблення річкових перекатів – це роботи на прикордонних водах, які регламентуються окрім Конвенції Еспо, також двостороннім Договором між Урядом України та Румунією. Саме тому, враховуючи рішення 7-ої наради сторін Конвенції Еспо (13-16.06.2017, м. Мінськ, Республіка Білорусь), Міністерством інфраструктури було прийнято рішення про виконання Дорожньої карти для приведення проекту глибоководного суднового ходу р. Дунай – Чорне море в повну відповідність Конвенції Еспо.

Адміністрація морських портів України розпочало підготовку нового техніко-економічного обґрунтування проекту «Реконструкція об'єктів будівництва «Створення глибоководного суднового ходу р. Дунай - Чорне море на українській ділянці дельти». Після чого Українська сторона проінформує Румунську сторону про заплановану діяльність відповідно до вимог Конвенції Еспо.

Український проект відновлення судноплавства по ГСХ р. Дунай – Чорне море передбачає виконання днопоглиблювальних робіт в 2 етапи. На 1 етапі прохідна осадка суден становить 5,85 м (глибина морського каналу – 8,13 м). На 2 етапі прохідна осадка передбачається на рівні 7,2 м (глибина морського каналу –

9,52-10,2 м., що забезпечить прохід великотоннажних суден). На даний момент проєкт реалізовано в характеристиках 1 етапу.

✚ відкриття міжнародних пунктів пропуску Вилкове-Переправа та Кілія – Кілія-Веке.

Відновлення діяльності пункту переходу державного кордону «Вилкове-Переправа», переправи «Кілія – Кілія-Веке» знаходиться на стадії ініціювання проєкту.

✚ облаштування та забезпечення роботи паромних переправ Орлівка Ісакча.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. №229 – «Про відкриття пункту пропуску через державний кордон на території товариства з обмеженою відповідальністю “Поромний комплекс Орлівка”», було вирішено відкрити на території товариства з обмеженою відповідальністю “Поромний комплекс Орлівка” міжнародний пункт пропуску через державний кордон для поромного, морського та річкового вантажно-пасажирського сполучення з постійним режимом функціонування і цілодобовим часом роботи.

За інформацією ТОВ «Поромний комплекс Орлівка», роботи з будівництва будівель, приміщень, споруд, комунікацій, під'їзних шляхів міжнародного пункту пропуску через українсько-румунський державний кордон для поромного, пасажирського та вантажного сполучення між населеними пунктами Орлівка (Україна) - Ісакча (Румунія) завершено і зазначені об'єкти введено в експлуатацію в порядку, встановленому чинним законодавством України.

Перші тестові рейси поромною переправою через Дунай між українською Орлівкою і румунською Ісакчею для перевірки працездатності всіх відповідних служб відбулися 23 вересня 2019 року, у них взяли участь усі задіяні сторони: моряки, прикордонники та митники України та Румунії, а також представники керівництва Одеської області і румунського повіту Тулча.

Українська частина території готова на 100%. Будівельні роботи на українській частині переправи вже завершені і зараз терміни запуску цілком залежать від румунської сторони. У Посольстві України в Румунії повідомили, що будівництво необхідної інфраструктури на території Румунії планується завершити в першому кварталі 2020 року.

Компанія, що відповідає за будівництво румунській частині поромної переправи Орлівка-Ісакча, підписала контракт на виконання будівельних робіт з підрядником – Frigomatic SRL Tulcea в липні 2019 року.

Щоденна пропускна здатність нової переправи складе близько 200 одиниць вантажного автотранспорту, 500 — легкового, пасажиропотік становитиме 1,5 тис. осіб.

✚ будівництво залізничної колії Ізмаїл-Рені.

Основними критеріями при виборі оптимального варіанту будівництва залізничної лінії Ізмаїл – Рені розглядалися і враховувалися фактори вартості будівництва, технологічна можливість підключення станцій Ренійського залізничного вузла до лінії, яка проєктується, максимальне збереження сільськогосподарських земель, забезпечення екологічної безпеки регіону.

До основних техніко-економічних показників будівництва залізничної лінії Ізмаїл – Рені найбільш економічно вигідного варіанту входять: експлуатаційна довжина – 55,3 км, корисна довжина приймально-відправних колій – 850 м, кількість малих штучних споруд – 19 шт., малі і середні мости залізничні –

3 мости, автодорожні – 1 міст, шляхопроводи довжиною 56-59 м залізничні – 2 шляхопроводи, проміжні станції – 4 шт., протяжність доріг, які проектуватимуться та переобладнуватимуться – 13,75 км.

За орієнтовними підрахунками вартість найбільш економічно вигіднішого варіанту будівництва залізничної лінії Ізмаїл – Рені складає близько 9,5 млрд.грн. (розрахунок вартості виконано станом на 01.04.2010), без урахування коштів на відведення земельних ділянок (207 га), природоохоронні заходи, археологію, соціальну сферу.

Одночасно, щоб забезпечити перевезення вантажів та пасажирів на дільниці Одеса – Ізмаїл – Рені, необхідно забезпечити модернізацію залізничної інфраструктури на напрямку Одеса – Ізмаїл.

Разом з цим, враховуючи існуючі та перспективні обсяги перевезень Ренійського морського торговельного порту, для Одеської залізниці експлуатація лінії Ізмаїл – Рені буде збитковою, доходи від перевезень будуть недостатні для покриття експлуатаційних витрат.

У зв'язку з тим, що будівництво залізничної лінії Ізмаїл – Рені потребує вкладення великих коштів, а також з невеликими обсягами перевезень на даному напрямку, виконання робіт за кошти АТ «Укрзалізниця» та регіональної філії «Одеська залізниця» є недоцільним (оскільки термін окупності складе більш ніж 100 років).

У зв'язку з недостатнім фінансуванням, а також необхідністю виконання інших першочергових заходів щодо розвитку та оновлення залізничної інфраструктури, роботи на дільниці Ізмаїл – Рені у 2019 році не виконувались. На 2020 рік планами капітальних вкладень по регіональній філії не передбачено виконання робіт на дільниці Одеса – Ізмаїл – Рені.

Протягом 2019 року регіональною філією «Одеська залізниця» виконувались роботи з поточного ремонту колії на дільниці Одеса – Ізмаїл.

✚ технічне переоснащення переїздів 179 км ПК 5, 185 км ПК 1, 187 км ПК 10 дільниці Арциз-Березине.

Згідно з планом-графіком виконання галузевої програми забезпечення безпеки руху на залізничних переїздах у 2018 році було виконано роботи з укладання переїзного настилу зі збірного залізобетону на переїздах 179 км ПК 5 та 194 км ПК 6 дільниці Арциз – Березине.

Разом з тим, згідно «Галузевої програми забезпечення безпеки руху на залізничних переїздах» протягом 2019 року в межах Одеської області були виконані наступні роботи:

- укладання переїзного настилу зі збірного залізобетону на 6-ти переїздах;
- покращення видимості на 2-х переїздах;
- впровадження світлодіодних головок на переїзних світлофорах на 2-х переїздах.

✚ реконструкція засобів контролю ПОНАБ-3 на перегонах Сарата-Арциз (непарний) та Давлет-Агач-Арциз (парний).

У зв'язку з тим, що дільниці Сарата – Арциз та Давлет-Агач – Арциз малозадіяні у перевізному процесі, реконструкція засобів контролю ПОНАБ-3 на зазначених дільницях на даний час не проводилась.

✚ ремонт та модернізація рухомого складу поїздів, реконструкція залізничних станцій та колій, у т.ч. портових, розвиток залізничних контейнерних маршрутів з портів.

Згідно п.10.1.5. «Плану заходів із реалізації у 2018-2020 роках Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року» у 2019 році в межах Одеської області виконувались роботи за власні кошти регіональної філії «Одеська залізниця» з ремонту та модернізації власних об'єктів інфраструктури. Інвестиційні проекти за цей період відсутні.

Окрім цього, регіональною філією «Одеська залізниця» щорічно проводяться спільні комісійні обстеження пунктів пропуску та пунктів контролю через державний кордон України в межах філії з метою визначення потреби в облаштуванні приміщень працівників та ремонту колій прикордонних станцій, а також приміщень працівників митних та прикордонних органів, до участі у яких залучаються представники митних та прикордонних органів. На підставі актів, складених за результатами комісійних обстежень, розробляються «Заходи щодо облаштування пунктів пропуску, пунктів контролю через держкордон України в межах філії». Так, на виконання даних заходів за кошти регіональної філії «Одеська залізниця» виконано роботи на суму: у 2018 році – 2968,0 тис.грн; у 2019 році – 567,0 тис.грн. На 2020 рік заплановано – 2749,5 тис.грн.

За 12 місяців 2019 року регіональною філією «Одеська залізниця» вивантажено більше 29 млн. тонн вантажу по 22 запланованим номенклатурним групам вантажу. Було вивантажено понад 1,5 млн. вагонів, що становить більше 85 млн. тонн, що на 10% перевищує рівень вивантаження минулого року. Показники збільшено за основними припортовими станціями: Чорноморськ-Порт на 23%, Хімічна на 20%, Жовтнева на 19%, Берегова на 17%, Одеса-Порт на 7%.

✚ реалізація інвестиційних проектів у морських портах Одеської області, зокрема:

Одеський морський торговельний порт:

Через причали Одеського порту в січні-грудні 2019 року перевантажено 25,343 млн т. вантажів, що становить 116,8% до результату аналогічного періоду минулого року.

Питома вага порту в вантажообігу морських портів України склала 15,8% (у 2018 році - 16%).

Перевалка експортних вантажів зросла на 18,2% - до 18,665 млн тонн, імпорتنих - на 17,1%, до 5,272 млн тонн, каботажних - в 2,1 рази, до 225,03 тис. тонн. Переробка транзитних вантажів скоротилася на 9,3% - до 1,18 млн тонн

З початку 2019 року спостерігається позитивна динаміка перевалки зерна, чорних металів, контейнерів – тобто по всіх 3 головних позиціях у номенклатурі вантажопотоків порту. У значній мірі це наслідок вводу в експлуатацію у минулому році нових виробничих потужностей на Карантинному і Військовому молах.

Кількість суднозаходів з початку року – 1447, зокрема за грудень було оброблено 129 суден. Контейнерообіг збільшився на 8,5% в порівнянні з аналогічним періодом минулого року - до 649 458 TEU (64% контейнерної вантажообробки України).

✚ продовження реалізації спільного проекту ДП «Адміністрація морських портів України» та Дочірнього підприємства німецької компанії NHLA «Контейнерний термінал Одеса» (ДП «КТО») з розширення 46 контейнерного терміналу на Карантинному молі (спеціалізація – перевантаження контейнерів, рослинних олій, тощо. Проектна потужність – 650 тис TEU).

ДП «КТО» - найбільший в Україні публічний термінал, послугами якого користується найбільша кількість контейнерних ліній. Будучи безперечним лідером контейнерного ринку України, компанія обслуговує судна таких відомих контейнерних ліній, як MSC, ZIM, HAPAG LLOYD, YANG MING, ARKAS LINE, THE ONE та ін. ДП «КТО» також є єдиним публічним терміналом в Україні, тобто обслуговує усі морські лінії та експедиторів без будь-якої дискримінації. Компанія забезпечує робочими місцями більше 460 висококваліфікованих спеціалістів. Поточна пропускна здатність терміналу, яким оперує ДП «КТО», становить 850 000 TEU на рік.

Місткість терміналу 19700 TEU. Одночасне підключення 400 рефрижераторних контейнерів. Довжина залізничних шляхів на терміналі - 750 м.

У 2019 році на терміналі було оброблено 391438 TEU (+15,3%).

Реалізація проєкту «Карантинний мол» передбачає розширення пропускної здатності до 1,2 млн. TEU. Компанія ДП «КТО» має довгострокову інвестиційну угоду з Адміністрацією морських портів України, яка затверджена урядом України, для управління та розвитку контейнерного терміналу до 2044 року.

На сьогоднішній день група NHLA інвестувала понад 150 млн. євро в розвиток виробничих потужностей ДП «КТО» в Одеському порту. У 2020 році планується інвестувати ще 20 млн. євро.

Сьогодні в тилу причалу 2-к активно ведеться будівництво двох нових складських територій, загальною площею 6 га на 2900 контейнерів. Один майданчик (2 га) вже введений в експлуатацію, ще 4 га знаходяться у стадії освоєння. На цих майданчиках планується встановити 3 тилових перевантажувача RTG. Загальна сума інвестицій складе більше 20 млн. євро.

✚ будівництво причалу №1-3 для генеральних вантажів на Андросівському молу, що є частиною інвестиційного проєкту будівництва зернового перевантажувального комплексу Louis Dreyfus і Бруклін - Київ (збільшення пропускної здатності на 4 млн т на рік).

30 травня 2019 року, було підписано трьохсторонній меморандум про співробітництво між ДП «Адміністрація морських портів України» і 2 компаніями-інвесторами – ТОВ «Бруклін-Київ» та ТОВ «Луї Дрейфус Компані Україна». Даний меморандум надає змогу розморозити інвестиції у розмірі 250 мільйонів доларів та запустити повноцінно новий потужний зерноперевалювальний комплекс.

У рамках інвестиційного проєкту зі спорудження перевантажувального комплексу зерна в тилу причалу № 1-3 Андросівського молу Одеського морського порту ДП «АМПУ» підтверджує намір завершити до кінця вересня поточного року будівельно-монтажні роботи зі спорудження нового причалу № 1. Зі свого боку, ТОВ «Бруклін-Київ» зобов'язується завершити будівництво та ввести в експлуатацію 2 та 5 черги перевантажувального комплексу та оформлення права оренди відповідних земельних ділянок. ТОВ «Луї Дрейфус Компані Україна» – спільно з партнерами забезпечить обсяг перевалки зернових вантажів в Одеському морському порту сумарно не менше 3 млн. тон на маркетинговий рік після завершення всіх етапів будівництва.

Станом на листопад 2019 року було пройдено знаковий етап на будівництві причалу № 1-3 для генеральних вантажів на Андросівському молу Одеського

порту. На першу декаду листопада спорудження верхньої будови причалу виконано до 8-ї осі (що становить 165 метрів або 62% від причальної лінії).

Будівництво причалу 1-3 Андросовського молу увійшло у завершальну стадію і має бути закінчене вже у першому кварталі 2020 року.

Наряду з бетонними роботами на об'єкті планується розпочати днопоглиблення операційної акваторії. Невдовзі очікується прибуття каравану днопоглиблювального флоту, який доведе глибини біля кордону причалу та підходів до 12 метрів.

Довжина причалу - 254 м, проектна глибина - 12 м. Компанія зможе наростити потужність терміналу як мінімум на 1 млн тонн на рік, і оборот терміналу досягне запланованих 4,5 млн тонн.

експлуатаційне днопоглиблення

З 1 квітня по 13 червня 2019 року в акваторії Одеського порту відбувалися роботи з експлуатаційного днопоглиблення.

Експлуатаційне черпання проводилось в операційній зоні причалів №№ 3, 8, 10, 25-26, 42-43, а також на ділянках внутрішньої акваторії порту - в Аванпорту і Карантинній гавані. Глибини в прикордонній зоні 12-ти причалів доведені до паспортних значень, обсяг робіт склав понад 11 тис. м³.

Це дозволить компаніям «КТО», «Новолог», «Новотех-термінал», «Бруклін-Київ», «Олімпекс Купе Інт.», «Металзюкрейн» ефективно використовувати технічні можливості причалів для перевалки вантажів.

Доведення глибин біля причалів, а також в акваторії Одеського порту до паспортних характеристик відтепер буде дозволяти портовим операторам виконувати покладені на порт функції і виконувати зобов'язання за контрактами.

Днопоглиблення надає можливість в сезон відправки зерна на експорт приймати в Одеському порту великотоннажні балкери.

Морський торговельний порт «Чорноморськ»:

Вантажообіг морського порту Чорноморськ за 12 місяців 2019 року склав 26 млн 153 тис. тонн, що на 21,4% або на 4 млн 617 тис. тонн більше ніж у минулому році. Це найкращий результат вантажообігу порту за всю історію незалежної України.

Експортних вантажів у січні-грудні перероблено 20 млн 114 тис. тонн (на 22% більше показників 2018 року), імпортних – 4 млн 798 тис. тонн (+14,2% до показників минулого року), транзитних – 1 млн 014 тис. тонн (+26% до показників 2018-го), каботажних – 227 тис. тонн (збільшення показників майже у 4,5 рази).

Показник перевалки контейнерних вантажів в штучному вирахованні – 139 154 TEU (13,8% контейнерної вантажообробки України), що становить 113,5% до результату аналогічного періоду минулого року.

Кількість суднозаходів з початку року – 1701, зокрема протягом грудня 2019 року оброблено 167 суден.

 днопоглиблення на морському підхідному каналі до порту і в операційній акваторії 1-го ковша Сухого лиману.

ДП «АМПУ» та China Harbour Engineering Company Ltd. (CHEC) завершили співробітництво в рамках реалізації проекту з капітального днопоглиблення операційної акваторії 1-го ковша Сухого лиману та підхідного каналу порту Чорноморськ.

Загальний обсяг виконаних днопоглиблювальних робіт перевищив 1,5 млн м³. На останньому етапі китайські підрядники завершили днопоглиблення у операційній акваторії 1-го ковша Сухого лиману Чорноморської філії ДП «АМПУ» (друга черга). Ці роботи було розпочато минулого року. Загалом по другій черзі було відпрацьовано 381 660 м³ ґрунту. По завершенню проекту глибини в центральній частині акваторії 1-го ковша Сухого лиману було доведено до 15 м.

Наразі ДП «АМПУ» силами власного днопоглиблювального флоту розпочала ремонтне черпання біля причалів морського порту «Чорноморськ».

Загалом планується виконати днопоглиблення біля 12 причалів (№№2, 5-6, 10-18). Загальний орієнтовний обсяг запланованих робіт складає близько 13 тис. м³. Днопоглиблення розпочалося біля кордонів причалів №11 і №12.

Після завершення робіт діючі і заплановані до реконструкції глибоководні причали порту Чорноморськ зможуть приймати великотоннажні судна з осадкою до 14,5 м типу Panamax та post-Panamax до повної місткості дедвейтом до 75 тис. тонн і контейнеровози місткістю 8 тис. TEU.

Це дозволить збільшити можливості обробки зернових та олійних вантажів для компаній Kernel та Risoil, які інвестують у розвиток власних потужностей, а також інших операторів, що працюють у порту. Навесні поточного року компанія Risoil SA інвестувала 70 млн дол. США в розвиток терміналу з перевалки наливних і зернових вантажів в порту «Чорноморськ».

✚ продовження будівництва об'єкта «Мостовий перехід через Сухий Лиман з підходами в с. Малодолинське на автомобільній дорозі Одеса - Чорноморськ».

Згідно з відкоригованим у цінах 2018 року зведеним кошторисом, вартість об'єкта складає 217 029,54 тис. грн.

Профінансовано станом на 01.01.2020 - 129 130 212,267 тис. грн.

Залишок кошторисної вартості складає 86 817,3 тис. грн.

На сьогодні повністю змонтовані прогонові конструкції мосту, забетонувана залізобетонна плита прогоновими конструкціями, улаштована бар'єрна огорожа мосту, розпочато улаштування підходів до мосту. Введення об'єкта до експлуатації за наявності фінансування у повному обсязі може бути здійснено до кінця 2020 року, адже будівельна готовність мосту на сьогодні перевищує 70 %.

Одеська обласна державна адміністрація допоможе профінансувати об'єкт. На нього виділять 38 млн грн з дорожнього фонду області.

Морський торговельний порт «Південний»:

За 12 місяців 2019 року на причалах портових операторів морського порту «Південний» було оброблено 53 млн 863 тис. тонн, що на 26,1% перевищує показник за аналогічний період 2018 року та є абсолютним рекордом вантажообігу за 41 рік існування порту.

Перевалка експортних вантажів складає 73,5% від загального вантажообігу порту – 39635,68 тис.т (+34% до показників минулого року).

Перевалка імпортованих вантажів – 7260,35 тис.т. (-2,5%), спостерігається значне зростання транзитних вантажів – 6938,84 тис.т (+25%).

Протягом року біля причалів порту було оброблено 1044 (+6,3%) судна, з них 127 (+80%) типу Capesize, зокрема протягом грудня оброблено 100 суден.

Порт «Південний» безумовний лідер серед портів України за обсягом перевалки вантажів.

✚ будівництво терміналу потужністю 5 млн тонн, яке веде компанія «М.В.Карго» Cargill (США). Планується побудувати причал №25 довжиною 403 м, з глибинами 16 м, ємності для одноразового зберігання 224 тис тонн зерна.

Компанія М.В. Карго збудувала в порту «Південний» сучасний зерновий термінал потужністю 5 млн тонн на рік.

Новий термінал зможе забезпечувати понад 10% експорту українських зернових на рік. Робота терміналу буде приносити державі як мінімум 600 млн гривень на рік. На терміналі буде створено понад 500 робочих місць.

Урочисте відкриття зернового терміналу MV Cargo в порту «Південний» відбулося 6 вересня 2019 року. Термінал отримав назву – «Neptune». Загальний обсяг одноразового зберігання - 290 тис. т. Проектна перевалочна потужність терміналу становить до 5 млн. т. на рік. Потужності терміналу представлені 14 силосами по 15 тис. т. від компанії GSI і бетонним покриттям складом загальною ємністю до 80 тис. т. зернових.

Термінал приймає зерно з залізничного і з автотранспорту. Підприємство може обробляти до 300 вагонів на добу. На автоприйомі терміналу 7 ліній – 6 автомобільних опрокидувачів і 1 лінія для самоскидувального вивантаження. Одночасно можна приймати до 3 різних культур.

В тестовому режимі працює з літа 2018 року і станом на 19.01.2020 термінал обробив понад 3 млн тонн зернових, в основному - пшениці і кукурудзи.

✚ будівництво, модернізація та реконструкція залізничної, автомобільної інфраструктури та гідротехнічних споруд порту згідно з планом-схемою розвитку морського порту «Південний» до 2023 року.

Порт «Південний» з кожним роком збільшує показники та утримує лідируючі позиції серед портових підприємств України. Щоб зберегти цю тенденцію необхідно постійно інвестувати у розвиток інфраструктури. Тільки за минулі 2 роки ДП «АМПУ» вклало у інфраструктурні проекти в порту «Південний» 2,5 млрд грн. Стивідорні компанії також зі свого боку продовжують модернізувати власні потужності.

Група терміналів ТІС за підсумками 2019 року оновила абсолютний рекорд перевалки вантажів - 33,17 млн т. (+29,1%).

Контейнерний термінал ТІС - один з найбільш технологічних терміналів в Україні на 75% наростив контейнерний оборот. 15 жовтня 2019 року термінал залучено до нового щотижневого фідерного сервісу ТІС - Поті - ТІС, організованого контейнерним перевізником Maersk. ТІС-КТ офіційно прийнятий до складу учасників Міжнародної асоціації «Транскаспійський міжнародний транспортний маршрут» або Middle Corridor, який пролягає через Китай, Казахстан, акваторію Каспійського моря, Азербайджан, Грузію і далі в Туреччину і країни Європи.

28 листопада 2019 року запущений щотижневий контейнерний поїзд за новим маршрутом - до Чернігова.

Таким чином, сьогодні з ТІС відправляється до 15 поїздів в тиждень відразу за 5 напрямками - в міста Київ, Дніпро, Харків, Тернопіль, Чернігів.

12 березня 2019 року ДП «АМПУ» та ТОВ «Дельта Вілмар СНД» підписали зміни до меморандуму та визначили пріоритетні заходи спрямовані на реалізацію чергового проекту державно-приватного партнерства у порту «Південний». Планується, що приватний інвестор збудує новий причал № 37, завод з переробки

сої, складські та перевантажувальні потужності для перевалки наливних і насипних аграрних вантажів. ДП «АМПУ», в свою чергу, проведе днопоглиблювальні роботи для створення операційної акваторії та підхідного каналу до нового причалу.

Планується загальний обсяг перевалки з урахуванням всіх причалів морського порту «Південний», де буде працювати ТОВ «Дельта Вілмар СНД» має скласти не менше 1,2 млн тонн/рік.

Термінал рослинних олій Компанії Allseeds Black Sea вийшов на 1-е місце у сезоні 2019/20 серед терміналів України, переваливши на експорт 211 тис. тонн олії або 20% від загальної кількості по країні.

Такий «ривок» ABS став можливим завдяки інвестиціям Компанії в розвиток Терміналу: нарощування резервуарного парку з 42 до 100 тис. тонн, насосного господарства, що дозволило збільшити швидкість завантаження до 1200 т/год, збільшення до 7 точок навантаження суден на 5 причалах ТІСа, а також розширенню клієнтської бази.

ТОВ «Рісойл Південь», яке оперує терміналом з перевалки рослинних олій у морському порту «Південний», досягло максимального одноразового навантаження олії на судно в обсязі 23,2 тис. тонн в 2019 році.

Наразі термінал вантажить танкери на 5 причалах, замість 1-го;

- може вантажити 2-а танкера одночасно;
- на причалі №22 проводиться одночасно відвантаження двох видів олій (SCFO і RSO);
- розширився асортимент оброблюваних масел з 2-х до 7-и;
- може одночасно приймати 4 види продукції;
- збільшився обсяг відвантаження масел контейнерами;
- створили більше робочих місць і збільшили штат до 60 співробітників.

✚ реконструкція морського підхідного каналу та внутрішніх водних підходів до глибоководних причалів порту «Южний».

ДП «АМПУ» забезпечила доведення глибин підхідного каналу, маневрових зон та операційних акваторій окремих причалів порту Південний до 20 м. Обсяг робіт з днопоглиблення склав 2,7 млн м³. Наразі продовжується капітальне днопоглиблення в порту «Південний». У перспективі збільшення глибин до 21 м зробить його одним з найглибших портів Чорного моря.

Планується завершення реконструкції підхідного каналу та підходів до причалів №№ 5 і 6, що підвищить конкурентоспроможність державного стивідора Морський торговельний порт «Південний».

ДП «АМПУ» має намір розглянути можливість реалізації проекту створення нової операційної акваторії із глибиною 15 метрів в межах акваторії Аджалицького лиману морського порту необхідної для повноцінної експлуатації майбутнього причалу №37, який планує збудувати ТОВ «Дельта Вілмар СНД».

3.2. Промисловість

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ модернізація виробництва на основі впровадження новітніх техніки та технологій за рахунок посилення інноваційної складової розвитку галузей промисловості.

- ПАТ «Одескабель» - впроваджено технологію виробництва симетричних

кабелів для структурованих і мультимедійних мереж (розпочато серійний випуск). За підсумками 2019 року Всесвітня Конфедерація Бізнесу (WORLDCOB) з метою визнання досягнень видатних компаній і бізнесменів із понад 120 країн, визнала ПАТ «Одескабель і його генерального директора переможцями і вручила премію THE BIZZ Business Excellence Award.

- *ПрАТ ВО «Стальканат-Сілур»* запустив новий виробничий комплекс. Підприємство є найбільшим з виробництва метизної продукції у державі. Проволока, пружини, арматурні пасма, канати, металовироби — 46% продукції експортують за кордон, до Європи, США та пострадянських країн.

- *ТОВ «Айсберг ЛТД»* - модернізовано ділянку з виробництва корпусних виробів для холодильного обладнання, що на 37% збільшить випуск продукції, а також поліпшить якість виробів.

- *ТОВ «С-Інжиніринг»* - придбало ліцензії на виробництво преміум-технологій та розпочало виробництво інверторного обладнання для сонячних електростанцій, що дозволяє постійну напругу від сонячних батарей перетворювати на перемінну.

- *ПрАТ «Іллічівський судноремонтний завод»* - розроблено два нових види контейнерів - зі збільшеною шириною для розташування європалет в два ряди. Крім того, ці контейнери можуть перевозити сипучі вантажі, труби, ліс тощо.

- У м. Балта розпочало виробничу діяльність *ТОВ «Чесне ХПП»* з виробництва продуктів борошномельно-круп'яної промисловості.

- В с. Василівка Болградського району запуснено *ТОВ «Стілітекс»* з пошиву робочого одягу, підприємство оснащене сучасним німецьким обладнанням, вся продукція буде відправлятися до Німеччини.

- В с. Гольма Балтського району на базі ПП «Авангард» звели міні-завод з виробництва комбікормів та преміксів.

✚ активізація роботи із залучення іноземних інвестицій з метою збільшення обсягів виробництва експортоорієнтованої продукції та нарощування виробництва вітчизняних аналогів імпортованих товарів.

З метою пошуку інвесторів підготовлено презентаційні матеріали інвестиційних проєктів, які можуть реалізовуватись на території Заплазського цукрового заводу (Любашівський район) та м. Теплодар.

Для розширення можливостей у презентації регіональними виробниками конкурентоспроможної продукції та експортних можливостей проводиться організаційна робота та надається всебічне сприяння щодо залучення підприємств - виробників промислової продукції області до участі у ярмарково-виставкових заходах, форумах, які проводяться в Україні та за її межами. Відповідна інформація постійно розміщується на офіційному сайті облдержадміністрації.

З метою налагодження співпраці, економічних відносин, залучення інвестицій готуються та направляються інформаційні листи промисловим підприємствам Одеського регіону щодо можливості прийняття участі в міжнародних форумах.

З метою підготовки та організації Процесу підприємницького відкриття, процесу визначення смарт-спеціалізацій для Одеської області і розробки плану дій по їх підтримці проведено робочу нараду під керівництвом та за підтримки Спільного Дослідницького Центру (Європейської комісії) і Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

У продовження зустрічі в м. Одесі з Надзвичайним та повноважним послом Держави Ізраїль в Україні підготовлено лист-пропозицію щодо подальшого налагодження та розвитку взаємовигідного двостороннього торговельно-економічного співробітництва бізнесу Одеської області з суб'єктами господарювання Ізраїлю.

Розміщено на сайті облдержадміністрації та направлено промисловим підприємствам інформацію щодо здійснення Мінекономрозвитку опитування експортерів щодо ефективності заходів підтримки експортерів та комунікації органів державної влади щодо доступної державної підтримки.

Протягом року спостерігалась переорієнтація продукції на ринки ЄС, розширення співпраці та налагодження зв'язків підприємствами регіону.

У металургії та машинобудуванні:

✓ **ПрАТ «Будгідравліка»** (виробництво гідравлічного та пневматичного устаткування) – імпортує насоси-дозатори з Італії та чавун з Німеччини.

✓ **ПрАТ «ВО «Стальканат Сілур»** (виробництво виробів із дроту, ланцюгів і пружин) – експортує сталевий дріт, фібру та сталку до Німеччини, Польщі, Литви, Італії та Нідерландів.

✓ **ТОВ «Сан Тех Рай»** (виробництво радіаторів і котлів центрального опалення) – імпортує фарбу з Німеччини, експортує радіатори до Польщі.

✓ **ТОВ «Телекарт- Прилад»** (виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації) – імпортує електронні компоненти з Великої Британії, Німеччини, Італії, Литви, Польщі та Франції.

✓ **ТОВ «Телекомунікаційні технології»** (виробництво електронної апаратури побутового призначення для приймання, записування та відтворення звуку й зображення) - експорт продукції (приставок) до Німеччини, Естонії.

✓ **Державне підприємство «Одеський авіаційний завод»** (ремонт і технічне обслуговування повітряних літальних апаратів) - підприємство виконує роботи (послуги) на замовлення таких країн: Хорватія, Польща, Естонія, Болгарія, Чехія.

✓ **ТОВ «Велес-Агро ЛТД»** (виробництво сільськогосподарської техніки).

✓ **ТОВ «Айсберг ЛТД»** та **ВКФ «Кріопром» ТОВ** (виробництво промислового холодильного та вентиляційного обладнання).

✓ **ПрАТ «Іллічівський судноремонтний завод»** пройшов аудит контейнерного виробництва і отримав можливість виведення продукції на міжнародний ринок. Аудит виконали фахівці українського представництва міжнародного сертифікаційного суспільства «Bureau Veritas». Аудит «Bureau Veritas» дозволить контейнеробудівельникам підприємства виходити на зовнішні ринки - виготовляти, ремонтувати і модернізувати контейнери під наглядом «Bureau Veritas» - компанії, яка є членом Міжнародної асоціації класифікаційних товариств та в яку входять 12 найбільших світових сюрверсів.

У харчовій промисловості:

✓ **ТОВ ПТК «Шабо»** (виробництво тихих, ігристих вин, коньяку, бренді, вермуту, виноградної горілки) - експортує продукцію до Литви, Латвії, Естонії, Бельгії, Чехії.

✓ **ПрАТ «Одесавинпром»** (виробництво напівсолодких, сухих, кріплених вин ігристих вин, коньяку під ТМ «Французький бульвар») – постачає продукцію до Польщі, Литви, Латвії, Болгарії.

✓ **ПрАТ «Одеський коньячний завод»** - (дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв, виробництво виноградних вин, коньяку, бренді) – діють контракти на поставку продукції до Польщі, Литви, Латвії, Німеччини, Нідерландів, Кіпру.

✓ **ТОВ «Дельта Вілмар СНД»** (виробництво маргаринів, соняшникової олії та переробка пальмової олії) – експортує маргаринову продукцію у Болгарію, Польщу, Румунію, Литву для подальшого використання у кондитерській, молочній, хлібопекарській промисловості.

✓ **ТОВ «Українська Чорноморська індустрія»** (виробництво соняшникової нерафінованої олії) – експортують паливні пелети з лушпиння соняшника до Польщі та країн Балтії.

✓ **ТОВ «Аквафрост»** (перероблення та консервування риби, ракоподібних і молюсків) – експортує продукцію (ікра мойви, морепродукти у т.ч. мідії мариновані) до Польщі, Німеччини, активно здійснює пошук потенційних партнерів для налагодження співробітництва з країнами ЄС.

✓ **СП ТОВ «Вітмарк Україна»** (виробництво соків і нектарів під ТМ «Jaffa», «Наш сік», газованих напоїв «Aquate», дитячого харчування «Чудо-Чудо») – діють контракти на експорт продукції (соки, нектари) до Литви, Естонії.

✓ **ТОВ «Торговий дім Левада»** (виробництво заморожених напівфабрикатів) – експортує продукцію до Німеччини.

✓ **Виноробні підприємства:** ТОВ «Вин Агро», ТОВ «Шампань України», ТОВ «Винхол Оксамитне», ТОВ «Вінтрест».

Виробництво одягу:

✓ **ТОВ «Балтська хутрова фабрика»** (пошив жіночого одягу) – здійснюють пошив одягу на давальницькій сировині з подальшим експортом до Франції, Бельгії, Німеччини.

інші:

✓ **ПАТ «Ізмаїльський целюлозно-картонний комбінат»** (виробництво гофрованого паперу та картону, паперової та картонної тари) – здійснює експортно-імпортні операції з Францією та Латвією щодо запчастин та картону.

✓ **ТОВ ВКП «Ілона-ЛТД»** (виробництво порожнистого скла) – імпортує комплектуючі для власного виробництва з Франції, Італії, Німеччини та експортує скляні пляшки до Болгарії, Іспанії.

✚ **підвищення конкурентоспроможності продукції шляхом зниження витрат на її виробництво, впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій.**

В рамках реалізації Міжнародного проєкту Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) «Сприяння адаптації та впровадженню ресурсоефективного та більш чистого виробництва в Україні» низка підприємств області активно співпрацює з Центром ресурсоефективного та чистого виробництва.

✚ приведення стандартів якості та технічних умов у відповідність до вимог і положень ЄС.

За даними Державного підприємства «Одеський регіональний центр стандартизації, метрології та сертифікації» триває процес впровадження систем управління якістю, екологічного управління та інших систем управління на підприємствах, в установах і організаціях Одеської області відповідно до національних (міжнародних) стандартів. У січні-грудні 2019 року видано 79 сертифікатів відповідності вимогам міжнародним стандартам, в тому числі на відповідність ДСТУ ISO 9001 - 51 од., ДСТУ ISO 14001 - 5 од., ДСТУ ISO 22000 - 23 од.

✚ впровадження заходів із приведення якості продуктів харчування у відповідність до вимог міжнародних стандартів.

✓ НАССР – міжнародна система аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках – система, яка ідентифікує, оцінює і контролює фактори, що є визначальними для безпечності харчових продуктів. З метою розширення своїх експортних можливостей та згідно із законодавством підприємства області активно впроваджують НАССР.

✓ ТОВ «Вітмарк-Україна» та компанія Nestlé Waters уклали стратегічну угоду про партнерство. В рамках даного договору українська компанія отримала ліцензію на виробництво та дистрибуцію холодного чаю NESTEA® в Україні та Молдові. Компанія Вітмарк-Україна випускатиме холодні освіжаючі напої в оновленому дизайні двох пакувальних форматів – 0,5 літра у PET-пляшках та 0,95 літра у картонній асептичній упаковці.

✓ В Одеській області реалізується проект, який дозволить контролювати найменування та походження вина за стандартами ЄС.

У Болградському районі створено Асоціацію виноградарів і виноробів, яка отримала назву «Придунайська Бессарабія». Засновниками Асоціації стали 3 виноробних підприємства Болградського району: ТОВ «Велес» (с. Криничне), ПП «Бостардо» (с. Кубей) і ТОВ «Винхол Оксамитне» (с. Оксамитне). Вона буде займатися розвитком виноробства, а також реєстрацією і контролем географічних зазначень виробленого вина. Першим вином з географічним зазначенням стане «Ялпуг», на якість якого, в першу чергу, впливають мікроклімат і природні чинники місцевості.

В області майже завершено складання першого в Україні кадастру виноградників. Він містить повну інформацію про місце і площі насаджень, статус земельних ділянок, особливості ґрунту і мікроклімату, а також про сорт і про те, яке саме вино з нього виробляється. Такий реєстр ефективно працює в усіх виноробних країнах ЄС. На сьогодні в базу даних Одеської області внесли повну інформацію про понад 1600 земельних ділянок під виноградними насадженнями різних сортів. Перелік включає 40 найменувань технічних сортів, 56 столових і 4 щеплених.

✚ сприяння підприємствам промисловості у вирішенні проблемних питань організації виробництва продукції з новим рівнем якості і властивостей на основі використання новітніх технологій та забезпечення позитивної динаміки виробництва продукції.

З метою реальної підтримки малого та середнього бізнесу на території Одеської області реалізується Програма розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки.

Одним із головних напрямків реалізації Програми є запровадження механізму компенсації частини відсоткової ставки по кредитах, залучених підприємствами на розвиток бізнесу.

Компенсація надається суб'єктам малого та середнього підприємництва на реалізацію бізнес-планів (інвестиційних проектів) на конкурсній основі.

Компенсуються відсоткові ставки по кредитах на придбання устаткування, обладнання, модернізацію технологічного процесу виробництва з метою зниження його собівартості, впровадження технологій енергоефективності у виробничий процес, розроблення нових видів продукції (робіт, послуг).

За результатами восьми конкурсів право на компенсацію отримали 28 інвестиційних проектів із загальною сумою кредитного портфелю близько 75,0 млн.грн.

Постійно проводяться наради, зустрічі керівництва облдержадміністрації, на яких оперативно розглядаються та вирішуються проблемні питання функціонування підприємств регіону:

- робоча зустріч народного депутата України, голови Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики Южаніної Н.П. з представниками великого, малого і середнього бізнесу;

- зустріч з делегацією підприємців та молодіжних працівників з Грузії, Італії, Литви в рамках проєкту «Розширення можливостей підприємства в сільській місцевості»;

- зустріч з делегацією соціальних підприємців та молодіжних працівників з Грузії, Італії, Литви та України в рамках проєкту «Розширення можливостей підприємства в сільській місцевості», на якій була презентована обласна програма підтримки МСП.

- організовано семінар-нараду для підприємств області щодо питання впровадження та функціонування Закону України «Про ринок електричної енергії».

- організовано селекторну нараду щодо розгляду окремих проблемних питань виноробної галузі в Одеській області. З метою підтримки підприємств-виробників вітчизняних виноматеріалів та коньячної продукції проаналізовано проблемні питання їх діяльності та надано пропозиції щодо внесення змін до Закону України від 23.11.2018 № 2628-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів».

- організовано публічну дискусію на тему «Діловий клімат в Україні: перспективи і виклики для бізнесу».

 сприяння популяризації торгових брендів і продукції місцевих товаровиробників та підвищення її якості шляхом проведення виставково-ярмаркової діяльності.

Постійно розміщується на сайті облдержадміністрації інформація щодо проведення міжнародних форумів та виставок. Готуються та направляються

інформаційні листи промисловим підприємствам Одеського регіону щодо можливості прийняття участі в міжнародних форумах.

В промисловості зберігаються позитивні тенденції в частині введення в експлуатацію нових виробничих потужностей:

- **6 вересня 2019 року ТОВ «М.В. Карго»** відбулось відкриття зернового терміналу на території транспортного хабу на березі Малого Аджалицького лиману в порту Южний. Вартість проекту склала 150 млн дол. США.

На терміналі є можливість перевалювати (експортувати) і зберігати такі види вантажів: кукурудза, ячмінь, пшениця, шрот, соняшникова макуха, рапсова, соняшникова олія. Технічні характеристики терміналу:

- 5 млн т зернових на рік - технічна потужність перевалки нового терміналу; 290,000 т - сумарна потужність зберігання, 16 м - глибина біля причалу.

Новий термінал зможе забезпечувати понад 10% експорту українських зернових на рік.

Робота терміналу забезпечить щорічно податкових відрахувань до бюджетів усіх рівнів понад 600 млн грн та 8 млн дол. США портових зборів на рік. На терміналі буде створено понад 500 робочих місць.

- **ТОВ «Дельта Вілмар СНД»** (м. Южне) планує реалізувати проект з будівництва олійноекстракційного заводу з пропускною спроможністю 2,1 тис. тонн наливної продукції на добу і 0,75 тис. тонн пакетованої продукції, а також резервуарний парк місткістю 100 тис. тонн. Вартість проекту складає 150 млн дол. США. Планується створити 200 нових робочих місць.

- **ТОВ «Allseeds Black Sea»** (Лиманський район) планує будівництво олійноекстракційного заводу для переробки соєвих бобів обсягом до 5000 т/добу або до 1,6 млн тонн на рік. Проект включатиме зведення додаткових потужностей зі зберігання соєвих бобів від 100 тис. тонн, а також складу зі зберігання шроту як основного продукту переробки сої обсягом до 70 тис. тонн. Вартість проекту складає 150 млн дол. США.

Проект дасть можливість переробляти соєві боби як основного продукту, а також насіння соняшника і ріпаку. Кількість нових робочих місць складатиме 630 працівників. Завод стане найбільшим в Європі серед олійних підприємств та сучасним енергогенеруючим комплексом на біологічних відходах.

- **ТОВ «Грейн Арго Інвест»** (Лиманський район) планує будівництво олійноекстракційного заводу та комплексу зі зберігання та перевалки зерна (потужністю до 3 млн тонн на рік), що дозволить створити близько 300 нових робочих місць. Вартість проекту складає 150 млн дол. США.

- **ТОВ «Укратлантік»** планує модернізувати основні виробничі засоби та оновити обладнання. Обсяг власних інвестицій компанії - 800,0 тис. євро.

Водночас, активно вкладаються кошти інвесторами в розвиток **альтернативної енергетики** – ведеться будівництво сонячних та вітроелектростанцій на території майже всієї області (компанія «Гюріш Іншаат ве Мюхендіслік А.Ш.», «Ukraine Power Resources», ТОВ «Соратано Україна», ТОВ «Южне Енерджи» (вітроелектростанції); CNBM International Corporation (сонячні електростанції) тощо.

21 вересня 2019 року на території Овідіопольського району в с. Роксолани введено в експлуатацію першу чергу вітроелектростанції «Овід Вінд» - це перша вітрова установка в Одеській області з 9 вітрогенераторами «General Electric» потужністю 3,6 МВт і висотою 131 м кожен, розмір лопастей яких 137 м – загальна потужність станції становить 32,4 МВт.

3.3. Агропромисловий комплекс

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ раціональне використання природних ресурсів, особливо земель сільськогосподарського призначення, удосконалення структури посівних площ та впровадження у виробництво елементів науково обґрунтованої системи землеробства, передової техніки та технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Погодні умови 2019 року були не найкращими для аграріїв Одещини.

Через тривалу осінню посуху озимі зернові культури довелося сіяти в сухий ґрунт, через що, на ряді полів, не отримано своєчасно сходів насіння. Посуха та аномально високі температури повітря відмічались і у весняно-літній період 2019 року.

Незважаючи на погодні негаразди, завдяки впровадженню у виробництво сучасних прогресивних технологій, досягнень науки та передового досвіду вдалося забезпечити стабільне функціонування рослинницької галузі.

Зібрано 3725,3 тис. тонн зерна. Урожайність зернових склала 31,1 ц/га.

Соняшнику зібрано 686,7 тис. тонн, урожайність -19,0 ц/га.

Плодів та ягід зібрано 106,6 тис. тонн, винограду зібрано 240,5 тис. тонн.

Овочів зібрано 289,4 тис. тонн через екстремальні погодні умови літа та осені 2019 року.

Під урожай 2020 року посіяно 852,8 тис. га озимих зернових культур, що становить 105,8% до аналогічного показника минулого року, в тому числі 580,7 тис. га озимої пшениці (107,1%), 271,1 тис. га озимого ячменю (103,0%) та 0,9 тис. га жита (251,4%). Крім того, посіяно 190,8 тис. га озимого ріпаку.

На площі понад 1,0 млн. га проведено оранку зябу та чорних парів.

✚ збільшення поголів'я худоби та нарощування виробництва тваринницької продукції.

Гірша ситуація в галузі тваринництва, яке протягом тривалого періоду перебуває в глибокій системній кризі.

Виробництво м'яса склало 59,0 тис. тонн або 92,0% до 2018 року, молока – 321,4 тис. тонн або 96%, яєць -203,5 млн. штук або 80,8%.

Зменшення обсягів виробництва тваринницької продукції відбувається внаслідок скорочення поголів'я всіх видів худоби і птиці в сільгосп підприємствах та в господарствах населення.

Поголів'я великої рогатої худоби скоротилося в порівнянні з 2018 роком на 9,4 тис. голів і становить 145,5 тис. голів (93,9%), в тому числі поголів'я корів скоротилось на 3,6 тис. голів і становить 89,7 тис. голів (96,1%).

Основна причина скорочення поголів'я великої рогатої худоби-збитковість його утримання.

На 23,7 тис. голів скоротилось поголів'я свиней і становить 149,3 тис. голів (86,3%). Причина-захворюваність поголів'я не виліковною хворобою -

африканською чумою свиней. Особливо значні втрати поголів'я у господарствах населення, у 2019 році вони склали 29,1 тис. голів.

Через низьку ефективність та збитковість сільгосптоваровиробники не зацікавлені також у розвитку вівчарства і птахівництва. Поголів'я овець скоротилось на 27,2 тис. голів і становить 291,9 тис. голів (91,5%), а поголів'я птиці на 565,9 тис. голів і становить 2607,6 тис. голів (82,2%).

Важливим фактором щодо покращення ситуації в тваринництві є державна підтримка галузі. У 2019 році агротоваровиробники Одещини отримали з державного бюджету на підтримку тваринництва 47,9 млн. грн., в тому числі фізичні особи за утримання телят віком до 1 року отримали 31,1 млн. грн., а сільгосппідприємства за утримання молочних і м'ясних корів – 8,3 млн. грн. та за придбання племінних тварин-8,5 млн. грн.

3.4. Будівництво та житлова політика

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ забезпечення всіх адміністративних районів області планувальною документацією.

Станом на 01.01.2020 всі адміністративні райони області забезпечені схемами планування території районів, з них 15 районів забезпечені актуальною планувальною документацією, в 11 районах нові схеми в стадії розроблення та написання звіту про стратегічну екологічну оцінку.

✚ початок процедури розробки всіх історичних населених місць області історико-архітектурними опорними планами.

До Списку історичних населених місць області, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 року № 878 входить 12 населених пунктів області. Станом на 01.01.2020 історико-архітектурні опорні плани розроблені та затверджені на 2 місця (м. Одеса, м. Болград); 7 проєктів історико-архітектурних опорних планів на даний час знаходяться в стадії розроблення (м. Ананьїв, м. Балта, м. Білгород-Дністровський, м. Ізмаїл, м. Кілія, смт Овідіополь, м. Вилкове).

✚ початок процедури розробки інвестиційно-привабливих населених пунктів області генеральними планами та планами зонування території.

За підсумками 2019 року із 1176 населених пунктів містобудівною документацією забезпечено 807 населених пункти (68,6%), 202 генеральних плани знаходяться в стадії розроблення.

На засіданнях архітектурно-містобудівної ради з питань містобудування та архітектури облдержадміністрації у 2019 році розглянуто 61 генеральних планів поєднаних з планами зонування територій.

✚ створення та розвиток функціонування служби містобудівного кадастру регіонального та базового рівня.

Службу містобудівного кадастру регіонального рівня створено, на забезпечення її функціонування у 2019 році Регіональною комплексною програмою з утворення (оновлення) містобудівної документації територій та містобудівного кадастру Одеської області на 2019-2023 роки з обласного бюджету заплановано виділення 1,0 млн грн та освоєно коштів на суму 920463,26 тис. грн.

Служби містобудівного кадастру базового рівня створені у 12 адміністративних районах області та 6 містах обласного значення.

Загальною проблемою є кадрова забезпеченість служб містобудівного кадастру спеціалістами архітектури в адміністративних центрах депресивних районів області.

3.5. Дорожньо-транспортне господарство

Виконання ключових кроків у 2019 році:

У 2019 році на будівництво, реконструкцію, капітальний, поточний середній, дрібний ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування державного значення спрямовано — **1 232 846,848 тис.грн.**, в тому числі:

- Державний бюджет – 480 194,207 тис. грн.
- GO Highway– 83 983,458 тис. грн.
- М-15 Одеса – Рені (на м. Бухарест) – 430 155,262 тис. грн.
- Державний фонд регіонального розвитку – 16 035,472 тис. грн.
- Державна програма підвищення рівня безпеки дорожнього руху – 140 976,000 тис. грн.
- Митний збір – 68 715,381 тис. грн.
- Обласний бюджет – 6 301,253 тис. грн.
- Місцеві бюджети – 6 485,815 тис. грн.

З них по видам робіт:

- Будівництво та реконструкція – 197,096 тис. грн.
- Капітальний ремонт – 248 443,440 тис. грн.
- Поточний середній ремонт – 502 223,140 тис. грн.
- Поточний дрібний ремонт – 202 924,031 тис. грн.
- Експлуатаційне отримання – 279 059,141 тис. грн.

Відремонтовані та введені в експлуатацію:

I. Об'єкти капітального ремонту:

- Т-16-25 Контрольно-пропускний пункт "Кучурган" – Біляївка – Маяки – Овідіополь – 3,122 км.

II. Об'єкти поточного середнього ремонту:

- М-15 Одеса – Рені (на м. Бухарест) — 30,826 км.
- Т-16-27 Контрольно-пропускний пункт "Серпневе" – Тарутине – Арциз – Татарбунари — 2,895 км.
- Т-16-38 Контрольно-пропускний пункт «Станіславка» – Станіславка – Мурована – 1,062 км.

Пріоритетні напрямки дорожнього господарства області у 2020 році:

продовження робіт з капітального ремонту мосту через Хаджибейський лиман на км 445 + 432 автомобільної дороги Київ – Одеса, капітального ремонту ділянок автомобільних доріг М-05 Київ – Одеса, Р-33 Вінниця – Турбів – Гайсин – Балта – Велика Михайлівка – /М-16/, поточного середнього ремонту ділянок автомобільних доріг Р-55 Одеса – Вознесенськ – Новий Буг, Т-16-27 Контрольно-пропускний пункт "Серпневе" – Тарутине – Арциз – Татарбунари.

4. МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Управління об'єктами комунальної власності

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ підвищення рівня наповнення доходної частини обласного бюджету від використання об'єктів спільної власності територіальних громад області.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», рішення Одеської обласної ради від 22 вересня 2006 року №73-V «Про майно спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст

області, управління якими здійснює обласна рада», розпорядженням голови облдержадміністрації від 21.04.2017 №318/А-2017 «Про покладання управління окремими об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області на структурні підрозділи обласної державної адміністрації», функції з управління **141 об'єктами** спільної власності територіальних громад області покладені на відповідні структурні підрозділи обласної державної адміністрації, з них:

1. Департамент охорони здоров'я – 37 об'єктів;
2. Департамент освіти і науки – 40 об'єктів;
3. Управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини – 34 об'єкти;
4. Департамент соціальної та сімейної політики – 16 об'єктів;
5. Управління молодіжної політики та спорту – 5 об'єктів;
6. Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності – 3 об'єкта;
7. Департамент економічної політики та стратегічного планування - 1 об'єкт;
8. Департамент екології та природних ресурсів – 1 об'єкт;
9. Управління аграрної політики – 1 об'єкт;
10. Управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва – 3 об'єкта.

Очікувані надходження до обласного бюджету від оренди комунального майна за 2019 рік становлять 11 811,3 тис. грн, фактично надійшло за 2019 рік - 14 220,3,0 тис. грн, що становить 120,4 % виконання плану.

До обласного бюджету перераховано частину чистого прибутку обласних комунальних підприємств за 2019 рік в сумі – 239,2 тис. грн, від запланованого – 348,10 тис. грн, що становить – 68,7 % виконання плану та податку на прибуток надійшло в сумі – 862,5 тис. грн, від запланованого обсягу в сумі – 2247,8 тис. грн, що становить – 38,4 % виконання плану.

5. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ

5.1. Реформування відносин власності

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ забезпечення організації передприватизаційної підготовки підприємства та здійснення підготовки об'єктів груп В, Г до продажу.

З початку приватизації в Одеській області станом на 01.01.2020 змінили форму власності 1424 об'єкти державної власності (велика приватизація – 434 об'єкти, мала приватизація – 990 об'єктів, з них незавершеного будівництва 159 об'єктів).

✚ проведення моніторингу та контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу.

Протягом січня - грудня 2019 року здійснено продаж на електронних аукціонах 14 об'єктів державної власності, а саме:

1. „**Колишній учбовий комбінат**”, що знаходиться за адресою: м. Одеса, пров. Бісквітний, 16-А. Об'єкт придбаний за результатами продажу на аукціоні з

умовами в електронній формі. Вартість продажу 7000,0 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені у повному обсязі та перераховані до Державного бюджету України.

2. **„Єдиний майновий комплекс державного підприємства „Інженерний виробничо-науковий центр литва під тиском”**, що знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. Хімічна, 2. Об'єкт придбаний за результатами продажу на аукціоні зі зниженням стартової ціни в електронній формі. Вартість продажу 852,44 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

3. **„База відпочинку "Дорожник"**, що знаходиться за адресою Одеська область, Татарбунарський район, с. Приморське, курорт "Расейка", вул. Радостная, 59. Об'єкт придбаний за результатами продажу на аукціоні зі зниженням стартової ціни в електронній формі. Вартість продажу 524,00 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

4. **„Будівля колишньої пошти загальною площею 58,7 м²”**, що знаходиться за адресою: Одеська область, м. Подільськ, вул. Бочковича, 99. Об'єкт придбаний на електронному аукціоні за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого надання цінових пропозицій. Вартість продажу 2,342 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

5. **„Будівля магазину літ. № 37 загальною площею 69,8 м²”**, що розташована за адресою: Одеська область, м. Білгород-Дністровський, вул. Автомобільна, 1. Об'єкт придбаний на електронному аукціоні за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого надання цінових пропозицій. Вартість продажу 7,6 тис. грн. (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

6. **„Будівля підсобного господарства літ. № 35 загальною площею 94,5 м²”**, що розташована за адресою: Одеська область, м. Білгород-Дністровський, вул. Автомобільна, 1. Об'єкт придбаний на електронному аукціоні за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого надання цінових пропозицій. Вартість продажу 10,08 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

7. **„Будівля їдальні літ. № 39 загальною площею 251,8 м²”**, що розташована за адресою: Одеська область, м. Білгород-Дністровський, вул. Автомобільна, 1. Об'єкт придбаний на електронному аукціоні за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого надання цінових пропозицій. Вартість продажу 63,05 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

8. **„Будівля недіючої лазні загальною площею 161,8 м²”**, що знаходиться за адресою: Одеська область, Лиманський район, с. Трояндове, вул. Шевченка, 2. Об'єкт придбаний на електронному аукціоні за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого надання цінових пропозицій. Вартість продажу 0,503 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

9. **„Будівля колишньої їдальні”**, що розташована за адресою: м. Одеса, вул. Плієва, 1-Г. Об'єкт придбаний за результатами продажу на аукціоні з

умовами в електронній формі. Вартість продажу 1691,08 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

10. „**Будівля магазину загальною площею 54,0 м²**”, що знаходиться за адресою Одеська область, Роздільнянський район, с. Степанівка, вул. Анісімова, 42. Об'єкт придбаний на електронному аукціоні за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого надання цінових пропозицій. Вартість продажу 5,2865 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

11. „**Частка в розмірі 66 гривень 05 коп., що становить 50,9999%, що належить Фонду державного майна України у статутному капіталі Українсько-білоруського спільного підприємства "ОДЕСМАЗСЕРВІС" у формі ТОВ**” Об'єкт придбаний шляхом викупу іншим учасником товариства. Вартість продажу 2277,5 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

12. „**Будівлі та споруди колишньої лазні, у складі нежитлової будівлі площею 171,3 м² (літ.А), нежитлової будівлі площею 169,2 м² (літ. А1) та котельні площею 73,1 м² (літ. Б)**”, розташовані за адресою: Одеська область, Саратський район, с. Розівка, вул. Шкільна, 3; Балансоутримувач - ПАТ "Южний", ЄДРПОУ 00413417. Об'єкт придбаний на електронному аукціоні за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого надання цінових пропозицій. Вартість продажу 9,276 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

13. „**Єдиний майновий комплекс Державного підприємства "Центр тестування мобільної техніки"**, розташований за адресою: Одеська область, Біляївський район, с. Нерубайське, вул. Зелена, 1; код ЄДРПОУ 23860359. Об'єкт придбаний за результатами продажу на аукціоні зі зниженням стартової ціни в електронній формі. Вартість продажу 5000,2 тис. грн (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені повністю та перераховані до Державного бюджету України.

14. „**Комплекс будівель та споруд у складі: - адміністративно-виробничий корпус; - спортивно-оздоровчий комплекс; - підсобний корпус; - склад (класи ГО); - насосна станція; - резервуар**”, розташований за адресою: Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Гагаріна, 26-а. Об'єкт придбаний за результатами продажу на аукціоні з умовами в електронній формі. Вартість продажу 7011,0 тис. грн. (без ПДВ). Кошти за об'єкт покупцем сплачені у повному обсязі та перераховані до Державного бюджету України.

✚ **організація управління корпоративними правами держави.**

Станом на 31.12.2019 корпоративний портфель держави у Одеському регіоні складається з 17 господарських товариств з державними корпоративними правами, у т.ч. 16 акціонерних товариств з державними пакетами акцій в статутних капіталах та 1 товариство з обмеженою відповідальністю з державними частками.

Органами управління державними корпоративними правами вищевказаних товариств є:

- по 8 підприємствам - відповідні міністерства або державні акціонерні, холдингові та лізингові компанії;

- по 9 підприємствам - Фонд державного майна України, в тому числі, по 4 - регіональне відділення (з них ВАТ „ХК „Краян” та ВАТ „Одеський завод „Центролит” знаходяться в ліквідаційній процедурі в процесі банкрутства, ВАТ „Авіакомпанія „Одеські авіалінії” – економічно не активне, існує „де-юре”).

Серед зазначених товариств регіону Фонд державного майна України та регіональне відділення ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях відповідно до Закону України „Про управління об’єктами державної власності” є суб’єктами управління належними державі корпоративними правами 9 товариств, а саме:

В управлінні ЦА ФДМУ			В управлінні РВ ФДМУ по Одеській області	
	Назва АТ	ДКП	Назва АТ	ДКП
АТ	ПАТ "Одеська ТЕЦ"	99,989%	ВАТ „Авіакомпанія „Одеські авіалінії”	100%
	ПАТ „Одеський припортовий завод”	99,57%	ВАТ „Холдингова компанія „Краян”	99,82%
	ПрАТ „Одеська кіностудія”	50%+1 акція	ВАТ „Одеський завод „Центролит”	69,91%
	ПАТ „Машинобудівне виробниче об’єднання „Оріон”	50%+1 акція	-	-
	ПАТ „Енергопостачальна компанія „Одесобленерго”	25,01 %	-	-
ТОВ	ТОВ „Проектно-вишукувальний інститут „Одесагропроект”	13,64%	-	-

Управління державними корпоративними правами 8 підприємств здійснюють відповідні міністерства або державні акціонерні, холдингові та лізингові компанії.

№	Код ЄДРПОУ	Назва господарського товариства	Місцезнаходження	Розмір державної частки, %	Орган управління та інші примітки
1	04820800	ПАТ "Кемпінг „Дельфін"	65102, м. Одеса, Миколаївська дорога, 307	100	ДАК "Україна туристична"
2	01125821	ПрАТ "Українське Дунайське пароплавання"	68600, Одеська обл., м.Ізмаїл, вул. Червонофлотська, 28	100	Міністерство інфраструктури України
3	24775125	ВАТ "Нафтовик" (в стані припинення)	65062, м. Одеса, вул. Ак. Курчатова, 16-а	100	Міністерство енергетики та вугільної промисловості України
4	03327316	ВАТ "Одеський ремонтний завод мського електротранспорту”" (в стані припинення)	65007, м. Одеса, вул. Водопровідна, 1	30	ДАХК “Укркомунмаш”
5	20945458	ПАТ „Одесаоблпостачзбут”	65029, м. Одеса, вул. Коблевська, 20	29,98	ДАК „Укрресурси”
6	00122602	ПАТ "Південьенергобуд"	65490, м. Одеса, смт Теплодар	26	ДАХК “Енергобуд”
7	14308204	ПрАТ "Одеське спеціальне конструкторсько-технологічне бюро продовольчого машинобудування”	65005, м. Одеса, вул. Михайлівська, 25	25%+1 акція	ВАТ „ЛК “Украгромашінвест”
8	0479907	АТ ”Проектно-пошуковий інститут "Південьмедбіосинтез"	65078, м. Одеса, вул. Космонавтів, 32	25%+1 акція	ДАК “Укрмедпром”

✚ робота з єдиними майновими комплексами державних підприємств, переданими до сфери управління державних органів приватизації, у зв'язку з прийняттям рішення про їх приватизацію.

Перелік єдиних майнових комплексів державних підприємств і їх структурних підрозділів, у тому числі тих, що передані в оренду

Код ЄДРПОУ	Назва об'єкта	Адреса об'єкта	Орган управління
01387828	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Енергомонтажний поїзд № 754»	м. Одеса, вул. Семінарська, 15а	РВ ФДМУ по Одеській області
33171824	Державне підприємство «Регіональний дослідно-експериментальний комплекс»	Одеська область, Біляївський район, с. Паліївка	РВ ФДМУ по Одеській області
33933233	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Чорноморський яхт-клуб»	м. Одеса, пляж «Отрада», траверси 7-9	РВ ФДМУ по Одеській області
13884006	Єдиний майновий комплекс державного підприємства ремонтно-будівельної ділянки «Агрос»	м. Одеса, вул. Михайлівська, 13	Міністерство аграрної політики та продовольства України
05632466	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Інженерний виробничо-науковий центр литва під тиском» (приватизацію завершено – наказ РВ ФДМУ по Одеській області №271 від 06.03.2019)	м. Одеса, вул. Хімічна, 2	РВ ФДМУ по Одеській області
22492239	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Південний державний науково-виробничий центр «Прогрес»	Одеська область, м. Южне, вул. Індустріальна, 8	РВ ФДМУ по Одеській області
23860359	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «Центр тестування мобільної техніки» (приватизацію завершено – наказ РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях №10 від 07.08.2019)	Одеська область, Біляївський р-н, с. Нерубайське, вул. Зелена, 1	РВ ФДМУ по Одеській області
21028008	Єдиний майновий комплекс колишнього державного підприємства «Нефон»	м. Одеса, вул. Терешкової, 21	Українська державна будівельна корпорація «Укрбуд»
01125614	Державна судноплавна компанія «Чорноморське пароплавство»	м. Одеса, вул. Ланжеронівська, 1	Міністерство інфраструктури України
31091998	Державне підприємство водних шляхів «Устьдунайводшлях»	Одеса область, м. Ізмаїл, вул. Героїв Сталінграду, 36	Міністерство інфраструктури України
24971375	Єдиний майновий комплекс державного підприємства «ТВК»	Одеська область, Овідіопольський район, смт Авангард, вул. Базова, 21	Державна регуляторна служба України

✚ забезпечення прийняття управлінських рішень стосовно державного майна, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств.

Станом на 01.01.2020 на обліку та у сфері управління регіонального відділення перебувають 1334 об'єкта, які у процесі приватизації не увійшли до статутних капіталів господарських товариств, але залишились на їх балансі, з яких 25 об'єктів передано в оренду, по 536 об'єктам укладені договори зберігання, 12 об'єктів передано у безстрокове безоплатне користування (ст. 24).

Робота з реалізації управлінських рішень триває.

✚ організація орендних відносин, супроводження чинних договорів оренди державного майна.

Станом на 31.12.2019 виконані наступні роботи з оцінки майна та рецензування звітів про оцінку майна.

Прорецензовано 362 звіти з незалежної оцінки щодо визначення ринкової вартості державного майна та актів оцінки майна, а саме: 350 звітів щодо укладання та пролонгації договорів оренди; 2 звіти щодо приватизації; 10 актів з оцінки нерухомого майна для укладення договорів оренди з річною орендною платою 1 грн.

З початку року по 496 об'єктам державної власності було обрано суб'єктів оціночної діяльності шляхом відбору на конкурсних засадах: для цілей приватизації – 10; за зверненням – 10; для цілей оренди (укладання та пролонгація договорів оренди) – 476.

✚ організація контролю у сфері орендних відносин.

За період січень – грудень 2019 року на конкурсних засадах укладено 174 нових договорів оренди державного нерухомого майна та проведена робота щодо пролонгації 629 діючих договорів оренди на черговий термін дії шляхом внесення до них відповідних змін.

Здійснюється контроль за 1284 договорами оренди державного майна, які укладені з фізичними та юридичними особами безпосередньо регіональним відділенням, згідно до вимог чинного законодавства.

✚ забезпечення надходження до державного бюджету коштів від оренди державного майна та дивідендів, нарахованих на акції (паї, частки) господарських товариств, які є у державній власності, по господарських товариствах, що належать до сфери управління Фонду.

З початку року від приватизації державного майна спрямовано до Держбюджету України 34323,9 тис. грн. За всі роки приватизації від продажу об'єктів приватизації державної власності регіональним відділенням отримано грошових коштів у сумі 525394,6 тис. грн.

✚ захист майнових прав держави у судах, ведення претензійно-позовної роботи щодо стягнення заборгованості з орендної плати та штрафних санкцій, а також повернення об'єктів до державної власності у судовому порядку.

Станом на 31.12.2019 здійснювався захист державних інтересів у судових органах по 156 судовим справам, зокрема:

- справи про банкрутство – 12;
- за позовними заявами, поданими регіональним відділенням – 19;
- за позовними заявами, поданими до регіонального відділення – 27;
- за участю прокуратури – 13;
- справи, по яких регіональне відділення виступає як третя особа – 29;
- справи, по яких регіональне відділення представляє інтереси Фонду

державного майна України та його структурних підрозділів по довіреностям - 56.

✚ забезпечення в межах, визначених законодавством, виконання функцій організатора продажу нерухомого майна державних унітарних підприємств.

Станом на 31.12.2019 на контролі регіонального відділення знаходиться 16 договорів купівлі-продажу.

У грудні 2019 року регіональним відділенням укладено 1 договір купівлі-продажу.

Відповідно до вимог статті 27 Закону України "Про приватизацію державного і комунального майна", Порядку здійснення контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації органами приватизації затвердженого наказом ФДМУ від 18.10.2018 № 1327, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 р. за N 1349/32801 у IV кварталі 2019 року проведено 11 перевірок стану виконання умов договорів купівлі-продажу, що складає 23% від загальної кількості.

За результатами перевірок зафіксовано невиконання умов 2 договорів купівлі-продажу. До порушників застосовані штрафні санкції передбачені умовами договору на загальну суму: 18 700 грн.

У зв'язку з повним виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, з контролю знято 3 договори.

5.2. Регуляторна політика та розвиток підприємництва

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ здійснення заходів із відстеження результативності регуляторних актів, розроблення та оприлюднення проектів регуляторних актів для отримання зауважень і пропозицій від громадськості.

У 2019 році регуляторні акти обласною державною адміністрацією не приймалися.

Відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» план діяльності облдержадміністрації з розробки регуляторних актів на 2020 рік затверджений 13 грудня 2019 року та розміщений на офіційному веб-сайті.

З метою підвищення рівня поінформованості регуляторних органів (розробників регуляторних актів), а також представників бізнес-спільноти 21 жовтня 2019 року Програмою USAID «Конкурентоспроможна економіка України» спільно з Державною регуляторною службою України у м.Одесі буде проведений тренінг-презентація на тему: «Як підвищити ефективність регуляторної політики за допомогою відкритих даних?».

✚ організація роботи з перегляду діючих регуляторних актів райдержадміністрацій та міських рад міст обласного значення.

Реєстр регуляторних актів обласної державної адміністрації розміщений на офіційному порталі та містить електронні тексти нормативно-правових актів.

На 1 січня 2020 року реєстр містить 10 регуляторних актів.

Районними державними адміністраціями забезпечується функціонування та наповнення окремих розділів «Регуляторна політика».

✚ виконання заходів та надання компенсації частки відсотків по кредитах суб'єктам малого та середнього підприємництва для реалізації бізнеспроектів у галузях, що відповідають пріоритетним напрямкам Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки.

У 2019 році проведено 3 конкурсних відбори інвестиційних проектів підприємців області.

Станом на 01.01.2020 на різних етапах реалізації знаходяться 28 інвестиційних проектів. В економіку області у вигляді кредитів залучено близько 75,0 млн.грн. капітальних інвестицій, створено більше 100 нових робочих місць.

Переможцями визнані проєкти зі створення міні-перкані, виробництва косметичних засобів з натуральної сировини, запуску лінії фасування смаженого насіння, розширення асортименту кондитерських виробів, оновлення парку вантажних автомобілів, придбання нового сучасного обладнання для виробництва виробів з пластмас, цегли, розливу тихих та ігристих вин, виготовлення високоточного обладнання для вимірювання об'єму рідин тощо.

Проекти, що реалізуються завдяки участі у Програмі:

✓ **ТОВ «Еврика» ТМ «С бабушкиной грядки»** (Овідіопольський район) - будівництво нового складу для зберігання продукції.

✓ **ТОВ «Мічуріна+»** (Кодимський район) – придбання обладнання для виробництва круп.

✓ **ПП «Оріон»** (Біляївський район) – запровадження переробки відходів винограду та виготовлення з них олії і замітника порошку – какао.

✓ **ФОП Душечкіна О.В. ТМ «Dushka»** (м. Одеса) – виробництво косметичних засобів з натуральної сировини.

✓ **ТОВ «Сан Тех Рай»** (Біляївський район) – оновлення виробничого обладнання на підприємстві для виробництва біметалічних радіаторів опалення; придбання обладнання для запуску нового напрямку з виробництва каналізаційних труб.

✓ **ПП «Гіфт-К»** (Овідіопольський район) – придбання обладнання для офсетного друку поліграфічної продукції.

✓ **ТОВ «Блумі» (ТМ «Сніжна панда»)** (м. Теплодар) – оновлення потужностей виробництва паперових серветок, рушників.

✓ **НВП «Техмаш»** (м. Одеса) – виробництво верстатів для термічної (лазерної) різки металів.

✓ **ТОВ «Айсберг ЛТД»** (м. Одеса) – модернізація ділянки з виробництва корпусних виробів для холодильного обладнання, придбання нового сучасного обладнання.

✓ **ВКФ «Кріопром»** (м. Одеса) – придбання обладнання для виготовлення азотних установок.

✓ **ТОВ «Власта КП»** (м. Одеса) – придбання обладнання для запуску нового напрямку підприємства з виробництва згущеного молока (іриски).

✓ **ФОП Колосов М.А. ТМ «Сімейні»** (Арцизький район) – розширення виробництва придбання нової лінії з фасування насіння;

✓ **Фірма «Ліман»** (м. Чорноморськ) - придбання нового двигуна для рибацького судна, льодогенератора для попередньої обробки морепродуктів та рибацького спорядження більшої потужності.

✓ **ВКП «Колібри» ТОВ** (м. Одеса) - придбання нового обладнання для виготовлення виробів з капролону.

✓ **ТОВ «Еформ» ТМ «Yambo»** (м. Одеса) - придбання обладнання для виробництва нових моделей кухонь.

✓ **ТОВ «Одеський осетринницький комплекс»** (м. Одеса) - придбання обладнання, будівництво з метою розширення і модернізації осетрового комплексу.

✓ **ТОВ «Вінтрест»** - придбання обладнання для організації технологічного процесу приготування та фасування локальних натуральних

високоякісних виноградних ігристих вин класичним та періодичним резервуарним способом.

✓ **ТОВ «Навітрек»** (м. Одеса) - розроблення та виготовлення сучасного обладнання для вимірювання пально-мастильних рідин у ємностях великих об'єктів.

✓ **ТОВ «Перша меблева фабрика»** (м. Южне) - придбання верстаків з програмним управлінням з метою розширення обсягів виробництва та відкриття нової окремої лінії виробництва кухонних меблів.

✓ **ТОВ «Фабрика гончарної справи»** (Овідіопольський район) - модернізація виробничої ділянки з виробництва червоної цегли та каменю керамічного.

✓ **Підприємство «Елкон-Дізейн»** (м. Одеса) - придбання сучасного обладнання для обробки деревини.

5.3. Надання адміністративних послуг

Виконання ключових кроків у 2019 році:

В Одеській області функціонує мережа із 41 центру надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП), у тому числі 8 міських, 1 міськрайонний (ЦНАП Білгород-Дністровської міської ради), 24 районних, 6 в об'єднаних територіальних громадах (Авангардівській, Березівській, Вилківській, Красносільській, Куяльницькій, Таїровській), 2 в сільських радах (Крижанівська та Фонтанська сільські ради), 3 територіальних підрозділи ЦНАП Одеської міської ради та 2 віддалених робочих місця ЦНАП Вилківської міської об'єднаної територіальної громади.

За 2019 рік спеціалістами ЦНАП Одеської області надано **572 068** адміністративних послуг (в середньому за місяць – 48 689 послуг). Кількість наданих послуг зросла на 13%, у порівнянні з 2018 роком (227 758 послуги).

✚ впровадження програмного забезпечення для автоматизації процесу надання е-послуг на базі системи електронного документообігу «ДокПроф3» у 15 ЦНАПах області.

В рамках реалізації проєкту «Електронне врядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP) проводилася робота щодо автоматизації роботи у 15 ЦНАП Одеської області та впровадження порталу послуг Одеської області. Автоматизація роботи адміністраторів ЦНАП відбувається з використанням АСУД «ДокПроф 3». Після встановлення зазначеної програми працівники ЦНАП матимуть змогу формувати електронний опис пакету документів, лист проходження етапів отримання адміністративної послуги. Спільно з ТОВ «Транслінк Консалтинг» розроблено інтерфейс користувача, довідники «Управління контентом», «Звіти», номенклатуру послуг, опис, лист проходження. Довідник «Управління контентом» містить в собі категорії усіх послуг уніфікованого переліку за життєвими ситуаціями. У цьому розділі є можливість формувати електронну картку адміністративної послуги з можливістю друку опису справи та листа проходження. Довідник «Звіти» дасть можливість формувати щомісячний моніторинг діяльності ЦНАП з розбивкою по кількості наданих адміністративних послуг/документів дозвільного характеру. При формуванні електронної картки адміністративної послуги автоматично складається *опис вхідного пакета документів*, у якому зазначаються інформація

про заяву та перелік документів, поданих суб'єктом звернення, у двох примірниках та *лист проходження справи*, який містить відомості про послідовність дій (етапів), необхідних для надання адміністративної послуги та залучення суб'єктів надання адміністративних послуг. Після вжиття ряду заходів електронний документообіг буде запущено у тестовому режимі.

✚ розробка та введення в промислову експлуатацію порталу адміністративних послуг Одеської області.

Розроблено Регіональний портал адміністративних послуг Одеської області, який буде запущено у тестовому режимі після наповнення усіх необхідних розділів. Зазначений портал відповідає дизайн-коду вебпорталів органів виконавчої влади.

✚ утворення (будівництво) нових ЦНАП в районах, містах обласного та районного значення, об'єднаних територіальних громадах Одеської області, утворення віддалених робочих місць адміністраторів та облаштування мобільних ЦНАП (за необхідності).

Протягом 2019 року за підтримки Програми «U-LEAD з Європою» відбулося урочисте відкриття ЦНАП: Татарбунарської міської ради та Вилківської міської ОТГ. Відкрито ЦНАП Таїровської селищної ради. Також було презентовано оновлений ЦНАП у м. Білгород-Дністровський (за підтримки Програми «U-LEAD з Європою»).

✚ доповнення існуючих переліків адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП області, новими видами послуг.

Відповідно до умов Меморандуму про співпрацю, укладеного між Одеською обласною державною адміністрацією, Міжнародною благодійною організацією «Фонд Східна Європа», Комунальним підприємством «Обласний інформаційно-аналітичний центр» в рамках реалізації спільного проєкту «Електронне врядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP), залучено представників Всеукраїнської асоціації ЦНАП для уніфікації адміністративних послуг, що надаються через 15 ЦНАП-учасників проєкту EGAP. Також приведено у відповідність до чинного законодавства інформаційні та технологічні картки адміністративних послуг, що передбачені переліком. Універсальний перелік передано усім ЦНАП для використання в роботі.

З метою спрощення процедури отримання адміністративних послуг мешканцями районів, опрацьовано питання щодо надання послуг Одеської обласної державної адміністрації через центри надання адміністративних послуг, утворені районними державними адміністраціями. Відповідно до пункту 2 частини 3 статті 12 Закону України «Про адміністративні послуги» у разі утворення ЦНАП районними державними адміністраціями такі центри можуть забезпечувати надання адміністративних послуг обласних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування на основі їх узгоджених рішень. Меморандум про співпрацю укладено із 23 районними державними адміністраціями.

У листопаді 2019 року у ЦНАП Крижанівської сільської ради презентовано послугу з видачі посвідчення водія. На території регіону – це перший досвід співпраці ЦНАП з Регіональним сервісним центром МВС в Одеській області. Серед послуг:

- обмін посвідчення водія (без складання іспитів), видача нового посвідчення водія замість втраченого або викраденого;
- державна реєстрація нових транспортних засобів (без експертного огляду), перереєстрація транспортного засобу у зв'язку зі зміною прізвища, імені чи по батькові, місця проживання фізичних осіб, які є власниками транспортних засобів, установлення газобалонного обладнання.

✚ організація та проведення тренінгів для працівників ЦНАП Одеської області з відповідної тематики.

В рамках проєкту «Електронне врядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP) спеціалістами ТОВ «Транслінк Консалтинг» для працівників 15 ЦНАП проведено тренінг щодо основ роботи в системі «ДокПроф 3»: інтерфейс підсистеми користувача, створення карток адміністративних послуг, заповнення довідників з картки користувача, додаткові функції. Загалом навчання пройшли 60 працівників центрів.

6. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ виготовлення та оновлення презентаційних матеріалів про потенціал області.

Матеріали щодо торговельно-економічного та інвестиційного потенціалу Одеської області було презентовано в рамках виїзного засідання членів Міжнародного трейд-клубу в Україні; під час зустрічей керівництва обласної державної адміністрації із представниками: китайської компанії «China Energy Engineering Group Guangdong Electric Power Design Institute Co., LTD», делегацією Польсько-української господарчої палати, а також з Уповноваженим представником саксонської економіки (ФРН) Манфредом Ліблем.

✚ постійне оновлення Інвестиційного Атласу Одеської області, розробка відповідних бізнес-планів та презентаційних матеріалів, інвестиційних проєктів (пропозицій) для залучення коштів іноземних та вітчизняних інвесторів, міжнародної технічної допомоги для їх подальшої реалізації.

Постійне оновлення Інвестиційного Атласу Одеської області – забезпечено оновлення інвестиційних пропозицій стосовно земельних ділянок – потенційних об'єктів інвестування.

Розробка відповідних бізнес-планів та презентаційних матеріалів, інвестиційних проєктів (пропозицій) для залучення коштів іноземних та вітчизняних інвесторів, міжнародної технічної допомоги для їх подальшої реалізації - за зверненнями інвесторів розглядаються пропозиції щодо інвестиційних проєктів, які перебувають на різних стадіях готовності (проектна ідея, технічне завдання, бізнес-план, проектно-кошторисна документація тощо); на постійній основі забезпечується супровід іноземних інвесторів, які планують розміщення своїх потужностей на території Одеської області, зокрема надається сприяння у визначенні потенційних локацій для розміщення виробництв, проведенні переговорів з причетними організаціями та установами для забезпечення необхідної інфраструктури.

В рамках Програми залучення зовнішніх ресурсів та розвитку міжнародної діяльності Одеської області на 2018-2020 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 21.12.2017 №584-УІІ, розроблено та роздруковано інвестиційний паспорт Одеської області.

✚ підтвердження рейтингу інвестиційної привабливості області в міжнародних рейтингових агенціях, замовлення досліджень, послуг з бізнеспланування.

За даними Рейтингового агентства Євро-Рейтинг Одеська область у рейтингу інвестиційної ефективності областей України у III кварталі 2019 року займала 12 місце.

✚ підготовка інвестиційних пропозицій регіону.

Забезпечено розміщення на геопорталі містобудівного кадастру Одеської області переліку інвестиційних пропозицій/проектів та їх інформаційний супровід.

✚ укладання меморандумів про подальше інвестиційне співробітництво області з іноземними та вітчизняними суб'єктами господарської діяльності.

Реалізація низки інвестиційних проектів здійснюється в рамках меморандумів про співпрацю між обласною державною адміністрацією з: ТОВ «КНЕСС ГРУП» - щодо створення альтернативних джерел енергії (Арцизький, Окнянський райони); ТОВ «Грейн АГРО Інвест», ТОВ «Дельта Вілмар СНД» - щодо реалізації 2 інфраструктурних проектів вартістю біля 150,0 млн. дол. кожен; ТОВ «Юкрейн Пауер» Ресоурсес» - зі створення вітряного парку потужністю 100-130 МВт на території Лиманського району; ТОВ «Южне Енерджи» - щодо будівництва електростанції з використання енергії вітру на земельних ділянках Сичавської і Любопільської сільських рад Лиманського району; ТОВ «Соратано Україна» - стосовно створення альтернативних джерел енергії на території Білгород-Дністровського району.

В рамках Меморандуму про взаєморозуміння щодо сталого розвитку між ПРООН та обласною державною адміністрацією у 2019 році завершено реалізацію 7 мікропроектів в рамках проекту «Сталий розвиток сільських територій Чернівецької та Одеської областей»; зазначені мікропроекти спрямовані на соціально-економічний розвиток громад регіону, зокрема це проекти щодо: капітального ремонту фельдшерсько-акушерських пунктів у с. Білка Іванівського району та с. Кордон Лиманського району; капітальний ремонт системи опалення школи у с. Баннівка Болградського району; капітальний ремонт дошкільного навчального закладу у с. Курісове Лиманського району; заміна вікон та дверей у дошкільних навчальних закладах у селах Приморське та Семенівка Білгород-Дністровського району; придбання сільськогосподарської техніки для сільгоспкооперативу СОК «ТопАгроСервіс».

У 2019 році підготовлено проект меморандуму про співпрацю між керівництвом обласної державної адміністрації, Овідіопольської районної державної адміністрації та ТОВ «ВКН Україна».

✚ просування, модернізація та забезпечення функціонування єдиного інвестиційного веб-порталу області.

Розроблено пропозиції щодо технічного завдання з розроблення єдиного інвестиційного веб-порталу, проводиться моніторинг програм міжнародної технічної допомоги в рамках яких можлива реалізація проекту.

✚ поширення комерційних пропозицій підприємств області серед дипломатичних установ, торгово-економічних місій.

Забезпечено поширення інформації щодо місцевих підприємств в рамках різноманітних заходів і зустрічей з питань міжнародного та міжрегіонального співробітництва, а саме: візиту Латвійської делегації на чолі із головою Ради Розвитку Відземського Регіону Планування Хардійсом Вентсом, мистецької акції «Дні культури Західнопоморського воєводства (Республіка Польща) в Одеській області», із військовим аташе Посольства Швейцарської Конфедерації в Україні Урсом Сульсером, із заступником Голови Офісу Ради Європи в Україні Оленою Литвиненко, із представниками китайської компанії «China Energy Engineering Group Guangdong Electric Power Design Institute Co., LTD», з маршалом Західнопоморського воєводства Олгердом Герблевічем, з представниками німецької компанії «NOTUS ENERGY», з Надзвичайним та Повноважним Послом Ісламської Республіки Іран в Україні Манучехром Мораді.

12 квітня 2019 року проведено Міжнародний торгово-експортний форум – Trade&Export Forum Odesa, 2019, що став платформою для нетворкінгу і нових ділових знайомств, обговорення актуальних питань бізнесу, обміну досвідом та ідеями та зібрав близько 300 учасників. В рамках форуму між керівником кластерної ініціативи зі створення Агропромислового кластеру з розвитку бджільництва, виробництва і реалізації меду та продуктів його переробки в Одеській області – «Кластер Причорномор'я» (ОК «Горіх Причорномор'я») Павлом Тулбою та Головою правління ГС «Український органічний кластер» Марією Махновець було підписано Меморандум про співпрацю щодо реалізації проекту «Ukrainian Organic Cluster: Посилення конкурентоспроможності українських виробників органічної продукції та кластерних ініціатив в органічному напрямку».

✚ організаційно-технічне забезпечення візитів офіційних іноземних делегацій та окремих іноземців до області.

За 2019 рік було забезпечено проведення близько 100 заходів міжнародного характеру, зокрема: зустрічі з дипломатами, іноземними інвесторами, представниками бізнесу щодо економічного та інвестиційного співробітництва; зустрічі з дипломатичним корпусом, акредитованим в Україні, з головами та представниками міжнародних організацій, місій, проектів, з військовими та представниками влади; візити іноземних делегацій; освітньо-інформаційні заходи з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, з питань залучення іноземних інвестицій та покращення інвестиційного клімату, дипломатичного протоколу, розширення експортного потенціалу підприємств; участь в урочистих прийомах дипломатичних місій та на іноземних військових кораблях; організація 2 міжнародних відряджень; візит Північноатлантичної ради НАТО.

✚ участь офіційної делегації від обласної державної адміністрації, обласної ради та бізнесу в міжнародних заходах, які проходять в Україні, забезпечення проведення презентації області.

Участь делегації Одеської області у Другому форумі регіонів України та Республіки Білорусь 03-04 жовтня у м. Житомир з презентацією продукції та товарів, запрошених для участі у ярмарку. У рамках Форуму підписано Угоду про співробітництво між Одеською обласною державною адміністрацією України та Вітебським обласним виконавчим комітетом Республіки Білорусь.

✚ організація експертних консультацій із суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності щодо змін умов торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва, а також у сфері просування регіону, товарів та послуг на зовнішні ринки, у т.ч. із залученням відповідних представників центральних органів виконавчої влади та міжнародних експертів.

Спільно з «Центром підтримки експорту» надається практична допомога представникам малого та середнього підприємництва у просуванні їх продукції (товарів) на міжнародні ринки шляхом надання консультативних, аналітичних, юридичних, організаційних послуг; проведення маркетингових досліджень; надання консультацій з питань фінансів та управління; дослідження ринку та пошуку надійного іноземного партнера; перевірки відповідності товару стандартам країни збуту та підготовки необхідної документації, сертифікації.

Починаючи з 15 листопада 2019 року для суб'єктів підприємницької діяльності області започатковано Курс семінарів «Export with 4P: product, price, place, promotion» в рамках яких відбудуться тренінги від провідних міжнародних фахівців діючих бізнесменів і банкірів. Програма кожного семінару об'єднує усі етапи експортного проекту починаючи від пошуку потенційного ринку та підготовки усього асортименту продукції до вимог потенційного ринку збуту до розробки ефективної маркетингової стратегії.

✚ проведення аналітичної роботи з пошуку найбільш вигідних регіонів країн світу для налагодження співпраці на міжрегіональному рівні та вжиття заходів щодо реалізації укладених міжрегіональних угод між обласною державною адміністрацією та адміністративними суб'єктами регіонів іноземних держав.

В рамках форуму Trade&Export Forum, Odessa 2019 (12.04.2019) було анонсовано відкриття «Центру підтримки експорту» основним завданням якого є комплексна допомога представникам малого та середнього підприємництва у виході на глобальні міжнародні ринки шляхом надання консультативних, аналітичних, юридичних, організаційних та інших послуг. Центр надає допомогу підприємцям на всіх етапах експортної діяльності: від створення та реєстрації суб'єкта господарювання до забезпечення виконання умов експортного контракту.

✚ забезпечення організації візитів делегації області до регіонів потенційних партнерів області для обговорення можливостей та встановлення міжрегіональних відносин.

Для забезпечення на організаційному рівні візитів у рамках міжрегіонального співробітництва підписано меморандуми про співробітництво з муніципалітетом міста Копер, Словенія та Відземським регіоном планування, Латвійська республіка. Із Відземським Регіоном планування попередньо домовлено на рівні Посольств організувати відпочинок дітей з Одеської області у Відземському регіоні. Окрім цього, на погодженні в Міністерстві закордонних справ Латвійської Республіки перебуває проект «Обмін досвідом з підтримки процесу децентралізації та зміцнення місцевого самоуправління», за участю представників Одеської обласної державної адміністрації та територіальних громад Одеської області. Також, на вищому рівні проводиться обговорення можливості обміну досвідом та технологіями у сфері управління відходами, забезпечення жителів регіону якісною питною водою тощо.

✚ проведення в області презентацій регіонів іноземних країн.

Впродовж 2019 року забезпечено презентації регіонів іноземних країн, зокрема: 28.03.2019 – делегації Китайської ради з просування міжнародної торгівлі Цзянсі (ССРІТ) та презентації провінції Цзянсі (Китайська Народна Республіка); 04.04.2019-23.04.2019 – сприяння проведенню мультидисциплінарного фестивалю «Французька весна в Одесі»; 17 – 20.05.2019 – Мистецької акції «Weekend Щецина в Одесі» та Днів культури Західнопоморського воєводства (Республіка Польща) в Одесі до Дня Європи у Україні; 18 – 25.05.2019 – делегації з Відземського регіону планування Латвійської Республіки; 24.09.2019 – делегації землі Саксонія, Федеративної Республіки Німеччина. 04.11.2019 – делегації провінції Зонгулдак, Турецької Республіка; 04-06.12.2019 – делегації Вітебського виконавчого комітету Республіки Білорусь до Одеської області.

✚ проведення в області Дня Європи, Дня Одеської області із запрошенням суб'єктів міжнародних та міжрегіональних відносин, днів держав-членів ЄС та регіонів-партнерів.

19.05.2019 проведено заходи з відзначення Дня Європи в Одеській області: відбулась урочиста церемонія підняття Державного прапора України та прапора Європейського Союзу біля будівлі Одеської обласної державної адміністрації за участі керівництва області, територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, представників дипломатичного корпусу, акредитованого в м. Одеса, делегацій Відземського регіону планування Латвійської Республіки та Західнопоморського воєводства Республіки Польща, із залученням керівного та особового складу оперативного командування «Південь» Сухопутних військ Збройних Сил України, Повітряного командування «Південь» Повітряних сил Збройних Сил України, командування Військово-морських сил Збройних Сил України, Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України, Південного територіального управління Національної гвардії України, роти почесної варти Одеського гарнізону та військового оркестру, представників громадських організацій, учнів навчальних закладів області. Після урочистої церемонії було організовано та проведено флешмоб «Україна-ЄС» за участі 360 осіб.

Також, 19.05.2019 було організовано та проведено фестиваль «Євромістечко» на Приморському бульварі; мегамарш у вишиванках (XII похід); вітрильну регату «Кубок ORYC 2019», присвячену Дню Європи в Україні та інші заходи.

У святкуванні Дня Одеської області взяли участь представники дипломатичного корпусу, акредитованого в Одеській області (близько 20 осіб).

✚ створення мережі представництв «Odessa FDI & Trade representative offices» в країнах Дунайського басейну; створення бренду Дунайського виробника.

14.11.2019 взята участь у семінарі «Особливості та переваги Дунайської транснаціональної програми для України». В рамках семінару присутніх було поінформовано, про те, що фінансування заходів в рамках Дунайської транснаціональної програми не здійснюється через відсутність розробленого, на рівні причетних центральних органів виконавчої влади, механізму функціонування системи управління та контролю за виконанням Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми. Постановою Кабінету Міністрів України від 20.11.2019 №1038 «Про запровадження системи управління

та контролю за виконанням Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми (Interreg V-B Danube - CCI 2014TC16M6TN001)» (далі – постанова), затверджено Порядок функціонування системи управління та контролю за виконанням Угоди про фінансування Дунайської транснаціональної програми (Interreg V-B Danube - CCI 2014TC16M6TN001). Порядком визначається процедура контролю витрат українських партнерів під час реалізації проєктів у рамках Програми, за результатами якої транснаціональні органи управління Програми приймають рішення щодо компенсації до 85% таких витрат за рахунок коштів ЄС. Загальний обсяг коштів на компенсацію, виділений Україні для участі у Програмі, становить 5 млн євро. Згідно з Порядком Міністерство розвитку громад та територій України уповноважено виконувати функцію Національного контактного пункту, а Державну аудиторську службу - функцію Національного органу контролю за реалізацією Дунайської транснаціональної програми. Таким чином, із прийняттям зазначеної постанови, починаючи з 2020 року відкривається можливість фінансування заходів у рамках Дунайської транснаціональної програми.

✚ координація та моніторинг участі представників області в програмах міжнародної технічної допомоги: «Румунія-Україна 2014-2020», «Молдова-Україна 2014-2020», «Горизонт 2020», «Басейн Чорного моря 2014-2020», Дунайська транснаціональна програма та інш.

Розроблено та підготовлено пропозиції та матеріали до круглого столу з питань реалізації в Україні Стратегії ЄС для Дунайського регіону та Дунайської транснаціональної програми. Опрацьовано Проєкт Плану дій до пріоритетного напрямку 2-ї Стратегії ЄС для Дунайського регіону та Спільний План дій Стратегії ЄС для Дунайського регіону.

Спільно з ГУ ДКСУ в Одеській області та банківською структурою проведено роботу щодо сплати членського внеску Одеської області до Асоціації транскордонного співробітництва «Єврорегіон Нижній Дунай».

7. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ створення умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій.

Завдяки спільній співпраці Одеської обласної державної адміністрації та консультантів проєкту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» вперше в Україні розроблено регіональний енергетичний план області, презентація якого відбулась у лютому 2018 року та видано відповідне розпорядження голови облдержадміністрації «Про затвердження плану заходів на 2018 - 2020 роки, спрямованих на забезпечення сталого енергетичного розвитку Одеської області».

Одеська область активно приймає участь у державній програмі підтримки населення та ОСББ для впровадження енергоефективних заходів.

В Одеській області видано 10129 кредитів суму понад 252,87 млн. грн. З них 246 кредитів видано ОСББ на загальну суму 58,26 млн.грн. та 9883 кредитів на суму 194,6 млн. грн. за напрямком - придбання котлів/матеріалів. Учасниками Урядової програми стали понад 29317 родин (з урахуванням сімей, які проживають в ОСББ), які впровадили енергоефективні заходи.

Також, у 2019 році запрацювала програма «Енергодім» Фонду Енергоефективності.

Одеська область першою подала заявку на участь в Програмі. За 2019 рік від Одеської області подали заявки на участь 5 ОСББ (Україна - 18 ОСББ), оціночна вартість реалізації заходів з енергоефективності відповідно до Проектів – 39 млн. грн. Після реалізації проектів очікувана економія енергії за рік більше 2 млн.грн.

Одеською обласною державною адміністрацією підписано ряд Меморандумів, направлених на розширення та зміцнення відносин щодо засад створення альтернативних джерел енергії та сприяння розширенню їх використання, зокрема, у паливно-енергетичному комплексі з ТОВ «Юкрейн Пауер Ресоурсес», ТОВ «Соратано Україна», «НЕСС ГРУП» та ТОВ «Юже Енерджи».

У травні 2019 року відбулась зустріч представників обласної державної адміністрації з головою Ради розвитку Відземського регіону планування Латвійської Республіки, під час якої була підписана Угода про співробітництво. Зокрема, під час зустрічі були розглянуті питання щодо перспектив розвитку альтернативної енергетики а Одеській області.

У червні 2019 року відбулась зустріч виконуючого обов'язку голови ОДА з представниками німецької компанії «NOTUS ENERGY» та «ВКН Україна», що є партнерами з реалізації проектів у галузі вітроенергетики в Овідіопольському районі Одеської області.

✚ здійснення енергозберігаючих та енергоефективних проектів/заходів.

Сьогодні розроблено проект регіональної цільової програми енергоефективності Одеської області на 2020-2022 роки та Програми компенсації частини кредитів, які беруться населенням області (фізичними особами, об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ, ЖБК) для впровадження заходів з енергозбереження, реконструкції і модернізації житла на 2020 рік.

Стратегічна мета програм: відносне скорочення обсягів енергоспоживання в усіх сферах господарювання, підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів, підвищення енергоефективності будинків, зниження платежів населення області за житлово-комунальні послуги, забезпечення реалізації загальнодержавної стратегії скорочення споживання природного газу та зменшення енергетичної залежності держави від його імпорту.

✚ впровадження технічних та організаційних заходів щодо зниження витрат бюджету на енергоносії.

Для зниження витрат бюджету на енергоносії сьогодні реалізується ЕСКО-механізм у бюджет. Для зниження витрат бюджету на енергоносії сьогодні реалізується ЕСКО-механізм у бюджетній сфері.

Одеська область стала першим в Україні регіоном, де стартував процес реалізації ЕСКО-механізму у бюджетній сфері.

Всього в Одеській області укладено з інвесторами 54 енергосервісних договори на загальну суму майже 48,5 млн.грн.

З початку 2019 року укладено 23 договори загальною сумою 20,0 млн.грн.

Реалізація зазначених проектів дозволить зменшити споживання теплової енергії у закладах у середньому на 23% (від 20% до 28%).

Одеська область займає друге місце по Україні по кількості підписаних ЕСКО контрактів та й надалі утримує першість з ініціювання та укладання енергосервісних договорів.

✚ впровадження системи стимулювання ощадного використання енергоресурсів на всіх рівнях.

З метою ощадного використання енергоресурсів на всіх рівнях здійснюються заходи щодо встановлення/заміни вузлів обліку газу оснащення по будинковими приладами обліку теплової енергії.

Частка оснащення багатоквартирних житлових будинків області по будинковими приладами обліку теплової енергії у відсотках до загальної кількості багатоквартирних будинків, які підлягають оснащенню складає 88,4%.

Наразі оснащеність вузлами комерційного обліку теплової енергії в житлових будинках становить: місто Одеса 85,2% (3123 будинків, оснащено 2662); місто Ізмаїл 96,6% (268 будинків, оснащено 259); місто Білгород–Дністровський 100%; місто Подільськ 100%; місто Теплодар 100%; місто Чорноморськ 100%; місто Южне 100%.

Частка оснащення побудинковими приладами обліку водопостачання у житлових будинках в Одеській області у відсотках до загальної кількості багатоквартирних будинків, які підлягають оснащенню складає 75,9%, у нежитлових – 98,5%.

Процес встановлення приладів обліку теплової енергії має позитивну тенденцію.

✚ зниження енергоємності виробництва теплової енергії, зменшення обсягу втрат енергоресурсів під час їх транспортування та постачання за рахунок заміни і модернізації котлів, встановлення блочно-модульних котелень, утилізаторів тепла вихідних газів, індивідуальних теплових пунктів, заміни аварійних і ветхих теплових мереж.

За 2019 рік в області на 29 котельнях (63 котли) проведено роботи з модернізації, реконструкції, технічного переоснащення, дооснащення, заміни котлів та котельного обладнання, направлені на скорочення споживання природного газу. Орієнтовний обсяг передбаченого скорочення споживання природного газу після виконання зазначених робіт 263 тис.м³/на рік.

Також, на 3 котельнях (9 котлів) проведено роботи з реконструкції, технічного переоснащення, дооснащення, заміни, встановлення нових котлів, будівництва нових котелень, направлені на заміщення споживання природного газу на 782 тис. грн. Орієнтовний обсяг передбаченого скорочення споживання природного газу після виконання зазначених робіт 144 тис.м³/на рік.

✚ зменшення викидів в атмосферу та використання палива з меншим питомим викидом, покращення технології згорання палива, особливо твердого.

Усереднений показник витрат теплоти на опалення в системі централізованого теплопостачання населених пунктів Одеської області становить близько 104 кВт год/м². За умови доведення в результаті термомодернізації наявних будинків цього показника до нормованого (85 кВт год/м²) скорочення витрат теплоти на опалення у будинках с централізованою системою теплопостачання складе 324 900 МВт год, що дасть можливість зменшити витрати природного газу близько на 65,4 млн м³ за рік та скоротити викиди CO₂ в атмосферу в масштабах області близько на 128,2 тис. т за рік.

Наразі в Одеській області проведено термомодернізацію 4157 будівель, що становить 32% до загальної кількості багатоквартирних будинків, об'єктів соціальної сфери та будівель установ бюджетної сфери, які потребують термомодернізації.

Орієнтований обсяг економії природного газу після виконання робіт з реконструкції, технічного переоснащення, дооснащення, заміни, встановлення нових котлів та котельного обладнання на альтернативних видах палива (всіх форм власності) за 2019 рік склав 407 тис. м³/ на рік.

✚ розташування в області СЕС потужністю 160 МВт із генерацією електричної енергії на рівні 208 000 МВт/год на рік.

На початок 2019 року на території області працювало 22 СЕС потужністю 263,09МВт, станом на 01.01.2020 генерують 35 СЕС потужністю 402,22 МВт. Станом на 01.12.2019 357 млн кВтгод електричної енергії.

За 2019 рік введено в експлуатацію 13 сонячних електростанцій потужністю майже 140 МВт.

8. СОЦІАЛЬНА СФЕРА

8.1. Демографічна ситуація та розвиток ринку праці

Виконання ключових кроків у 2019 році:

За останньою оприлюдненою інформацією Головного управління статистики в Одеській області протягом січня-жовтня 2019 року чисельність наявного населення становила 2376607 осіб.

Зменшення чисельності наявного населення до початку року становило 3777 осіб або 0,16%.

Зменшення чисельності населення області відбулося виключно за рахунок природного скорочення – 10135 осіб, що склало 5,2 проміле на 1000 населення, у той час як міграційний приріст населення становив 6434 особи (3,3 проміле).

Природний рух населення у січні-жовтні 2019 року характеризувався зменшенням народжуваності та збільшенням смертності, а також перевищенням числа померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих припадало 63,6 дитини, які народилися живими.

У січні-жовтні 2019 року міграційний приріст населення збільшився відповідно до аналогічного періоду 2018 року на 1190 осіб або 22,7%.

✚ розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць.

Протягом 2019 року мали статус безробітного 40,3 тис. осіб, що на 0,6 тис. більше, ніж в аналогічному періоді минулого року.

Станом на 1 січня 2020 року у порівнянні з минулим роком кількість безробітних збільшилась на 4,5% та становила 14,3 тис. осіб, з яких кожна друга особа – жінка, майже кожна четверта – молодь віком до 35 років. Кількість сільських мешканців, які мали статус безробітного станом на 1 січня 2020 року, становила 9,2 тис. осіб.

Протягом 2019 року роботодавцями заявлено майже 43,3 тис. вакансій, що на 8,7% більше, ніж за 2018 рік. Із загальної кількості вакансій 30,2% – вакансії для службовців. Вакансії, заявлені у сільських районах області, становили 44,9%.

В цілому по Одеській області за цей період було укомплектовано майже 25,2 тис. вакансій. Рівень укомплектування вакансій становив 58,2%.

За сприянням базових центрів зайнятості Одеської області протягом 2019 року отримали роботу понад 26,7 тис. осіб, з них 15,4 тис. з числа зареєстрованих безробітних. Рівень працевлаштування безробітних складає 38,2%.

З числа колишніх безробітних 48,2% безробітних знайшли роботу у сільському, лісовому та рибному господарстві, 7% – в переробній промисловості, оптовій роздрібній торгівлі або в освіті.

Завдяки підвищенню результативності роботи Одеської обласної служби зайнятості щодо оперативного працевлаштування громадян, частка працевлаштованих до набуття статусу безробітного збільшилась на 3 в.п. у порівнянні з 2018 роком та склала 42,5%.

На нові робочі місця з компенсацією роботодавцю витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працевлаштовано 313 безробітних (97 осіб, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці та 216 осіб, які працевлаштовані суб'єктами малого підприємства в пріоритетних видах економічної діяльності).

Забезпечено тимчасову зайнятість майже 8,5 тис. громадян (3,0 тис. осіб взяли участь у громадських роботах та 5,5 тис. осіб в інших роботах тимчасового характеру), що на 1,8% більше, ніж у 2018 році. Найбільш поширені види громадських робіт: благоустрій територій, зон відпочинку та інформування населення про субсидії.

✚ **підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності економічно активного населення.**

З метою забезпечення професійно-кваліфікаційного рівня шукачів роботи вимогам роботодавців, у 2019 році майже 6,7 тис. безробітних проходили професійне навчання, що на 0,6% більше, ніж у 2018 році. Рівень працевлаштування після закінчення профнавчання склав 93,7%.

Професійне навчання безробітних орієнтовано на виконання замовлень роботодавців. Під конкретне замовлення роботодавців та на конкретні робочі місця впродовж 2019 року проходили навчання понад 4,6 тис. безробітних, що становить 69,5% від загальної кількості осіб, які навчались.

В Одеському центрі професійно-технічної освіти державної служби зайнятості впродовж 2019 року проходили навчання 5,8 тис. безробітних, в тому числі понад 0,3 тис. осіб з 19 регіонів України. Найбільш поширеними професіями, які здобули безробітні, є: тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісгосподарського) виробництва, адміністратор (готельний бізнес), перукар (перукар-модельєр), електрогазозварник, манікюрник, кухар, обліковець з реєстрації бухгалтерських даних, візажист, швачка, бармен та рибалка прибережного лову.

Кількість осіб, охоплених профорієнтаційними послугами протягом 2019 року становила 185,2 тис. осіб, з яких майже 38,0 тис. осіб мали статус зареєстрованого безробітного, 105,5 тис. осіб, що навчаються у навчальних закладах різних типів, з них учні загальноосвітніх шкіл становили майже 94,0 тис. осіб.

✚ **сприяння зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці.**

Протягом 2019 року майже кожний третій безробітний (11,1 тис. осіб), який перебував на обліку в службі зайнятості Одеської області, відноситься до категорії громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню. Кожний другий з них працевлаштований за сприянням служби.

✚ сприяння зайнятості громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції та демобілізованих військовослужбовців - учасників антитерористичної операції.

У 2019 році послугами Одеської державної служби зайнятості скористалися 546 осіб з числа військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції (операції об'єднаних сил) (далі – АТО (ООС)), з них 34 особи з інвалідністю. Допомогу по безробіттю отримували 373 учасника АТО (ООС).

За сприяння державної служби зайнятості у 2019 році отримали роботу 120 учасників АТО (ООС), з них 101 безробітний, на службу за контрактом вступили 28 осіб; відкрили власну справу 7 осіб. Проходили профнавчання 46 осіб, з них 3 особи з інвалідністю; брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру 6 осіб.

Протягом 2019 року 540 учасників АТО охоплені профорієнтаційними послугами, в т. ч. 385 безробітних.

Учасники АТО (ООС) залучаються до різноманітних профорієнтаційних заходів, в т.ч. семінарів з техніки пошуку роботи, що мотивують до вибору цивільної професії демобілізованих військовослужбовців та ін. Для 293 учасників АТО (ООС) було проведено 35 спеціалізованих семінарів – «Інформаційний семінар для військовослужбовців та учасників АТО».

8.2. Грошові доходи населення та заробітна плата

Виконання ключових кроків у 2019 році:

Протягом січня-листопада 2019 року середньомісячна заробітна плата по області становила 9082 грн. та збільшилась відповідно до аналогічного показника 2018 року на 15,4% (7871 грн.).

На 01.12.2019 загальна сума заборгованості із заробітної плати в області становила 78,0 млн. грн., що на 14,4 млн. грн. або на 22,6% більше до початку 2019 року.

Проблемним залишається питання щодо наявності значної заборгованості із виплати заробітної плати на державних активних підприємствах (46,2 млн. грн. або 59,2% до загальної суми заборгованості), а саме:

- Одеський національний медичний університет – 30,0 млн. грн.;
- державне підприємство „Ренійський морський торговельний порт” - 6,1 млн. грн.;
- державне підприємство "Науково-дослідний інститут "Шторм" - 4,0 млн. грн.;
- Іванівське державне підприємство „Хлібна база № 77”- 1,9 млн. грн.;
- державне підприємство "Білгород-Дністровський морський торговельний порт” - 1,7 млн. грн.;
- державне підприємство “Регіональний дослідно-експериментальний комплекс” - 0,7 млн. грн.

Найбільша заборгованість з виплати заробітної плати підприємств-

банкрутів на Публічному акціонерному товаристві “Одеський нафтопереробний завод” - 30,9 млн. грн. (39,6% загальної суми заборгованості).

Протягом 2019 року повністю погашено заборгованість Публічним акціонерним товариством "Одеський припортовий завод" (11847,1 тис. грн.), державним підприємством "Морський торговельний порт Усть-Дунайськ" (369,1 тис. грн.), державним підприємством "Саратське лісове господарство" (94,6 тис. грн.), Публічним акціонерним товариством «Комерційний банк „Інвестбанк» (75,5 тис. грн.).

Державними інспекторами Головного управління Держпраці в Одеській області протягом 2019 року здійснено 48 перевірок на 47 підприємствах-боржниках із виплати заробітної плати, на яких виявлена загальна сума боргу 119216,0 тис. грн.

У зв'язку з виявленими порушеннями законодавства про працю керівникам суб'єктів господарювання винесено 42 приписи, складено та передано до суду 11 протоколів про адміністративні правопорушення за частиною 1 статті 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП) та за невиконання вимог приписів винесено 3 постанови про накладання адміністративного штрафу за статтею 188-6 КУпАП.

Відповідно до абзацу 3 частини 2 статті 265 Кодексу законів про працю України винесено 15 постанов про накладання штрафних санкцій на суму 187,8 тис. грн.

На виконання вимог приписів 22 роботодавця усунули порушення та 7139 працівникам погашено заборгованість із виплати заробітної плати на суму 34575,0 тис. грн.

8.3. Соціальне забезпечення

Виконання ключових кроків у 2019 році:

Рішенням Одеської обласної ради затверджена обласна комплексна програма соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки «Соціальний захист населення в Одеській області», на реалізацію заходів якої за рахунок коштів обласного бюджету у 2019 році передбачено 106 357,55 тис. грн., а саме:

- на матеріальну допомогу мешканцям Одеської області, які опинилися у скрутному становищі внаслідок непередбачених обставин передбачено 19380,00 тис. грн., з яких фактично використано 16550,69 тис. грн.

У 2019 року відбулося 29 засідань обласної координаційної ради на яких розглянуто 1669 справ.

Згідно з розпорядженнями голови обласної державної адміністрації допомогу виділено та виплачено 126 особам на суму 7514,00 тис. грн.

Середній розмір наданої допомоги на одну особу становить 59,63 тис. грн.

За наказами Департаменту соціальної та сімейної політики обласної державної адміністрації допомогу виділено та виплачено 859 особам на суму 9036,69 тис. грн. у т.ч. поштового збору – 4,72 тис. грн. Відмовлено 1 особі.

Середній розмір наданої допомоги на одну особу становить 10,52 тис. грн.

- на надання щомісячних довічних стипендій громадянам віком старше 100 років передбачено 350,00 тис. грн.

За 2019 рік щомісячну довічну стипендію громадянам старше 100 років отримали 29 осіб на загальну суму 335,17 тис. грн., у т.ч. поштового збору – 4,67 тис. грн. Розмір допомоги на одну особу становить 1000 грн. на місяць.

- на надання щомісячної стипендії особам з інвалідністю внаслідок війни та учасників бойових дій Другої Світової війни передбачено 2950,00 тис. грн.

За 2019 рік щомісячну стипендію особам з інвалідністю внаслідок війни та учасників бойових дій Другої Світової війни отримало 263 особи на загальну суму 2803,12 тис. грн., у т. ч. поштового збору – 29,12 тис. грн. Розмір допомоги становить 1000 грн. у місяць.

- на надання щомісячних стипендій особам з інвалідністю внаслідок війни, учасникам бойових дій у Республіці Афганістан та на території інших країн з інвалідністю від загального захворювання I групи передбачено 10814,60 тис. грн.

За 2019 рік щомісячну стипендію особам з інвалідністю внаслідок війни, учасникам бойових дій у Республіці Афганістан та на території інших країн з інвалідністю від загального захворювання I групи отримала 1341 особа на загальну суму 10806,79 тис. грн., у т.ч. поштового збору 0,19 тис. грн. Розмір допомоги становить 700 грн. на місяць.

- на надання щомісячної допомоги сім'ям загиблих (померлих) військових, які брали участь в бойових діях у Республіці Афганістан та інших країнах передбачено 6586,00 тис. грн.

За 2019 рік щомісячну допомогу отримали 371 сім'ї на загальну суму 6260,36 тис. грн., у т.ч. поштового збору – 11,36 тис. грн. Розмір допомоги на одну сім'ю становить 1500 грн. на місяць.

- на надання щоквартальної матеріальної допомоги колишнім політв'язням і репресованим передбачено 264,48 тис. грн.

Станом на 01.01.2020 щоквартальну матеріальну допомогу отримало 62 особи на суму 258,01 тис. грн. у т.ч. поштового збору – 11,01 тис. грн.

- на надання щоквартальної цільової адресної допомоги сім'ям загиблих (померлих) осіб, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, передбачено 443,00 тис. грн.

За 2019 рік отримали щоквартальну цільову адресну допомогу 333 сім'ї на загальну суму – 442,99 тис. грн., у т.ч. поштового збору – 2,99 тис. грн. Розмір допомоги на одну сім'ю становить 330 грн. у квартал.

- на надання одноразової матеріальної допомоги на оздоровлення або відшкодування вартості санаторно-курортного лікування у санаторіях Одещини особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 1-3 категорії, ветеранам війни, членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО, постраждалим учасникам Революції гідності, особам з інвалідністю загального захворювання, дітям з інвалідністю та особам з інвалідністю з дитинства у супроводі однієї супроводжуючої особи (за необхідністю) один раз у рік за рахунок одного з бюджетів передбачено 3000,00 тис. грн.

Станом на 01.01.2020 одноразову матеріальну допомогу на оздоровлення або відшкодування вартості санаторно-курортного лікування отримало 399 осіб на загальну суму 2999,89 тис. грн.

- на організацію оздоровлення дітей, які перебувають в дитячих будинках - інтернатах системи соціального захисту на 2019 рік передбачено 700,0 тис. грн.

За 2019 рік оздоровилось 128 дітей на загальну суму 698,88 тис. грн.

- на надання щомісячної допомоги сім'ям загиблих (померлих), учасників АТО, сім'ям захоплених у полон або оголошених зниклими без вісті військових, у т.ч. співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України та дітям до досягнення 18-річного віку передбачено 4245,50 тис. грн.

За 2019 рік отримали щомісячну допомогу 142 сім'ї на суму 4055,00 тис. грн. та 36 дітей на суму 183,5 тис. грн. Розмір допомоги в місяць становить 2500 грн. на сім'ю. Розмір допомоги на одну дитину становить 500 грн.

- на надання щомісячної стипендії особам з інвалідністю з числа військовослужбовців, воїнів-добровольців та співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України, а також їх дітям до досягнення ними 18-річного віку передбачено 5604,00 тис. грн.

За 2019 рік отримали щомісячну стипендію 261 особа на суму 4680,00 тис. грн. та 176 дітей на суму 924,00 тис. грн. Розмір допомоги на одну особу становить 1500 грн. в місяць. Розмір допомоги на одну дитину становить 500 грн.

- на надання щомісячної матеріальної допомоги на оплату житлово-комунальних послуг та придбання твердого палива і скрапленого газу воїнам-добровольцям з числа учасників АТО передбачено 320,76 тис. грн.

Матеріальну допомогу на ЖКП отримали 33 особи на загальну суму 309,96 тис. грн. В середньому розмір допомоги становить 840,0 грн. в місяць.

На 1 січня 2020 року 137,7 тис. сімей області, в яких виховується 141,2 тис. дітей, отримували відповідно до законів України: „Про державну допомогу сім'ям з дітьми”, „Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям”, „Про державну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам” соціальну підтримку з Державного бюджету України, якої виплачено на загальну суму 2968,27 млн. грн.

На 01.01.2020 по Одеській області 104 512 домогосподарства отримують житлову субсидію, в тому числі 69709 домогосподарств у готівковій формі та 34803 у безготівковій формі.

Кількість домогосподарств, які звернулись за призначенням субсидії з 01.05.2019 – 42871, з них призначено житлову субсидію за новим пакетом документів 15305 домогосподарств, відмовлено у призначенні житлової субсидії 3741 домогосподарствам.

Станом на 01.01.2020 відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 “Про облік осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції” на обліку в області перебуває 36715 осіб (25988 сімей) з числа осіб, які переміщені з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції.

У 2019 році щомісячну адресну грошову допомогу на покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 “Про надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат

на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг” призначено та профінансовано 7,5 тис. сімей (13,2 тис. осіб), на загальну суму 136,5 млн. грн.

На 01.01.2020 на обліку рай(міськ) управлінь соціального захисту населення перебувало 10 643 учасника бойових дій АТО/ООС і 339 осіб з інвалідністю внаслідок війни та 258 членів сімей загиблих(померлих) учасників АТО/ООС.

На заходи з психологічної реабілітації затверджено 903,17 тис. грн. Психологічну реабілітацію у санаторно-курортних закладах України за укладеними договорами пройшли 90 учасників АТО/ООС, кошти витрачені у повному обсязі.

На 01.01.2020 на облік в районних і міських управліннях соціального захисту населення перебуває 53 222 особи з інвалідністю.

Протягом 2019 року на обліку для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації перебувало 36 830 осіб.

З метою повного забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, зокрема дітей з інвалідністю, органами соціального захисту населення було укладено з підприємствами-виробниками у 2019 році 4843 договори. Технічні засоби реабілітації профінансовано за рахунок державного бюджету на суму 109675,03 тис. грн., виконано 98,27% завдання по використанню державних коштів.

На 01.01.2020 на обліку для забезпечення автомобілем перебувало 2517 осіб з інвалідністю, з них на черзі для забезпечення автомобілем перебувало 2497 осіб з інвалідністю та 651 особа з інвалідністю, яка має у власності автотранспорт.

Відповідно до Порядку забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2006 року № 999, у 2019 році видано 4 автомобілі, які були у використанні; видано 1 автомобіль, який надійшов до Департаменту соціальної та сімейної політики обласної державної адміністрації, як гуманітарна допомога; переоформлено у власність 121 автомобіль, який досяг 10-річного строку експлуатації; 59 автомобілів викуплено родичами померлих осіб з інвалідністю та переоформлено у власність.

На 01.01.2020 на обліку в управліннях соціального захисту населення перебуває 7128 дітей з інвалідністю.

У системі соціального захисту населення в області створені та функціонують чотири реабілітаційні установи, в яких у 2019 році за направленнями районних і міських управлінь соціального захисту послуги з реабілітації отримували (продовжують отримувати) 648 дітей з інвалідністю.

На 1 липня 2019 року в Одеській області зареєстровано 24247 багатодітних сімей, в яких виховується 83907 дітей.

В січні 2019 за кошти обласного бюджету здійснено закупівлю та видачу посвідчень батьків багатодітної сім'ї в кількості 1580 шт., а також посвідчень дитини з багатодітної сім'ї в кількості 1906 шт. на загальну суму 82000 грн.

В березні 2019 року за державний бюджет здійснено видачу посвідчень батьків багатодітної сім'ї в кількості 4345 шт., а також посвідчень дитини з багатодітної сім'ї в кількості 7800 шт.

У вересні 2019 року на загальну суму 82000 грн. за кошти обласного бюджету замовлено та розподілено між адміністративно-територіальними

одинацями області бланки посвідчень батьків багатодітної сім'ї в кількості 615 шт. та бланки посвідчень дитини з багатодітної сім'ї в кількості 1547 шт.

Протягом 2019 року почесне звання України «Мати-героїня» було присвоєно 91 жінці Одеської області.

8.4. Пенсійне забезпечення

Виконання ключових кроків у 2019 році:

- ✚ поліпшення якості обслуговування громадян.

Протягом 2019 року в області забезпечено своєчасне та в повному обсязі фінансування і виплата пенсій 599,1 тис. пенсіонерам в сумі 20,9 млрд грн.

За звітний період проведено 49,6 тис. перерахунків пенсій, завдяки чому середній розмір пенсії збільшився з початку 2019 року на 16,1% і становить 2938,58 грн. Опрацьовано 20,4 тис. заяв щодо призначення пенсій.

Прийом та обслуговування громадян ведеться у 24 відділах (секторів) обслуговування громадян (сервісних центрах) за принципом «єдиного вікна», що розміщені, як правило, на першому поверсі та з дотриманням встановлених стандартів обслуговування громадян. З початку року у сервісних центрах послуги надано понад 802 тисячам відвідувачів.

З метою наближення надання послуг до населення створено 49 віддалених робочих місць, які обладнані поза межами приміщень Головного управління, де здійснюється обслуговування громадян, в тому числі 19 робочих місць створено в 18 об'єднаних територіальних громадах, де з часу їх утворення надано послуги 21,2 тис. особам.

- ✚ зміцнення фінансової стабільності пенсійної системи.

Фінансова стабільність пенсійної системи області обумовлена збільшенням доходів Фонду області. В бюджет Фонду з усіх джерел отримано понад 21,4 млрд грн або 98,8 % до плану. Порівняно з 2018 роком доходи збільшились на 3,2 млрд грн або 17,8 %.

Від суб'єктів господарювання області отримано 9,8 млрд грн частки від єдиного соціального внеску. Крім того, за звітний період надійшло 102,5 млн грн обов'язкових платежів, які адмініструє Пенсійний фонд (103,5 % до плану), та 428,4 млн грн від сплати збору з окремих видів господарських операцій (123,2 % до плану).

- ✚ впровадження електронних технологій.

Впровадження сучасних технологій адміністрування пенсійної системи відбувається завдяки застосуванню електронних технологій та автоматизації управління і контролю.

Протягом звітного року продовжувалась експлуатація інформаційних систем, технічних і телекомунікаційних засобів, які забезпечують автоматизацію роботи спеціалістів всіх підрозділів. Забезпечено впровадження нових веб-орієнтованих підсистем «Фінансова звітність», «Облік кадрових працівників», «Альфа-бухгалтерія», «Реєстр судових рішень».

У 2019 році Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування оновлено даними про 547,9 тис. застрахованих осіб, за яких звітували 42,3 тис. страхувальників та поповнено даними на 90,0 тис. фізичних осіб-підприємців, які звітували за себе.

Розширена функціональність дистанційного доступу до послуг, що надаються Пенсійним фондом. Станом на 1 січня 2020 року надано доступ для отримання послуг в електронному вигляді на веб-порталі Пенсійного фонду України 155171 фізичним та юридичним особам. За 2019 рік зареєстровано 39045 користувачів веб-порталу. У липні 2019 року запроваджено новий сервіс веб-порталу електронних послуг – призначення пенсії «в один дотик». Зазначеною послугою за цей час в області вже скористалось 54 особи.

Головним управлінням ведеться системна роз'яснювальна робота. Інформація, необхідна для громадян з усіх питань пенсійного забезпечення, розміщена на стендах сервісних центрів Фонду області. Також ведеться розсилка електронних інформаційних листів на підприємства та в організації. За звітний період керівники і спеціалісти Головного управління взяли участь у 3836 інформаційно-роз'яснювальних заходах, які відвідали 32469 осіб. У медіапросторі за цей період розміщено 2058 інформаційних матеріалів щодо діяльності Головного управління. В тому числі індивідуальні роз'яснення з питань пенсійного забезпечення на виїзних прийомах та під час проведення «прямих телефонних гарячих ліній» одержали 6014 громадян.

✚ **кадровий розвиток пенсійної системи.**

Проводиться оптимізація адміністративних видатків шляхом прийняття ефективних організаційних і структурних рішень. У 2019 році на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 628 «Деякі питання функціонування органів Пенсійного фонду України» здійснена реорганізація органів Фонду області шляхом приєднання до Головного управління 14 об'єднаних управлінь, що дозволило скоротити штатну чисельність на 61 особу. З метою підвищення рівня професіоналізму, протягом 2019 року, курси підвищення кваліфікації та короткострокові навчальні курси пройшли 942 працівника Головного управління.

✚ **забезпечення прозорості та відкритості діяльності Пенсійного фонду, більш активне залучення громадськості до вирішення питань формування та реалізації державної політики з питань пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню.**

Для більш активного залучення громадськості до вирішення питань формування та реалізації державної політики з питань пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному страхуванню Головним управлінням проводиться моніторинг громадської думки. На протязі звітного періоду проведено анкетування 11523 осіб. За результатами анкетування вживаються заходи щодо поліпшення якості надання послуг під час обслуговування громадян.

8.5. Житлово-комунальне господарство

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ **реалізація проекту: «Будівництво магістрального водоводу питної води Матроска-Ізмаїл-Болград з інженерними спорудами для водозабезпечення міста Болград та населених пунктів Болградського та Ізмаїльського районів Одеської області з реконструкцією споруд подачі води з підземних джерел в районі с.Матроски Ізмаїльського району Одеської області».**

✚ забезпечення якісною водою м. Болград шляхом будівництва лучової магістральної водопровідної гілки від Матроського водозабору до м. Болград.

У 2018 році розпочато проектування по об'єкту: «Будівництво магістрального водоводу питної води Матроска-Ізмаїл-Болград з інженерними спорудами для водозабезпечення міста Болград та населених пунктів Болградського та Ізмаїльського районів Одеської області з реконструкцією споруд подачі води з підземних джерел в районі с. Матроски Ізмаїльського району Одеської області (ТЕО, проект, робоча документація)», вартість розробки проектно-кошторисної документації склала 5,8 млн. грн.

Разом з тим, з обласного бюджету на 2018 рік було передбачено кошти лише в сумі 3,0 млн.грн. на виготовлення проектно-кошторисної документації, з яких використано 2,3 млн.грн. на виконання стадії ТЕО. Для повного завершення розробки проекту необхідно 3,5 млн.грн.

Рішенням Одеської обласної ради від 21 грудня 2018 року № 913-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік» не передбачено кошти на завершення проекту: «Будівництво магістрального водоводу питної води Матроска-Ізмаїл-Болград з інженерними спорудами для водозабезпечення міста Болград та населених пунктів Болградського та Ізмаїльського районів Одеської області з реконструкцією споруд подачі води з підземних джерел в районі с. Матроски Ізмаїльського району Одеської області».

✚ газифікація курортної зони на Півдні Одещини.

Загальний відсоток газифікації природним газом Одеської області складає 38%.

Газифікація населених пунктів Білгород-Дністровського району залежить від забезпечення джерела газопостачання, яким згідно розроблених ТОВ «Інститут Укргазпроект» схеми і розрахунків має стати магістральний газопровід «Тарутине - Білгород-Дністровський» і газорозподільна станція (ГРС-2) біля м. Білгород-Дністровській. У 2004 році було розпочато роботи по газифікації Тарутинського, Арцизького, Татарбунарського, Саратського районів з будівництвом магістрального газопроводу від газорозподільної станції (ГРС) «Тарутине» в напрямку міст Арциз, Татарбунари з відгалуженням до смт Сарата. Нажаль сьогодні зазначені роботи не проводяться у зв'язку з відсутністю фінансування.

Разом з тим, АТ «Одесагаз» розроблено План розвитку газорозподільного підприємства на 2019-2028 роки основними цілями і завданнями якого є вдосконалення і поліпшення технологій та якості робіт з експлуатації та будівництва об'єктів систем газопостачання м. Одеси та Одеської області.

9. ГУМАНІТАРНА СФЕРА

9.1. Охорона здоров'я

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ створення приймально-діагностичних відділень (Emergency room) у всіх центральних районних лікарнях.

На базі центральних районних лікарень Арцизького, Балтського, Окнянського, Болградського та Любашівського районів, Маякського ЦПМСД створені і функціонують приймально-діагностичні відділення (Emergency room).

В рамках виконання обласної цільової програми «Доступна медицина» та підготовки до відкриття Emergency room придбано 5 рентген-апаратів, 2 УЗД-комплекса, 1 дефібрилятор та 2 апарати ШВЛ.

✚ покращення матеріального устаткування амбулаторій сімейного лікаря та ФАПів, а саме, забезпечення сімейних лікарів 216 амбулаторій ЗПСМ та фельдшерів 505 ФАПів мобільно-діагностичними комплектами.

Для покращення матеріального устаткування амбулаторій загальної практики-сімейної медицини у 2019 році в усі райони Одеської області закуплено та передано 168 комплектів мобільно-діагностичних комплексів (сумка-укладка спеціальна, укомплектована діагностичним комплексом: електрокардіограф, спірометр портативний, пульсоксиметр, автоматичний тонометр, автоматичний термометр для вимірювання температури на лобі, апарат для вимірювання рівня глюкози та холестерину у крові) на загальну суму 7 040 964 грн. Таким чином, станом на 01.07.2019 у використанні амбулаторної мережі області перебувало 198 мобільно-діагностичних комплексів. Відповідно до наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 01.10.2019 №225, проведено тендер на закупівлю 180 комплектів програмно-апаратного комплексу для телеметрії та телемедичного консультування для амбулаторій загальної практики-сімейної медицини на суму 19663,9 тис. грн. Укладання договору та поставка товару планується у I кварталі 2020 року.

✚ придбання не менш 10 автомобілів екстреної допомоги.

Одеська область увійшла у пілотний проект розвитку екстреної медичної допомоги, тому автомобілі для оновлення автопарку екстреної медичної допомоги буде придбано за рахунок фінансування відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 22.05.2019р. №425 «Деякі питання реалізації пілотного проекту щодо розвитку системи екстреної медичної допомоги у Вінницькій, Донецькій, Одеській, Полтавській, Тернопільській областях та м. Києві та створення оперативно-диспетчерських служб». Придбано 130 таких автомобілів, в тому числі 40 – класу «С».

✚ відкриття реперфузійного відділення на базі Дунайської басейнової лікарні на водному транспорті.

04.03.2019 на базі КНП «Дунайська обласна лікарня» відкрито нове відділення інтервенційної серцево-судинної радіології з рентген-хірургічним блоком на 6 ліжок кардіологічного профілю та 6 реанімаційних ліжок. З початку роботи відділення проліковано 30 хворих, в тому числі проведено 18 планових операцій. Післяопераційна летальність дорівнює нулю. З 01.11.20019 відділення працює в режимі надання медичної допомоги при гострому інфаркті міокарда в режимі 24/7 – за 2 місяці ургентно виконано 6 стентувань.

✚ створення відділень онкологічної діагностики для виявлення злоякісних новоутворень на ранніх стадіях та Центрив амбулаторної хіміотерапії.

З метою поліпшення ранньої діагностики на базі КНП «Одеський обласний онкологічний диспансер» функціонує відділення функціональної, променевої та інтраскопічної діагностики, клініко-діагностична й централізована цитологічна лабораторії, регіональний діагностичний мамологічний центр, на базі яких проводиться амбулаторне обстеження пацієнтів.

Для проведення хіміотерапії у тому ж медичному закладі працюють стаціонар на 80 ліжок та денний стаціонар. Усі хворі міста та області одержують

хіміотерапію в цих відділеннях, більшість з них за рахунок засобів державного та обласного бюджетів. На місцях подібні центри не створюються.

На базі КНП «Одеський обласний консультативно-діагностичний центр» продовжує працювати відкрите наприкінці 2017 року відділення онкопревенції. Рання діагностика онкологічних захворювань проводиться як на амбулаторних прийомах, так і під час виїзних консультацій в районах області.

✚ відкриття додаткових відділень гемодіалізу у 4-х районах області.

Станом на 01.01.2020 всім хворим-мешканцям Одеської області, що потребують замісної ниркової терапії, проводиться гемодіаліз в режимі 24/7 у відділеннях гемодіалізу в містах Одесі (на базі КУ «Одеська обласна клінічна лікарня», КНП «Одеський обласний центр нефрології та діалізу» Одеської обласної ради, КУ «Міська клінічна лікарня №10» Одеської міської ради), Подільськ, Арциз, Білгород-Дністровський, Ізмаїл. Також на території Одеської області проводяться комерційні сеанси гемодіалізу в приватних установах («Інто-Сана» та «Одрекс»). Показник забезпеченості населення апаратами гемодіалізу по Одеському регіону становить 7,0 на 100 тис. жителів (проти 3,1 на 100 тис. жителів по Україні за 2017 рік). Нові відділення гемодіалізу не відкривались.

✚ організація інсультних центрів з сучасними хірургічними підходами на базі Балтської ЦРЛ та Дунайської лікарні з залученням провідних спеціалістів Університетської клініки.

На даний час створено інсультні центри. Розроблено локальний протокол та маршрути пацієнта при інсульті, спеціалісти майбутніх центрів пройшли навчання. Очікується відкриття відділень: в м. Балта – початок 2020 року, в м. Ізмаїл – I квартал 2020 року.

✚ первинна допомога буде фінансуватися через Національну службу здоров'я України (НСЗУ).

Станом на 31.12.2019 в Національній службі здоров'я України зареєстровано 1,57 млн. договорів між населенням та 120 медичними закладами, до складу яких входить 365 амбулаторій та працюють 1314 лікарів первинної ланки (лікарі-педіатри, лікарі-терапевти та лікарі загальної практики-сімейної медицини), що складає 66,05% населення Одеської області. Виплати НСЗУ для 76 закладів охорони здоров'я, що надавали медичну допомогу населенню протягом 2019 року склали 913 718 437 грн.

9.2. Освіта

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ виконання Плану створення додаткових місць для дітей дошкільного віку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 №871-р.

Виконання Плану створення додаткових місць для дітей дошкільного віку, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 №871-р щодо питань повного забезпечення доступності до якісної освіти усіх дітей дошкільного віку протягом 2017-2019 років (зі змінами) та регіонального плану розвитку мережі закладів дошкільної освіти області. Протягом 2017-2019 років заплановано було утворити 4305 додаткових місць, утворено 6,1 тис місць, з них у 2019 році - 2715 додаткових місць, що становить 100 % від запланованого.

Додаткові місця утворено шляхом:

- відкриття нового закладу дошкільної освіти у с. Нові Біляри Лиманського району;
- відновлення діяльності 2 закладів дошкільної освіти у с. Куяльник Подільського району, с. Удобне Маяківської ОТГ;
- відкриття 8 дошкільних відділень у складі закладів загальної середньої освіти м. Одеси, с. Гвоздавка Любашівського району, с. Старостине Роздільнянського району, с. Черногірка Березівського району, с. Романівка Ананьївського району, с. Карабанове Захарівського району та с. Вікторівка Березівської ОТГ;
- відкриття 23 додаткових груп у функціонуючих закладах дошкільної освіти та 18 груп короткотривалого перебування при закладах загальної середньої освіти;
- видачі ліцензії на провадження освітньої діяльності за рівнем дошкільної освіти 27 закладам дошкільної освіти приватної форми власності.

З 1 вересня 2019 року впроваджено новий досвід - відкрито дошкільне відділення на базі вищого навчального комунального закладу «Білгород-Дністовський педагогічний коледж». Такий досвід є першим в області та одним з перших в Україні.

Розвиток мережі закладів дошкільної освіти всіх типів та форм власності, яка у 2019 році збільшилася на 19 одиниць (1,8%) та наразі становить 879 одиниць, із них 90 закладів дошкільної освіти приватної форми власності, 6 закладів державної власності та 783 закладів комунальної власності територіальних громад.

✚ **підвищення показника охоплення дітей віком від 3-х до 6-ти років закладами дошкільної освіти.**

Підвищення показника охоплення дітей віком від 3-х до 6-ти років дошкільними закладами та різними формами дошкільної освіти в області становить 92% дітей віком від 3 до 6 років та 100% дітей 5-річного віку.

✚ **підготовка до реалізації Концепції Нова українська школа у закладах загальної середньої освіти.**

Для забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» у 2019 році передбачено 62782,80 тис. грн., коштів освітньої субвенції, коштів для співфінансування з місцевих бюджетів використано 25229,0 тис. грн. Заклади освіти облаштовано меблями, іншим обладнанням, дидактичними матеріалами, необхідними для впровадження компетентнісного навчання у початковій школі. Всіх першокласників області забезпечено безкоштовними наборами Six Bricks, а кожного вчителя початкової школи області - наборами Lego PLAI BOX.

✚ **забезпечення рівного доступу усіх категорій учасників освітнього процесу до якісних та сучасних освітніх послуг.**

Відповідно до Закону України «Про освіту» заклади загальної середньої освіти забезпечують право осіб на здобуття освіти в різних формах або поєднуючи їх, зокрема в інституційній (очній (денній, вечірній), заочній, дистанційній), та індивідуальній (екстернатній, педагогічного патронажу).

Особлива увага приділялася ефективній організації освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти області, створенню єдиного освітнього

простору, безпечного освітнього середовища, забезпеченню матеріальними ресурсами для реалізації концепції «Нова українська школа», навчанню вчителів початкової школи, оснащенню закладів загальної середньої освіти сучасними кабінетами, лабораторним, комп'ютерним обладнанням, високошвидкісною мережею Інтернет та WI-FI, що забезпечує належні умови здобуття громадянами повної загальної середньої освіти та сприяє суттєвому росту якісних освітніх послуг, рівному доступу до них всіх учасників освітнього процесу області.

Учасники освітнього процесу 100% забезпеченні підвозом до місць навчання та у зворотному напрямку, у тому числі 6 шкільними автобусами спеціального призначення.

✚ створення опорних шкіл.

Вжито заходів щодо утворення опорних закладів та їх філій на базі закладів загальної середньої освіти. Функціонує 39 опорних закладів та 63 філії, в яких навчається 18399 здобувачів освіти. План утворення опорних шкіл становив 32 заклади, перевиконаний на 7 одиниць.

✚ забезпечення розвитку дистанційної форми навчання у закладах загальної середньої освіти шляхом втілення проекту «Учитель+» та « Центру STEM-освіти Одеської області» на базі Рішельєвського ліцею з використанням найсучасніших інформаційно-комунікаційних засобів і технологій.

Створено умови для розвитку дистанційної освіти в області. Центром дистанційної освіти став Рішельєвський ліцей. Колективом педагогів ліцею розроблено та впроваджуються дистанційні курси, онлайн – уроки для учнів області. На базі Рішельєвського ліцею започатковано роботу Центру STEM освіти Одеської області. Центр забезпечує підготовку учнів до післяшкільного навчання і працевлаштування відповідно до вимог 21-го століття.

✚ реалізація проектів підготовки власних педагогічних кадрів «Учитель+», «Вчитель-предметник для НУШ».

Успішно реалізований проєкт «Нове покоління вчителів для української школи» - єдиний в Україні пілотний проєкт з підготовки вчителів для нової української школи.

Активно впроваджується інноваційний проєкт «Учитель+» - сильний вчитель кожному учневі у найвіддаленішій школі. Метою проєкту є максимальна доступність та якість освітніх послуг на сучасному рівні незалежно від місця проживання, матеріального стану, віку та фізичних можливостей людини. Кращі учителі, науковці, методисти Одещини викладають природничо-математичні предмети у режимі on-line. Цей процес здійснюється на веб-портал: osvita.academy.

✚ вжиття заходів щодо 100% підключення закладів загальної середньої освіти до мережі WI-FI.

100% підключення закладів освіти області до швидкісних мереж Інтернет та WI-FI, що забезпечує 100% використання наявної комп'ютерної техніки та сприяє підвищенню якості освіти для учнів та впровадженню новацій у діяльності педагогів. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 319 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти» Одеській області передбачені кошти на придбання послуг з доступу до Інтернету закладів освіти у сумі 32 708,2 тис. грн.

Окрім того, за кошти обласного бюджету для закладів освіти області придбано 97 предметних кабінетів математично-природничого спрямування на загальну суму 42 548,1 тис. грн, 5 кабінетів STEM освіти на загальну суму 2 490,00 тис. грн та 1510 персональних ноутбуків на суму 19 035,06 тис. грн.

✚ сприяння організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти.

Одеська область є учасником національного проекту «Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації». Розвиток інклюзивної, інтегрованої та спеціальної освіти є одним з пріоритетних напрямків розвитку освіти Одещини.

В області функціонують 753 класи інклюзивної та інтегрованої освіти для дітей з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти, 96 інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти та 19 груп інклюзивної та інтегрованої освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами залучений 631 асистент вчителя (вихователів).

✚ формування мережі інклюзивно-ресурсних центрів в області.

На сьогодні створено 38 інклюзивно-ресурсних центрів, утворено Одеський обласний центр підтримки інклюзивної освіти на базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради». Новостворені інклюзивно-ресурсні центри – потужні осередки для раннього виявлення та надання своєчасної допомоги дітям за місцем проживання.

✚ оновлення матеріально-технічної бази спеціальних закладів освіти обласної комунальної власності.

Для організації освітнього простору та розвитку творчої особистості оновлено матеріальну базу кабінетів лікувальної фізкультури спеціальних закладів.

У 2019 році закуплено автотранспорт для потреб учнів з проявами аутичного спектру комунального закладу «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №34 I-II ступенів», оновлено офтальмологічне обладнання комунального закладу «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №87 I-II ступенів», облаштовано 15 кімнат сенсорного розвантаження (ресурсні та сенсорні кімнати) та 2 кабінети лікувальної фізкультури. Облаштовані 2 сучасні спортивні майданчики для дітей з порушеннями слуху та опорно-рухового апарату.

Придбано мобільний інклюзивно-ресурсний центр для комунальної установи «Маяківський інклюзивно-ресурсний центр» Маяківської сільської ради Біляївського району, що дозволило забезпечити раннє виявлення у дітей порушень розвитку та надати допомогу дітям з особливими освітніми потребами з віддалених територій, організувати корекційно - розвиткову допомогу дітям, які не можуть відвідувати заклади освіти за станом здоров'я.

✚ вжиття заходів щодо збереження мережі закладів позашкільної освіти, урізноманітнення їх напрямків роботи.

Мережа закладів позашкільної освіти сфери освіти в області складається з 69 закладів комунальної форми власності (у тому числі 2 позашкільних заклади обласного підпорядкування: Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти та виховання, Чорноморська флотилія юних моряків); 4 заклади приватної форми власності, які розташовані у м. Одеса; 37 дитячо-юнацьких спортивних

шкіл (у тому числі Одеської обласної спеціалізованої дитячо-юнацької спортивної школи олімпійського резерву). З метою забезпечення умов для здобуття позашкільної освіти різними шляхами у 2019 році при Одеському обласному центрі позашкільної освіти та виховання відкрито кабінет «Робототехніки та ІТ-технологій».

У 2019 році 5583 вихованці закладів позашкільної освіти взяли участь у 82 Всеукраїнських заходах. Юні науковці Одещини беруть участь у Всеукраїнському конкурсі-захисті МАН, конкурсі-захисті винахідницьких і раціоналізаторських проектів еколого-натуралістичного напрямку, чемпіонаті «ЕкоСофт», конкурсі молодіжних проектів з енергоефективності «Енергія і середовище», конкурсі «ІntelEкоУкраїна», «I-SWEEP», конкурсі учнівських колективів екологічної просвіти «Земля - наш спільний дім», експедиції учнівської та студентської молоді «Моя Батьківщина-Україна», краєзнавчої акції учнівської молоді «Українська революція: 100років надії і боротьби», третьому етапі Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), виставках науково-технічної творчості «Наш пошук і творчість - тобі, Україно», декоративно-ужиткового і образотворчого мистецтва «Знай і люби свій край», початкового технічного моделювання. 1090 вихованців з Одещини стали призерами цих заходів.

✚ створення навчально-практичних центрів.

На базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти створюються навчально-практичні центри галузевого спрямування (далі – НПЦ), що дозволяє впроваджувати сучасні технології в освітній процес; організовувати стажування викладачів професійної підготовки та майстрів виробничого навчання; здійснювати професійне навчання незайнятого населення; здійснювати підготовку кваліфікованих робітників у відповідності до сучасних державних стандартів професійно-технічної освіти та потреби ринку праці.

На сьогодні у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області функціонує 26 НПЦ, які створено за кошти державного, обласного бюджетів та соціальних партнерів. У 2019 році створено 7 навчально-практичних центрів галузевого спрямування (із них: 2 за кошти державного бюджету, 5 за кошти обласного бюджету).

✚ запровадження елементів дуальної форми навчання за різними професіями.

У навчально-виробничий процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти активно впроваджуються елементи дуальної форми навчання. Основне завдання упровадження елементів дуальної форми навчання - подолати розрив між теорією і практикою, освітою й виробництвом, та підвищити якість підготовки кваліфікованих кадрів із урахуванням вимог роботодавців у рамках нових організаційно-відмінних форм навчання.

З 01 вересня 2019 року елементи дуальної форми навчання впроваджено у 9 закладах професійної (професійно-технічної) освіти з 12 професій.

✚ оновлення та осучаснення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

З метою надання якісної професійної освіти оновлено матеріально-технічну базу закладів професійної (професійно-технічної) освіти області. Так, для закладів професійної (професійно-технічної) освіти аграрного профілю придбано сільськогосподарську техніку (8 тракторів, плуги, сівалки тощо); у 4 закладах

П(ПТ)О та 7 закладах вищої освіти оновлено комп'ютерну техніку; у 3 закладах професійної (професійно-технічної) освіти та 2 закладах вищої освіти збудовано сучасні спортивні майданчики; у 5 закладах придбано обладнання для лабораторій з професії «Кухар».

✚ створення умов для здобуття якісної, сучасної та доступної освіти з дотриманням державних санітарних правил та норм влаштування освітніх установ шляхом будівництвенових та реконструкції існуючих закладів освіти з урахуванням сучасних стандартів нового освітнього простору.

З метою створення умов для здобуття якісної, сучасної та доступної освіти в області відкрито після капітального ремонту будівлі Прилиманської ЗОШ I-III ступенів Авангардівської селищної ради, Овідіопольського району; закладу дошкільної освіти у с. Удобне Маяківської сільської ради, Білгород-Дністровського району. Відкрито новий заклад дошкільної освіти у с. Нові Біляри Лиманського району. Після реконструкції відкрито кіноконцертну залу Балтського педагогічного коледжу.

✚ реалізація положень програм «Освіта Одещини», «Молодь Одещини».

В області діє цільова соціальна програма «Молодь Одещини» на 2018-2020 роки, затверджена рішенням Одеської обласної ради від 17 березня 2018 року № 660-VII.

У 2019 році на реалізацію заходів у межах програми було виділено 826,5 тис. грн.

З метою забезпечення змістовного дозвілля організовано фестиваль Ліга Сміху та чемпіонат КВН на першість Одеської області.

Крім того, реалізовано проведення ряду турнірів «Що? Де? Коли?» в області.

З метою формування здорового способу життя серед дітей і молоді у м. Одеса на базі ДП «УДЦ «Молода гвардія» 27-29 травня 2019 року був проведений обласний етап 15-го обласного фестивалю-конкурсу «Молодь обирає здоров'я».

В межах програми було направлено представників Одеської області для участі у фестивалі «Під Покровом Тризуба» та команди-переможці обласного етапу фестивалю-конкурсу «Молодь обирає здоров'я» для участі у IX фіналі Всеукраїнського фестивалю-конкурсу «Молодь обирає здоров'я».

У рамках реалізації Обласної програми розвитку освіти Одещини на 2019-2021 роки придбано корекційно-реабілітаційне, медичне та спортивне обладнання для КЗ «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №87», автобус загального призначення у КЗ «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №34 I-II ступенів», сільськогосподарську техніку для ДНЗ «Лиманського професійного аграрного ліцею», ДНЗ «Березівського професійного аграрного ліцею», ДНЗ «Кілійського професійного ліцею» та ДНЗ «Старокозацького професійного аграрного ліцею».

Створено 4 навчально-практичних центрів за галузевим спрямуванням на базі Березівського ВПУОНПУ, ДНЗ «Білгород-Дністровський професійний будівельний ліцей», ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей», ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти».

Підготовлено матеріал для видання навчально-методичного посібника «Від школи знань до школи вмінь», авторами якого є працівники КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради».

Організовано та проведено конкурси, фестивалі, олімпіади, інтернет-олімпіади, спортивні змагання, конкурси фахової майстерності тощо обласного та Всеукраїнського рівнів для учнівської та студентської молоді, дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура»).

У січні 2019 року проведено другий тур Всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2019».

Організовано оздоровлення для учнів та студентів пільгового контингенту закладів інтернатного типу, закладів професійної (професійно-технічної) та вищої освіти.

На базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради організовано курси підвищення кваліфікації для 13 вчителів української мови та літератури Республіки Молдова. Кошти направлено на забезпечення безкоштовним навчанням, стипендією, проживанням.

9.3. Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ ефективного функціонування обласного, районних та міських притулків та центрів соціально-психологічної реабілітації дітей.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» здійснення соціального захисту дітей і профілактики серед них правопорушень покладається в межах визначеної компетенції на служби у справах дітей та підпорядковані їм структурні підрозділи - притулки для дітей та центри соціально-психологічної реабілітації дітей.

Діяльність вищевказаних закладів соціального захисту дітей регламентована постановами Кабінету Міністрів від 9 червня 1997 року №565 «Про затвердження Типового положення про притулок для дітей служби у справах дітей» та від 28 січня 2004 року №87 «Про затвердження Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей».

Станом на 31.12.2019 на території Одеської області функціонує 12 закладів соціального захисту дітей, серед яких 1 притулок для дітей та 11 центрів соціально-психологічної реабілітації дітей.

Загальна планова ємність цих закладів соціального захисту дітей становить 420 місць.

Зазначені заклади згідно зі своїми Типовими положеннями забезпечували цілодобовий прийом та соціальний захист виявлених дітей. Упродовж 2019 року у закладах соціального захисту дітей області всього перебувало 892 дитини, з них: у притулках для дітей – 73, центрах - 819.

З метою підвищення ефективності функціонування обласного, районних та міських притулків та центрів соціально-психологічної реабілітації дітей області службою у справах дітей обласної державної адміністрації щомісячно здійснювався поточний аналіз руху дітей, підстав влаштування та вибуття, перевірки діяльності цих закладів.

Упродовж 2019 року здійснено перевірки 6 центрів соціально-психологічної реабілітації, 2 у складі моніторингової групи Секретаріату Уповноваженого Верховної ради України з прав людини.

З метою підвищення ефективності функціонування закладів соціального захисту підготовлені та направлені до використання у роботі методичні рекомендації.

✚ підвищення професійного рівня працівників притулків та центрів соціально- психологічної реабілітації служб у справах дітей районних державних адміністрацій та виконавчих комітетів міських рад.

15 та 16 серпня 2019 року спільно з ГО «Українська асоціація екзистенціальної психології та психотерапії» проведено семінар – навчання для психологів та вихователів – методистів центрів соціально-психологічної реабілітації дітей Одеської області на тему: «Психологічна допомога дітям та підліткам щодо подолання наслідків насилля. Модель роботи з психотравмою на етапах стабілізації, конфронтації і інтеграції». Протягом семінару навчання психологи мали можливість отримати унікальні знання в області дитячої психології, що сприятиме розширенню можливостей надання дітям кваліфікованої допомоги.

19 – 20 жовтня 2019 року відбувся Всеукраїнський фестиваль Арт – терапії «АРТ - ПРАКТИК». У даному заході взяли участь представники центрів соціально-психологічної реабілітації дітей області, які мали змогу поглибити свої навички та вміння в сучасних психологічних методиках роботи з дітьми.

З метою підвищення професійного рівня працівників притулків та центрів соціально - психологічної реабілітації служб у справах дітей районних державних адміністрацій та виконавчих комітетів міських рад 20.11.2019 було проведено семінар-нараду з актуальних питань та проблемних, які були визначені у процесі аналізу їх діяльності. В ході проведення заходу опрацьовані практичні аспекти застосування нормативних актів.

✚ розвиток національного усиновлення: створення позитивного іміджу та престижу усиновителів, батьків-вихователів прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, опікунів та піклувальників.

Інформації про дітей, які потребують влаштування до сімейних форм виховання, які можуть бути усиновлені, висвітлюється на Всеукраїнському порталі національного усиновлення «Сирітству – ні!».

Налагоджено співпрацю з Благодійним фондом «Зміни одне життя».

Інформація про дітей, які підлягають усиновленню, влаштуванню в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, під опіку, піклування громадян висвітлюється на сайті Міністерства соціальної політики України.

Національне усиновлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, розвиток сімейних форм виховання шляхом розширення мережі дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей є одним із пріоритетних напрямків діяльності в області.

З нагоди Дня усиновлення 30 вересня 2019 року відбулася зустріч заступника голови та начальника служби у справах дітей облдержадміністрації з прийомними батьками, батьками-вихователями, опікунськими родинами. В районах та містах проведено інформаційно-рекламні кампанії щодо популяризації

сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

До Дня усиновлення у місцевих газетах оприлюднені статті, привітання зі святом усиновлювачів, опікунів, піклувальників, батьків-вихователів та прийомних батьків та опубліковані цікаві історії про усиновлення, а також позитивні приклади та досвід сімей, які подарували родинну любов дітям. На місцевих теле-радіо ресурсах до Дня усиновлення транслювалися передачі відповідної тематики. Проведено зустрічі, прес-конференції, засідання «круглих столів» та святкові концерти.

На офіційних веб-сайтах райдержадміністрацій та міськвиконкомів розміщено інформацію про дітей, які очікують на усиновлення.

Усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків та батьків-вихователів, які дбайливо виконують свої обов'язки щодо виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківських прав відзначено Подякою виконуючого обов'язки голови обласної державної адміністрації.

В центрах соціально-психологічної реабілітації дітей, які функціонують в Одеській області проводились конкурси талантів, виготовлення дітьми стендів, проведення конкурсів малюнків та виробів, тематичні виховні години та тренінги.

Також, всі райони та міста області долучилися до Всеукраїнської інформаційної акції «Усиновлення дитини – це щастя, а не таємниця». Підготовлено відеоролик на тему: «Щасливі діти – щаслива країна».

✚ влаштування дітей, які залишилися без піклування батьків, до сімейних форм виховання.

На первинному обліку перебуває 5275 дітей з числа дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них сиріт – 2080, позбавлених батьківського піклування – 3195.

В сімейних формах виховання перебуває – 4562 дитини, у державних закладах (інтернатних, навчальних, закладах соціального захисту) – 713.

З метою забезпечення реалізації права дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування на сімейне виховання в Одеській області активно застосовується практика національного усиновлення, влаштування їх під опіку, піклування, в прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу.

Станом на 31.12.2019 в області - 297 дітей та осіб виховується у 45 дитячих будинках сімейного типу та 390 дітей та осіб у 210 прийомних сім'ях.

З початку року до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу влаштовано 58 дітей.

Утворено 12 прийомних сімей (Біляївський, Великомихайлівський, Іванівський, Любашівський Кілійський, Кодимський, Окнянський, Роздільнянський, Тарутинський райони та місто Одеса – по 1 сім'ї, Ширяївський район – 2 сім'ї), куди всього влаштовано 18 дітей.

Поповнено 5 прийомних сімей 7 дітьми (Великомихайлівський, Лиманський, Миколаївський, Роздільнянський, Ширяївський райони).

Створено 1 дитячий будинок сімейного типу у Білгород-Дністровському районі та 6 дитячих будинків сімейного типу на базі прийомних сімей у Арцизькому, Роздільнянському, Болградському, Захарівському, Ширяївському районах, куди влаштовано 23 дитини.

Поповнено 10 дитячих будинків сімейного типу 28 дітьми (Великомихайлівський, Кодимський, Овідіопольський, Роздільнянський, Саратський, Ширяївський, Захарівський райони та міста Одеса й Подільськ).

Однією із важливих форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є опіка, піклування. В регіоні під опікою, піклуванням перебуває 3935 дітей, з числа дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

На 31.12.2019 над 134 дітьми зазначеної категорії встановлено опіку, піклування, припинено над 150.

Пріоритетною формою влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування залишається усиновлення.

Банк даних кандидатів в усиновлювачі на кінець вересня 2019 року в регіоні нараховує 91 особа. Станом на 31.12.2019 усиновлено 239 дитини, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з них громадянами України - 143, іноземними громадянами - 96.

На 31.12.2019 проводилася інформаційно-рекламна кампанія щодо пошуку кандидатів у прийомні батьки/батьки-вихователі, в ході якої виготовлялася та розповсюджувалася соціальна реклама: 37 видів буклетів (7082 екз.), 59 видів листівок (5307 екз.).

На персональних сторінках районних та міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та в новинах веб-сайтів районних державних адміністрацій та міських рад розміщувалася інформація з питань розвитку і підтримки сімейних форм виховання для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

✚ дотримання прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщених з тимчасово окупованих територій.

З метою забезпечення дотримання прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщених з тимчасово окупованих територій, здійснюється щомісячний моніторинг їх обліку на місцевих рівнях. Станом на 01.01.2020 на території Одеської області проживає 45 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перемістилися з тимчасово окупованих територій. З них 30 дітей з Луганської області, 15 дітей – з Донецької. 12 дітей перебувають у інтернатних закладах у сфері управління МОН, 9 дітей навчаються в професійно-технічних та вищих навчальних закладах, 18 дітей знаходиться під опікою, 6 – в прийомних сім'ях та ДБСТ.

✚ підвищення ефективності діяльності органів опіки та піклування щодо раннього виявлення дітей, які потребують соціального захисту, надання їм своєчасної допомоги.

Станом на 01.01.2020 на обліку служб у справах дітей районних державних адміністрацій та виконавчих комітетів міських рад перебуває 2083 дитини, які знаходяться у складних життєвих обставинах. Регулярно проводяться рейди до населених пунктів з метою проведення профілактичної роботи із зазначеною категорією дітей та їх батьками. Батьки попереджаються про відповідальність за неналежне виконання своїх обов'язків.

З метою раннього виявлення дітей, які потребують соціального захисту, надання їм своєчасної допомоги, запобігання дитячій безпритульності, бездоглядності службами у справах дітей районних державних адміністрацій та

виконавчих комітетів міських рад спільно з представниками місцевих відділків Національної поліції ГУНП в Одеській області та іншими структурними підрозділами місцевих органів влади систематично проводяться поточні профілактичні рейди «Діти вулиці», «Вокзал».

З метою координації зусиль місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності у вирішенні питань соціального захисту дітей та організації роботи із запобігання дитячій бездоглядності безпритульності, правопорушень та профілактики негативних явищ під час літніх канікул 2020 року проведено регіональну цільову профілактичну операцію «Літо-2019».

З метою раннього виявлення дітей, які потребують соціального захисту, надання їм своєчасної допомоги наприкінці серпня та упродовж вересня 2019 року також проведено цільовий профілактичний захід «Урок».

Всього в Одеській області проведено 9582 профілактичних заходи, якими було охоплено 17814 осіб, з них 1451 дитину, 14507 законних представників.

За категоріями сімей профілактичними заходами було охоплено 763 опікунських сім'ї, 26 прийомних, 43 дитячих будинки сімейного типу, 1691 сім'ю, які опинились у складних життєвих обставинах, 2614 багатодітних, малозабезпечених тощо. Попереджено про відповідальність 1952 особи батьків та законних представників дітей. Ініційовано притягнення до відповідальності 356 осіб батьків та законних представників дітей. Через загрозу життю та здоров'ю дітей вжиті заходи щодо негайного відібрання від батьків - 42 дітей. Виявлено та поставлено на облік дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах – 729 дітей. Поставлено на облік 417 сімей, які опинились у складних життєвих обставинах. Надано різноманітної допомоги 1433 сім'ям з дітьми.

В ході проведення профілактичних заходів:

- обстежено умови проживання 3042 сімей з дітьми;
- проведено 127 рейдів по закладах, у яких проводиться діяльність у сфері розваг або закладах громадського харчування;
- проведено 2178 бесід;
- здійснено 14 виступів по радіо та телебаченню;
- розміщено 365 статей у ЗМІ та публікацій у соцмережах;
- проведено інші види профілактичної роботи з 635 особами.

До проведення профілактичних заходів були залучені представники служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, ДСНС, пробації.

✚ забезпечення захисту житлових та майнових прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа.

З метою збереження житла дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування проводяться перевірки наявності у неї житла на праві власності та вирішується питання щодо призначення опіки над житлом.

Під час вибуття дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з помешкання у будь-яку форму влаштування, здійснюється збір відповідних документів, підтверджуючих право дитини на користування житлом. Відповідно до ст.70 ЖК України рішенням органу опіки та піклування за дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування закріплюється право користування цим житлом. За оперативними даними на 31.12.2019 забезпечення житлом дітей –

сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування наступне: мають житло на праві власності – 464, на праві користування – 2288, не мають житла – 2523.

Протягом 2019 року взято на квартирний облік 184 дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, які досягли шістнадцятирічного віку і потребують забезпечення житлом.

У 2019 році на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 877 «Про затвердження Порядку та умов надання у 2019 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування дітей позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа» Одеській області передбачено 73,639 млн. грн., що дало змогу забезпечити житлом 194 особи зазначених категорій та придбати 1 дитячий будинок сімейного типу (ДБСТ).

3 жовтня 2019 року здійснено супровід в оформленні необхідних документів для придбання 13 квартир на суму 4,7 млн. грн. та 1 ДБСТ на суму 1,7 млн. грн. Інші кошти субвенції як грошова компенсація перераховані на спецрахунки дітей в банківських установах.

На 01.01.2020 за рахунок зазначеної грошової компенсації вже придбано 5 квартир на суму 1,5 млн. грн. Пошук житла триває.

9.4. Культура

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ реалізація заходів обласної комплексної програми «Культура Одещини-2017-2019 роки» та регіональної програми підтримки розвитку книговидання та засобів масової інформації в Одеській області на 2017-2019 роки.

У рамках Програм проведено низку заходів, спрямованих на забезпечення повноцінного розвитку і функціонування української мови як державної, активізацію роботи закладів культури і мистецтва з національно-патріотичного виховання молоді: обласний фестиваль літературно-музичних композицій, моноставів та читців «Співець українського слова»; обласний мистецький проект «Степанова весна» в Одеському літературному музеї, с. Левадівка Миколаївського та с. Пасицели Балтського районів; обласний фестиваль аматорського мистецтва «Театральна весна – 2019» (м. Білгород-Дністровський); Всеукраїнський рок-фестиваль «Дунайська Січ – 2019» (м. Ізмаїл); міжнародний фестиваль «Відчуйте серцем Україну» за участю представників української діаспори з Республік Молдова та Румунія (Ренійський район); міжнародний еко-, етнофестиваль «Кодима фест»; обласний відбірковий тур Всеукраїнського фестивалю-конкурсу народної хореографії ім. Павла Вірського; фестиваль української пісні, присвячений 70-річчю з дня народження Володимира Івасюка; обласний фестиваль української книги пам'яті Михайла Грушевського (Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського); козацький фестиваль «Покрова героїв» (Савранський район) тощо. Організовано низку некомерційних кінопоказів у населених пунктах області: с. Знам'янка Знам'янської ОТГ, с. Преображенка, с. Чогодарівка, с. Миколаївка, с. Осинівка Ширяївського району, смт Велика Михайлівка, с. Чорна Окнянського району,

с. Андрієво-Іванівка Миколаївського району, м. Ананьїв, с. Дубинове Савранського району.

Надано фінансову підтримку для проведення Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» та загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання». У бібліотеках с. Іванова Красносільської сільської ради Лиманського району, смт. Доброслав, м. Теплодар, м. Овідіополь було організовано низку зустрічей одеських дитячих письменників з читачами.

✚ продовження роботи щодо забезпечення повноцінного розвитку і функціонування української мови як державної, активізація роботи закладів культури і мистецтва щодо національно-патріотичного виховання молоді, популяризації національної духовно-культурної спадщини.

Протягом звітнього періоду в області проводилися тематичні заходи, спрямовані на утвердження патріотизму, духовності і моральності, формування національної свідомості населення шляхом відзначення державних свят, знаменних та пам'ятних дат з історії України: до Дня Соборності, Дня Героїв Крут, до річниці героїчно-трагічних подій на Майдані та Перемоги Революції Гідності, міжнародного дня рідної мови, Дня народження Тараса Шевченка, Дня пам'яті та примирення та 74-річчя Перемоги у Другій Світовій війні, Дня пам'яті жертв політичних репресій та 75-річчя депортації кримських татар, Дня Конституції України, Дня державного прапора України та Дня незалежності України, Дня захисника України тощо.

У 2019 році у партнерстві з КУ «Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.С. Грушевського» було продовжено реалізацію проекту зі створення в Одесі Музею української книги в рамках секторальної підтримки ЄС. Було розроблено науково-проектну документацію на проведення ремонтно-реставраційних робіт з підготовкою висновку про технічний стан будівлі бібліотеки в цілому. Розпочато реставраційні роботи в приміщеннях, де буде розташований сучасний музейний простір.

20-22 грудня 2019 року спільно з Національним Києво-Печерським історико-культурним заповідником та Одеською національною науковою бібліотекою було проведено Перший Хакатон національної єдності «ПЕТРО МОГИЛА. Дух. Епоха. Людина». До цієї події було відкрито унікальну виставку «ХРЕСТ ТА ШАБЛЯ. КИЇВСЬКИЙ МИТРОПОЛИТ ПЕТРО МОГИЛА (1597-1647)», яку привезли з Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника. Підписано Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю між Національним Києво-Печерським історико-культурним заповідником та Музеєм української книги.

Протягом звітнього періоду в м. Одеса відбулися: урочисті заходи з нагоди Дня слов'янської писемності та покладання квітів до пам'ятника Св. Кирилу та Мефодію; з нагоди 20-літнього ювілею Всеукраїнського центру болгарської культури; захід до Дня рідної мови за участі представників італійського, польського, українського, грецького, гагаузького, афганського колективів; Дні вірменської культури; День грецької культури; День національної культури Румунії; заходи до Дня Незалежності Республіки Польща; XIV Дні польського кіно; VII фестиваль сучасного болгарського кіно; XXV фестиваль Нового німецького кіно; фінал дитячо-юнацького фестивалю-конкурсу «Палітра на болгарські таланти»; одноденний форум «Німці Бессарабії і їх історико-

культурного спадщина»; конкурс «Всі поляки – це одна сім'я», організований театральною студією «Політ» спільно з Одеським ім. А.Міцкевича відділенням Спілки поляків в Україні; фестиваль грузинської культури «Тбілісоба в Одесі»; XIX Всеукраїнський фестиваль індійського танцю «Ритми радості»; церемонію вручення нагород «Людина року» серед представників болгарської діаспори України тощо.

✚ проведення масштабних мистецьких проєктів з метою створення привабливого міжнародного іміджу регіону, що створює передумови для розвитку бізнесу й залучення інвестицій.

З метою формування привабливого міжнародного іміджу Одеського регіону проведено низку мистецьких заходів, зокрема: 24-й Міжнародний фестиваль сучасного мистецтва «Два дні і дві ночі нової музики»; IX міжнародний фестиваль клоунів та мімів «Комедіада»; Міжнародний фестиваль «Odessa Photo Days»; Міжнародний музичний фестиваль «Odessa Classics»; VI Міжнародний музичний фестиваль «Black Sea music Fest»; 9-й Міжнародний фестиваль німого кіно та сучасної музики «Німі ночі»; Одеський міжнародний кінофестиваль; міжнародний фестиваль мистецтв «Оксамитовий сезон в Одеській опері»; міжнародний джазовий фестиваль «Odessa JazzFest»; Міжнародний Одеський Корнійчуковський фестиваль дитячої літератури; XXIII Міжнародний книжковий фестиваль «Зелена хвиля»; V міжнародний літературний фестиваль в Одесі, міжнародна культурна акція «Одеса – Пльзень – міст дружби» в Одеському академічному театрі музичної комедії ім. М. Водяного.

У 2019 році була продовжена робота щодо впровадження інноваційних методів науково-освітньої діяльності та застосування сучасних технологій в музейній справі. Так в Одеському музеї західного та східного мистецтва завершується робота щодо створення музейного аудіогіду, в Одеському художньому музеї запроваджена спеціальна дитяча програма «OFAM KIDS CAMP» та «Для всієї сім'ї» в рамках якої проводяться тематичні екскурсії музеєм, творчі завдання, обговорення, майстер-класи з ліплення, вирізання тощо. В рамках міжрегіонального співробітництва Одеський музей західного та східного мистецтва взяв участь у виставці «Євангелісти Франса Хальса» та виставці «Ангели» у Львівській національній галереї мистецтв ім. Б.Г. Возницького. В Одеському художньому музеї відбулась виставка «Костянтин Сомов. Без цензури», яка викликала велику зацікавленість публіки. Одеським літературним музеєм видано книгу українського митця та письменника ХХ ст. Михайла Жука «Білим і чорним хотів би я бути» за матеріалами з фондів музею.

✚ продовження роботи щодо трансформації бібліотек в багатофункціональні й поліфункціональні установи, соціальні інституції згуртування територіальних громад.

У 2019 році продовжувалася робота щодо модернізації публічних бібліотек області. Протягом звітного періоду утворено культурно-освітні медіа центри: у м. Роздільна, с. Іванове Красносільської ОТГ Лиманського району, с. Орлівка Ренійського району, м. Балта, с. Утконосівка Ізмаїльського району, с. Маяки Біляївського району, смт Доброслав Лиманського району. Заплановано відкриття таких центрів в смт Авангард Овідіопольського району та с. Коноплянка Іванівського району. На базі публічних бібліотек Куяльницької сільської ради об'єднаної територіальної громади (Подільський район) за рахунок коштів

сільського бюджету відкрито інтернет-центри у селах Нестоїта, Мардарівка, Качурівка, Липецьке, Куяльник.

✚ виготовлення облікової документації на об'єкти культурної спадщини.

Протягом 2019 року 36 облікових карток та паспортів об'єктів культурної спадщини, в межах заходів обласної комплексної програми «Культура Одещини - 2017-2019 роки» замовлено виготовлення 31 облікової картки об'єктів культурної спадщини. До Державного реєстру нерухомих пам'яток України занесені 24 об'єкта культурної спадщини, в тому числі 3 комплекси пам'яток.

✚ виконання проектних, першочергових протиаварійних робіт на пам'ятках історії, архітектури та містобудування.

З метою забезпечення здійснення ремонтно-реставраційних робіт на об'єктах культурної спадщини протягом року розглянуто та погоджено 90 проектів з проведення ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках культурної спадщини та надано 82 дозволи на здійснення відповідних робіт. У звітному періоді проведено інвентаризацію об'єктів культурної спадщини розташованих на території м. Одеса.

У 2019 році було забезпечено належне функціонування 25-ти закладів культури і мистецтва обласного підпорядкування, в межах наявного фінансового ресурсу було здійснено заходів щодо покращення їх матеріально-технічної бази, проведення інформаційно-просвітницьких та мистецьких заходів. Здійснено низку заходів з пожежної безпеки в одеських театрах, філармонії, навчальних мистецьких закладах, музеях та бібліотеках на загальну суму 4200,00 тис. грн.

У 2019 році в обласному бюджеті не були передбачені видатки на проведення ремонтно-реставраційних робіт об'єктів культури.

✚ занесення об'єктів культурної спадщини Одеської області до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

До Державного реєстру нерухомих пам'яток України занесені 24 об'єкта культурної спадщини, в тому числі 3 комплекси пам'яток.

9.5. Фізична культура і спорт

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ виконання плану заходів з метою реалізації Національної стратегії з оздоровчої рухової активності, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року № 548-р „Про затвердження плану заходів щодо реалізації Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року „Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація” на 2018 рік”.

Протягом 2019 року обласна державна адміністрація сприяло забезпеченню оздоровчої рухової активності населення та розвитку фізичної культури і спорту. Фізкультурно-оздоровчою діяльністю охоплено більше ніж 600 тисяч мешканців Одеської області, в тому числі за місцем проживання громадян більше ніж 100 тисяч осіб.

✚ збільшення чисельності населення, яке займається всіма видами фізкультурно-оздоровчої та спортивної направленості.

На підприємствах різних форм власності створюються належні умови для розвитку фізичної культури і спорту. Фізкультурно-оздоровчою діяльністю на підприємствах, установах, організаціях займаються 198 868 осіб.

Проведено 5060 фізкультурно-спортивних заходів та змагань згідно Єдиного календарного плану в яких взяли участь більше ніж 200 тисяч мешканців Одещини.

В травні 2019 року за участі спортивних організацій був проведений моніторинг стану забезпечення населення об'єднаних територіальних громад спортивними майданчиками щодо їх відповідності ДБН В.2.2-13-2003.

✚ проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення.

В щорічному оцінюванні фізичної підготовленості населення Одеської області в 2019 році на добровільних засадах взяли участь 73789 мешканців області, високий рівень фізичної підготовленості показали 23151, достатній – 26947, середній – 9231 та низький – 7134.

✚ проведення понад 600 обласних спортивних змагань та забезпечення участі спортсменів області у всеукраїнських, міжнародних змаганнях з олімпійських та неолімпійських видів спорту.

В 2019 році проведена обласна спартакіада допризовної молоді. За її результатами сформована збірна команда Одеської області, яка брала участь у Всеукраїнській спартакіаді серед допризовної молоді. Збірну Одеської області представляли вихованці Одеського ліцею з посиленою військово - фізичною підготовкою та військово-морського ліцею. Бесєдін Антон з Одеського ліцею з посиленою військово - фізичною підготовкою посів друге місце у змаганнях з метання гранати з результатом 59,0 метрів. Збірна Одеської області зайняла 8 місце серед 19 команд областей України.

Проведені відбіркові змагання та сформовані команди, що брали участь у фінальних змаганнях Всеукраїнської спартакіади «Повір у себе». З 01.06 по 18.06.2019 року на базі державного підприємства «Український дитячий центр «Молода гвардія» м. Одеса відбулись фінальні змагання XXVI Спартакіади «Повір у себе» з легкої атлетики серед дітей з порушеннями слуху, зору, ураженнями опорно-рухового апарату; спортивного орієнтування, плавання серед дітей з порушеннями слуху; тенісу настільного серед дітей з порушеннями слуху, ураженнями опорно-рухового апарату, присвяченої 28-ій річниці Незалежності України.

Одеська обласна комунальна організація «Обласний центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» за підтримки управління фізичної культури і спорту Одеської обласної державної адміністрації та відділення НОК України в Одеській області шляхом рухової активності, здорового способу життя, активного спортивного дозвілля реалізовували фізкультурно-оздоровчий, спортивно-масовий проект «Олімпійське літо». Були проведені яскраві видовищні показові виступи та майстер-класи Одеської обласної федерації тхеквондо, Одеської міської федерації ушу, спортивного клубу «Пантера», обласної федерації карате та танцювального ансамблю «Сюрприз».

Значно збільшилась кількість студентів, учасників обласних студентських ігор. У 2019 році проведені фінальні змагання серед студентської та учнівської молоді закладів професійної та з вищої освіти всіх рівнів акредитації. XXVII обласні студентські ігри закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації у 2019 році відбулись з 20 видів спорту.

9.6. Туристично-рекреаційна галузь

Виконання ключових кроків у 2019 році:

- ✚ підвищити якість та конкурентоспроможність туристичного продукту.

Лікувально-оздоровчий туризм залишається одним з найбільш прибуткових у низці інших напрямів туризму. Куяльник – один з найстаріших курортів півдня України, гідромінеральною базою якою є лікувальні грязі (пелоїди) і ропа Куяльницького лиману та мінеральні хлоридні натрієві води Куяльницького родовища. На даний час на території курорту функціонує тільки один санаторно-курортний заклад – «Клінічний санаторій ім. Пирогова», підпорядкований ПрАТ «Укрпрофоздоровниця». Щорічно тут отримують лікування понад 10 тисяч осіб.

6 березня 2019 року Куяльницький лиман Одеської області оголошено курортом державного значення. Новий статус дозволить зберегти та раціонально використовувати лікувальні ресурси Куяльницького лиману.

У 2019 році обговорено проект Концепції державної цільової програми на засіданні науково-технічної ради з питань охорони навколишнього природного середовища, моніторингу довкілля, реалізації регіональних програм області та сталого розвитку в регіоні та доопрацьовано, відповідно до зауважень науково-технічної ради. З 30.08.2019 до 13.09.2019 на сайті обласної державної адміністрації було проведено електронні консультації з громадськістю щодо Концепції. Наразі Концепцію буде надіслано до заінтересованих органів виконавчої влади на погодження.

З метою мати максимальну інформацію про види, запаси та перспективи використання природно-лікувальних ресурсів проведено комплексну оцінку лікувально-оздоровчого та курортного потенціалу адміністративних районів Одеської області та створено реєстр природно-лікувальних ресурсів (ПЛР) Одещини.

Фундаментальний, послідовний та чіткий розвиток територій можливий лише при наявності повного розуміння та інформації про можливості території. Саме тому розроблено Дорожню карту розвитку потенціалу рекреаційних зон Одеської області, яку розміщено на Геопорталі містобудівного кадастру Одеської області.

Проводяться заходи з оголошення Сергіївки курортом місцевого значення. Вже розроблено стратегію розвитку Сергіївки як курорту місцевого значення, а також створено робочу групу з підготовки матеріалів щодо оголошення природних територій смт Сергіївка Білгород-Дністровської міської ради курортом місцевого значення.

Основні питання які потребують вирішення - це надання відповідній території статусу «курорту», збереження пляжної зони на Будацькій косі, можливість включення цих земель у межі смт Сергіївка для обслуговування їх як функціональної зони курорту. Відсутність детального плану території Будацької коси не дозволяє зробити відповідну проектну документацію.

13 травня 2019 року взята участь у II Міжнародному науково-практичному семінарі «Просторове планування приморських територій, досвід Польщі та України в розвитку курортно-туристичних дестинацій» з темою: «Програмний підхід до розвитку туризму в приморських субрегіонах Одеської області». Метою науково-практичного семінару є наукове обговорення сучасних методів і

технологій просторового планування приморських територій, обмін досвідом науковців і практиків Польщі та України в розвитку курортно-туристичних дестинацій на приморських територіях та розроблення практичних рекомендацій органам місцевої влади щодо механізмів управління сталим розвитком приморських територій.

✚ покращити стан зон відпочинку на морському узбережжі, розвинути інфраструктуру рекреаційних територій, провести благоустрій парків та пляжів.

На шляху до покращення зон відпочинку на морському узбережжі в Одеській області спостерігається динаміка на збільшення пляжів, яким присвоєно відзнаку «Блакитний прапор». У 2018 році цю відзнаку отримали 5 пляжів, цього року вже 6. Окрім пляжів в Одесі (2), Чорноморську (1) та Фонтанці (2), вперше за історію існування програми в Україні, «Блакитний прапор» отримав пляж Затоки біля готелю Ruta Family Club Hotel (1). «Блакитний прапор» - це нагорода, яку щорічно отримують пляжі країн Європи, Африки, Карибських островів, а також Нової Зеландії та Канади за відповідність 33 критеріям. Зокрема, таким, як якість води, інформування населення, безпека та сервіс.

Тепер ці пляжі внесено до списку міжнародної туристичної організації, як рекомендовані для відвідування. Інформація про безпеку та дотримання екологічних стандартів суттєво вплине на привабливість для відпочинку та розвитку як внутрішнього так і зовнішнього туризму регіону в цілому.

✚ покращити загальну інформованість потенційних інвесторів про можливості інвестиційних вкладень в об'єкти рекреаційно-туристичного комплексу регіону.

Щоб покращити загальну інформованість потенційних інвесторів про можливості інвестиційних вкладень в об'єкти рекреаційно-туристичного комплексу регіону 21 травня 2019 року взята участь у проведенні зустрічі з головою Ради розвитку Відземського регіону планування Латвійської Республіки Хардїйсом Вентсом з презентацією туристичного та курортного потенціалу Одеської області. Окрім того, наразі у стадії розробки програми розвитку туризму трьох субрегіонів Одеської області, які включають також можливості для інвестиційних та інфраструктурних проектів.

В межах реалізації заходів Програми розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2017-2020 роки розроблено концепції інвестиційних проектів трьох субрегіонів (Дунайського, Білгород-Дністровського, Нижньодністровського) та проведення розрахунків кількісних та якісних результатів від їх реалізації з метою подальшого їх фінансування шляхом залучення вітчизняних та іноземних інвестицій чи/або реалізації їх за рахунок бюджетних коштів органів місцевого самоврядування. Мета - популяризація інвестиційної привабливості, розробки проектів нових туристичних об'єктів та збільшення туристичних можливостей субрегіону.

✚ сприяти появі нових туристично-екскурсійних маршрутів.

З метою сприяння появі нових туристично-екскурсійних маршрутів проводиться активна робота з районними державними адміністраціями та Асоціацією «Туризм Одеси», проводяться виїзні робочі зустрічі для огляду наявних та можливих туристичних локацій.

Також в Одеській області реалізується проект «Дороги вина і смаку України», який є частиною проекту Європейського союзу «Підтримка розвитку системи географічних позначень в Україні». В рамках реалізації проекту взята

участь у науково-практичному семінарі «Дороги вина та смаку - інструмент розвитку сільських територій Одеської області, як еногастрономічних туристичних дестинацій». Це можливість створити єдину мережу «Доріг вина і Смаку» в Одеській області відповідно до європейських стандартів та її інтеграції в мережу європейських еногастрономічних маршрутів. В рамках проекту планується розробити мапу з маршрутами еногастрономічного туризму, створити інтернет-портал, де можна буде отримати повну інформацію про те, як спланувати свою подорож "дорогою вина і смаку". Подібні карти користуються попитом за кордоном, склавши таку карту можна розраховувати не тільки на туристів з України, але також з усієї Європи. Це дозволить об'єднати всі обов'язкові туристичні місця Одеської області. Під час маршрутів туристів будуть не тільки знайомити з виноробством, а й показувати особливості національної кухні.

З метою створення туристичного маршруту «Любашівські мандри» 13 вересня 2019 року взята участь у виїзді до Любашівського району з метою огляду локацій у складі делегації представників туроператорів Одещини. Це приклад консолідації представників туристичного бізнесу та ефективної моделі співпраці з органами влади. Адже важливо не тільки створити, а й зробити так, щоб цей туристичний маршрут працював, а саме пропонувати його туристам.

Окрім того, з появою нових фестивально-ярмаркових заходів на території Одеської області з'являються нові одноденні туристичні маршрути на фестивалі.

✚ **популяризувати туристичний продукт через ярмаркову, виставкову та фестивальну діяльність.**

З метою популяризації туристичного продукту через ярмаркову, виставкову та фестивальну діяльність Одеську область було представлено на 3-х міжнародних туристичних виставках, а саме: на UITT 25-ій Міжнародній туристичній виставці: «УКРАЇНА - Подорожі та Туризм» (27-29 березня 2019 року, м. Київ), на 18-й Азербайджанській Міжнародній Виставці «Туризм та подорожі» - AITF 2019 (4-6 квітня 2019 року, м. Баку) та на 26-ому Міжнародному туристичному салоні «Україна» - UITM-2019 (2-4 жовтня 2019 року, м. Київ). Під час виставок популяризовано зелений сільський туризм та розповсюджено промоційну інформацію. Мова йшла про екскурсії фермою-музеєм «Світлиця Ластівка» у с. Визирка та етнографічною садибою «У Меланії» у м. Татарбунарах.

З метою розвитку подієвого туризму в Одеській області надана інформаційна підтримка фестивалям та ярмаркам, зокрема, «Трифон Зарезан», «Квітка папороті», «Кодима фест», «Скарби Одещини», «Веселкове рандеву» та змаганням «Action City COUNTRY CROSS» та іншим.

✚ **надання Аккерманській фортеці статусу об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.**

Наразі проводяться заходи з реалізації проекту регіонального розвитку, який реалізується на умовах співфінансування за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу «Створення та просування на вітчизняний і світовий туристичний ринок комплексного туристичного продукту міста Білгород-Дністровський Одеської області», де одним із основних пунктів є виконання робіт щодо підготовки внесення Білгород-Дністровської фортеці до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО з поетапним оголошенням тендерів відповідно до графіку виконання робіт. Вже проведено тендер та виявлено

переможця. Зазначимо, що 16 вересня 2019 року Центром всесвітньої спадщини ЮНЕСКО офіційно підтверджено включення об'єкта «Тіра - Білгород (Аккерман) - на шляху від Чорного до Балтійського морів» до Попереднього списку ЮНЕСКО. Повноправна участь в цьому списку дозволить активніше популяризувати середньовічну фортецю в світі і якісніше працювати над її збереженням: у новому статусі фортеця в Одеській області зможе брати участь в різних міжнародних програмах і грантах.

✚ розвиток круїзного туризму.

З метою розвитку круїзного туризму взята участь у Міжнародному форумі «Розвиток туризму в українських портах - шлях до економічного зростання регіону». Зарубіжну сторону на заході представляла румунська делегація у складі представників Тулчинського і Констанцького повітів.

Під час форуму обговорювався розвиток туристичного потенціалу річкових пасажирських круїзів в Одеській області. Європейським досвідом річкового круїзного туризму в дельті Дунаю поділилися представники румунської сторони.

Презентовано розроблену програму розвитку туризму Дунайського субрегіону. Програма розвитку включає в себе проблемні питання та шляхи їх вирішення, які стосуються субрегіону та необхідні для розвитку туристичної привабливості. Окрім того, програми включають в себе також можливості для інвестиційних та інфраструктурних проектів.

Мова серед іншого йшла про організацію турів вихідного дня. Реалізація транскордонного проекту прямого річкового сполучення між Ізмаїлом та Тулча поки знаходиться в самому початку шляху, румунська сторона взялася за його організацію власними силами. Перспективними напрямками для обох сторін є екологічні тури в дельту Дунаю, організація гастрономічних маршрутів для любителів національних кухонь, включення міста Ізмаїл в маршрути пасажирського флоту, який відвідує Тулча, та ін. Завершився захід підписанням профільної угоди між Ізмаїльським бюро сприяння інвестиціям та Асоціацією менеджменту туристичних напрямків і об'єктів дельти Дунаю (Румунія).

✚ поліпшити доступ до інформації та підвищити рівень інформування про Одеську область з туристичного напрямку на телебаченні та у мережі Інтернет.

Проведено 2 промоційних тури для представників іноземних туроператорів іноземних туроператорів та надано підтримку організації прес-туру для ЗМІ на фестиваль «Квітка папороті» у Савранському районі з метою популяризації та висвітлення потенціалу подієвого туризму в Одеській області.

Презентовано розроблений у 2018 році каталог туристичних об'єктів Одеської області. Друкована версія каталогу вже представлена в туристичних інформаційних центрах м. Києва. Ще одна партія друкованих каталогів передана Національній туристичній організації України та Міністерству економічного розвитку та торгівлі України для презентації делегаціям з інших країн. Також каталог розміщено на ресепшенах у готелях «Бристоль», «Лондонська» та готелях Ribas Group та в електронному вигляді у загальному доступі у соціальних мережах та просторі інтернет-мережі.

Протягом року популяризовано туристичний потенціал Одеської області через засоби масової інформації, зокрема, на 7 Каналі, на телеканалі «Репортер» та «Думская ТВ», а також для НСТУ перед будівлею облдержадміністрації.

З метою популяризації туристичного потенціалу Одеського регіону та збільшення туристичного потоку управління розпочала співпрацю з мережею кінотеатрів «Планета кіно». Перед початком туристичного сезону мережі кінотеатрів «Планета Кіно» (Одеса, Київ, Харків, Львів та Суми) відвідувачі могли відкрити для себе Одеський регіон. Перед початком сеансів демонструвався відеоролик «Одеська область – краса тут!», який завдяки своїй енергетиці не може залишити байдужим жодної людини і мотивує приїхати.

Для популяризації подієвого туризму на території Одеської області проведена робота щодо розповсюдження реклами у бортових журналах авіа- та залізничного транспорту, а саме: підготовлено статті про туристичний потенціал Одеської області. У літаку та у потязі для пасажирів створені всі умови для того щоб вивчити запропоновану їм друковану рекламну продукцію. Це точкова реклама, що дозволяє протягом тривалого часу впливати на конкретну цільову аудиторію – кілька годин, на відміну від 2-3 секунд, які витрачає глядач на перегляд реклами в інших місцях. І це є один із способів залучити більшу кількість туристів до Одеського регіону. Так, у випуску червня 2019 року бортового журналу МАУ «Panorama» опубліковано статтю «Одещина кличе на фестивалі та ярмарки», у серпні в газеті «Магістраль-експрес» надруковано статтю про медичний туризм на Одещині. Крім того, в жовтні 2019 року в бортових журналах авіаліній SkyUp розміщена інформація про туристичну Одещину.

Розроблено мобільний додаток для туристів та аудіогіди 3-х субрегіонів Одеської області (Білгород-Дністровського та Дунайського субрегіонів та Нижньодністровського басейну), що надасть поштовх для розвитку внутрішнього туризму та збільшенню туристичного потоку шляхом новітніх технологій.

9.7. Розвиток громадянського суспільства

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ видання матеріалів кращих практик використання різних форм демократії участі, співпраці органів публічної влади та громадських об'єднань – 1500 прим.

Протягом 2019 року проводилися інформаційні заходи щодо висвітлення діяльності інститутів громадянського суспільства (далі – ІГС) області, їх внеску в соціально-економічний розвиток області та територіальних громад, а також кращих практик співпраці органів публічної влади та громадських об'єднань на засадах партнерства.

✚ проведення навчально-методичних семінарів та тренінгів для представників інститутів громадянського суспільства щодо механізмів та кращих практик участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики, вирішенні питань місцевого значення – 40 чол/семінар.

В рамках Регіональної цільової програми сприяння розвитку громадянського суспільства в Одеській області на 2018-2020 роки, затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 14.03.2018 № 659-VII (далі – Програма), 03-05.06.2019 в Одеському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України відбувся навчально-методичний семінар з підвищення кваліфікації представників ІГС

Одеської області на тему: «Розроблення конкурсних пропозицій для участі у конкурсах проектів».

У навчанні взяли участь представники 20 громадських об'єднань: «Об'єднання волонтерів, учасників АТО «Південь», «Здорова українська нація», «Сім'я», «Одеська міська рада багатодітних сімей», «100 відсотків життя. Одеса», «Рада багатодітних сімей «Майбутнє Одеси», «Сила людей Одеси», «Патруль громадської безпеки», «За прозору владу», «Спілка учасників АТО Біляївщини», «Одеська регіональна академія козацтва», Фонд «Злата Лада», «Південна громадська безпека», «Сагарис», «Охорона Дитинства. Єдність Сім'ї. Соціальна активність», «Чорноморське Гайдамацьке з'єднання», «Спілка аудиторів України», «Якісне суспільство», «Асоціація учасників АТО Одещини», «ЕМПТОР».

✚ забезпечення проведення публічного громадського обговорення (конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) з громадськістю), засідань громадської ради при обласній державній адміністрації з актуальних питань соціально-економічного та гуманітарного розвитку відповідно до плану – 12 заходів.

На виконання заходів Програми забезпечено проведення консультацій з громадськістю:

21 електронна консультація з громадськістю (з 21.12.2018 до 03.01.2019, з 08.01.2019 до 23.01.2019, з 24.01.2019 до 07.02.2019, з 27.02.2019 до 13.03.2019, з 11.03.2019 до 17.03.2019 – 3 електронні консультації, з 15.04.2019 до 30.04.2019, з 15.05.2019 до 30.05.2019, з 29.05.2019 до 14.06.2019, з 15.06.2019 до 30.06.2019 – 2 електронні консультації, з 15.07.2019 до 30.07.2019, з 16.07.2019 до 05.08.2019, з 15.08.2019 до 30.08.2019, з 30.08.2019 до 13.09.2019, з 03.09.2019 до 17.09.2019, з 15.09.2019 до 30.09.2019, з 08.11.2019 до 22.11.2019, з 11.11.2019 до 25.11.2019, з 25.11.2019 до 09.12.2019);

13 засідань за «круглим столом» (30.01.2019, 05.03.2019, 07.03.2019, 11.03.2019, 14.03.2019, 15.03.2019, 04.04.2019, 10.05.2019, 04.06.2019, 04.07.2019, 14.08.2019, 22.08.2019, 12.09.2019);

12 відеоконференцій (21.02.2019, 28.02.2019, 14.03.2019, 21.03.2019, 28.03.2019, 16.05.2019, 23.05.2019, 06.06.2019, 18.07.2019, 01.08.2019, 05.09.2019, 12.09.2019);

1 конференція (12.12.2019);

2 зустрічі з громадськістю (21.06.2019, 14.08.2019);

3 засідання громадської ради (14.05.2019, 31.05.2019, 18.10.2019).

✚ проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка за рахунок коштів обласного бюджету, та проведення моніторингу стану виконання (реалізації) програм (проектів, заходів), визнаних переможцями конкурсу, відповідно до Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 №1049 – 1 конкурс.

Громадською організацією «Рух суспільних ініціатив» спільно з Центром допомоги учасникам АТО Одеської області реалізовано проект «Успішна громада – свідома громада» за рахунок коштів обласного бюджету в сумі 79782,78 грн.

Громадською організацією «Ветеранів та інвалідів АТО-«Рапіра» проведено заходи «Марш Вишиванок» та «Автопробіг до Дня Конституції України» за рахунок коштів обласного бюджету в сумі 129916,74 грн., що передбачені проектом «Забезпечення єдності українського простору».

Громадською організацією «Родинний правопросвітницький клуб «Одеська мрія» реалізовано проект «Дорожня карта послуг допомоги родинам з дітьми від держави та інститутів громадянського суспільства в Одеському регіоні» за рахунок коштів обласного бюджету в сумі 114382,50 грн.

Також, проведено конкурс з визначення програм (проектів, заходів), розроблених ІГС, для виконання (реалізації) яких у 2020 році надаватиметься підтримка за рахунок коштів обласного бюджету. Конкурсною комісією складено рейтинг конкурсних пропозицій.

Проведено обласний конкурс «Краща громадська рада – надійний партнер». За результатами Конкурсу переможцями стали: громадська рада при Кілійській районній державній адміністрації – перше місце, громадська рада при Великомихайлівській районній державній адміністрації – друге місце, громадська рада при Ізмаїльській районній державній адміністрації – третє місце.

10. ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ підвищення інституційної спроможності об'єднаних територіальних громад шляхом залучення додаткових фінансових ресурсів у їх розвиток, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету.

Дані щодо стану місцевих бюджетів об'єднаних територіальних громад (ОТГ) свідчать про позитивну динаміку впровадження фінансової децентралізації, їх самодостатність та економічний розвиток, що сприяє підвищенню інституційної спроможності громад в частині виконання власних і делегованих повноважень.

За 2019 рік фактичні надходження доходів місцевих бюджетів 28 ОТГ області склали 1697,8 млн грн, що на 25,6% більше порівняно з надходженнями за 2018 рік. Найбільше зросли надходження до бюджетів Затишанської селищної ОТГ - у 2,3 рази, Куяльницької сільської - на 74,1%, Маяківської сільської - на 52,7%, Цебриківської селищної - на 39,7% та Таїровської селищної – на 36,2%.

З метою забезпечення виконання делегованих державою повноважень на 01.01.2020 23 ОТГ одержали з державного бюджету базову дотацію у сумі 142,8 млн грн; 3 ОТГ - Біляївська, Авангардівська та Таїровська сплатили до державного бюджету реверсну дотацію на загальну суму 9,8 млн грн; 2 ОТГ - Красносільська і Шабівська є бездотаційними.

Для фінансування видатків у сфері освіти і охорони здоров'я у 2019 року 28 ОТГ області одержали 678,8 млн грн освітньої субвенції та, відповідно 209,0 млн грн медичної субвенції.

У 2019 році продовжувалось надання державою фінансової підтримки на розвиток інфраструктури громад. Цього року 28 ОТГ області одержали 101,3 млн грн. субвенції з державного бюджету на формування інфраструктури

ОТГ, з яких освоєно майже 100 млн. грн. та реалізовано в повному обсязі 100 проектів.

✚ продовження інформаційно-просвітницької роботи щодо переваг та перспектив добровільного об'єднання територіальних громад за участю громадських та експертних організацій області.

У 2019 році продовжувалась інформаційно-роз'яснювальна робота щодо впровадження реформи місцевого самоврядування. Так, питання щодо перспектив формування об'єднаних територіальних громад та досягнень децентралізації, можливостей приєднання окремих територіальних громад до чинних ОТГ обговорювалися з представниками територіальних громад Миколаївської сільської ради Овідіопольського району, Приозерненської сільської ради Кілійського району, Хлібодарської селищної, Августівської, Дачненської сільських рад Біляївського району, Першотравневої сільської ради Лиманського району, Кулевчанської, Петропавлівської, Плахтіївської, Забарівської та Ройлянської сільських рад Саратського району, Арцизької, Ананьївської, Ізмаїльської міських рад.

У 2019 році утворено 5 об'єднаних територіальних громад, в яких 22 грудня 2019 року відбулись перші вибори депутатів та голів, а саме: Андрієво-Іванівська сільська ОТГ Миколаївського району, Іванівська селищна ОТГ Іванівського району, Новоборисівська сільська ОТГ Великомихайлівського району, Петровірівська та Чогодарівська сільські ОТГ Ширяївського району.

Крім того, у 2019 році приєдналися до чинних міських ОТГ (без проведення виборів): Новописька сільська рада Балтського району – до Балтської міської ОТГ та Мирненська сільська рада Біляївського району – до Біляївської міської ОТГ.

Також у 2019 році приєдналися до чинних ОТГ: Бобрицька сільська рада Любашівського району до Любашівської селищної ОТГ та Новодолинська сільська рада Овідіопольського району до Авангардівської селищної ОТГ, в яких відбулись додаткові вибори депутатів 22 грудня 2019 року.

Загалом на сьогодні в області об'єдналося (приєдналося) 158 місцевих рад (32,24% від загальної кількості рад базового рівня станом на 01.01.2015).

Кількість жителів Одеської області, які проживають на території ОТГ становить 371,0 тис. осіб (15,59% від загальної кількості жителів області).

Загальна площа 37 ОТГ покриває 34,3% площі області.

Куяльницька ОТГ утворена у межах всього Подільського району. У 6 районах - Балтському, Білгород-Дністровському, Іванівському, Кілійському, Великомихайлівському та Окнянському площа покриття об'єднаними територіальними громадами - більше 60%, 3 ОТГ (Знам'янська, Маяківська та Цебриківська) - утворені у межах кількох районів.

✚ надання методично-консультативної допомоги об'єднаним територіальним громадам щодо розробки прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку громад.

В рамках семінарів, які відбулися у січні, травні та серпні 2019 року у приміщенні Одеського ВП «Центр розвитку місцевого самоврядування» представникам ОТГ області надано консультації щодо розробки коротко-середньо- та довгострокових прогнозних і програмних документів соціально-економічного розвитку громад з урахуванням вимог чинних нормативно-правових

актів. Наголошувалася увага на тому, що зазначені документи мають розроблятися з урахуванням стратегічних цілей, пріоритетів та завдань Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року (актуалізована), затвердженої рішенням обласної ради від 21.12.2015 №32-VII та плану заходів з її реалізації у 2018-2020 роки затвердженого рішенням обласної ради від 21.12.2017 №576-VII.

✚ сприяння ефективному використанню державної фінансової підтримки об'єднаних територіальних громад відповідно до планів їх соціально-економічного розвитку.

З метою ефективного використання коштів державної фінансової підтримки в ході тематичних семінарів представникам ОТГ було рекомендовано забезпечити якісну розробку планів соціально-економічного розвитку ОТГ (далі – план) з обґрунтуванням пріоритетів розвитку та «точок зростання» з тим, аби спланувати ефективне використання у майбутньому наявного економічного та природно-ресурсного потенціалу громад.

Акцентувалася увага на необхідності включенням до структури плану переліку діючих та перспективних проектів розвитку ОТГ, визначення їх оціночної вартості, джерел фінансування та етапів впровадження, що сприятиме раціональному використанню коштів державної фінансової підтримки відповідно до пріоритетів розвитку громади.

Відповідно до пункту 6 постанови Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 №200 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад» впродовж 2019 року Департаментом економічної політики та стратегічного планування обласної державної адміністрації розглянуто 104 проектні заявки на проекти, які фінансуються за рахунок коштів субвенції на формування інфраструктури ОТГ та підготовлено проекти висновків обласної державної адміністрації щодо їх відповідності планам соціально-економічного розвитку громад.

✚ залучення об'єднаних територіальних громад до участі конкурсах з відбору проектів регіонального розвитку, які фінансуються за рахунок коштів ДФРР, міжнародної технічної допомоги, інших джерел фінансування.

Структурними підрозділами обласної державної адміністрації спільно з експертами Одеського ВП «Центр розвитку місцевого самоврядування», надається всебічне сприяння представникам ОТГ з питань розробки проектів, які можуть реалізуватися за рахунок коштів державного бюджету, міжнародної технічної допомоги, інших джерел фінансування. Так, у рамках семінару щодо підготовки заявок на фінансування проектів за рахунок коштів ДФРР та субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури ОТГ представники департаментів фінансів, економічної політики та стратегічного планування обласної державної адміністрації поінформували проектних менеджерів ОТГ щодо вимог нормативно-правових актів, які регламентують порядок розробки зазначених проектів. Представникам ОТГ надається на постійній основі консультативно-методична допомога з окремих питань щодо підготовки проектних заявок за рахунок різних джерел фінансування.

Одним із успішних проектів з компоненту покращення якості надання адміністративних послуг для області в рамках співробітництва з міжнародними

донорами є Програма «U-LEAD з Європою», якою передбачено проведення IV раундів.

В I раунді від Одеської області подано 8 заявок (технічне завдання для участі в проекті підписано Білгород-Дністровською, Березівською, Вилківською, Татарбунарською, Юженською міськими радами, Красносільською сільською радою). За результатами проведення II раунду було відібрано 1 заявку (Маяківської ОТГ). У III раунді потенційним учасником стала Шабівська ОТГ. За результатами проведення IV раунду відібрано Авангардівську, Візирську, Куяльницьку ОТГ. На даний час розроблені проекти нових ЦНАП, які будуть реалізовуватися протягом 2021 року.

✚ надання сприяння об'єднаним територіальним громадам щодо розробки проектів, які фінансуються за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад.

З метою забезпечення якісної розробки проектних заявок на проекти, які фінансуються за рахунок коштів інфраструктурної субвенції у травні 2019 року відбувся семінар на тему «Підготовка проектів з використанням коштів субвенції на формування інфраструктури ОТГ» за участю проектних менеджерів ОТГ. Учасників семінару було ознайомлено із зразками проектних заявок та новаціями цього річного процесу їх подання на розгляд комісії при Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. В ході семінару були окреслені чіткі вимоги щодо порядку розроблення проектних заявок, які регламентуються чинним законодавством та рекомендації до проектів стосовно їх спрямованості на забезпечення рівності та гармонійності розвитку усіх населених пунктів, які увійшли до складу ОТГ.

✚ сприяння зменшенню наявних інфраструктурних дисбалансів між населеними пунктами об'єднаних територіальних громад шляхом реалізації проектів, спрямованих на розбудову соціальної інфраструктури громад.

Одним з дієвих інструментів усунення наявних інфраструктурних дисбалансів між населеними пунктами ОТГ є субвенція з державного бюджету на формування інфраструктури ОТГ, яка спрямовується на фінансування інфраструктурних об'єктів населених пунктів громад. Метою реалізації заходів за проектами є розв'язання найпроблемніших питань у інфраструктурному забезпеченні населених пунктів, які увійшли до складу громади. Протягом 2019 року освоєно 100,0 млн.грн. та реалізовано в повному обсязі 100 проектів.

32,8% від загального обсягу коштів використано на закупівлю транспортних засобів та спецтехніки для комунальних підприємств ОТГ (17 проектів), майже 30,2% - направлено на покращення дорожньо-транспортної інфраструктури громад (31 проект), 9,4% - на ремонт закладів освіти (7 проектів); 9,8% - на будівництво та реконструкцію мереж вуличного освітлення (20 проектів); 8,9% - на ремонт закладів культури (9 проектів); 3,5% - на реконструкцію та ремонт систем водопостачання (9 проектів); інші інфраструктурні проекти – 5,4%.

11. ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Виконання ключових кроків у 2019 році:

✚ забезпечення реалізації регіональної Програми збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки.

Розроблена Регіональна програма збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки, яка затверджена рішенням Одеської обласної ради від 25.10.2019 № 1095-VII.

Розроблено проект регіонального розвитку «Комплексне обстеження з розробкою інженерних рішень щодо ренатуралізації гідрологічного стану річки Великий Куяльник з метою врятування Куяльницького лиману з виготовленням проектної документації», який розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 492-р включено до переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2019 році. Загальна сума фінансування складала 12 300,0 тис.грн., у т.ч. з державного бюджету – 11070,0 тис.грн. з обласного бюджету – 1 230,0 тис.грн. У IV кварталі 2019 року на вищезазначений захід Департаментом освоєно 5 562,150 тис.грн, фактично виконані інженерні вишукування по розчистки р. Великий Куяльник та його притоків на суму 4 946,491 тис.грн.

Також 9 грудня 2019 року проведено засідання науково-технічної ради з питань охорони навколишнього природного середовища, моніторингу довкілля, реалізації регіональних програм області та сталого розвитку в регіоні щодо запуску морської води з Одеської затоки Чорного моря до Куяльницького лиману.

За результатами засідання вирішено:

- здійснювати у холодну пору 2019/2020 років подачу морської води до Куяльницького лиману відповідно до «Правил експлуатації гідротехнічної споруди з'єднання Куяльницького лиману та Одеської затоки»;
- проводити моніторингові дослідження Куяльницького лиману;
- проводити моніторингові дослідження скидів стічних вод СБО «Північна» у Хаджибейський лиман;
- дослідити стан води в Хаджибейському лимані і стічних водах СБО «Північна», умови та необхідні заходи, при виконанні і дотриманні яких можливо подавати ці води у Куяльницький лиман.

✚ контроль за дотриманням суб'єктами господарювання вимог, передбачених дозволами на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

За даними Державної екологічної інспекції в Одеській області щодо охорони атмосферного повітря було здійснено 62 перевірки дотримання вимог природоохоронного законодавства:

- складено 43 протоколи про адміністративне правопорушення;
- притягнуто до адміністративної відповідальності 27 посадових осіб (громадян);
- накладено штрафів на суму 4,046 тис. грн., стягнуто – 19,448 тис. грн.

✚ посилення надзору (контролю) спеціально уповноваженими на це органами виконавчої влади з метою забезпечення дотримання вимог законодавства про охорону атмосферного повітря місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

Фактичні надходження від викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення за 9 місяців 2019 року склали – 6829,3 тис.грн. Інформація щодо фактичних надходжень від викидів

забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення за 2019 рік буде надана у лютому 2020 року.

✚ вирішення проблемних питань, пов'язаних із забрудненням поверхневих та підземних водоносних горизонтів.

Протягом 2019 року у зв'язку з відсутністю фінансування заходи пов'язані із забрудненням поверхневих та підземних водоносних горизонтів не проводились.

✚ виконання робіт з розчистки русел річок, захист від підтоплення та затоплення населених пунктів Одеської області.

Рішенням Одеської обласної ради від 21.12.2018 № 913-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік» на розчистку русел річок, захист від підтоплення передбачено 5654,3 тис. грн., у т.ч.:

- виготовлення ПКД на капітальний ремонт ставка с. Великоплосььке, Великомихайлівського району, Одеської області – 531,7 тис.грн.;

- капітальний ремонт ставка с. Великоплосььке, Великомихайлівського району, Одеської області – 4288,3 тис.грн.;

- виготовлення ПКД «Розчищення балки Аная і Дольська та захист від підтоплення частини території с. Суворове Ізмаїльського району» - 400,0 тис.грн.;

- виготовлення ПКД «Розчистка та реконструкція комплексу водопропускних та перегороджуючих споруд по річці Малий Тайманчук (затон КСБ СРЗ) на території Кілійського ОТГ Одеської області» - 434,3 тис.грн.

Станом на 01.01.2020 на розчистку русел річок, захист від підтоплення фінансування з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища профінансовано – 5 584,317 тис.грн., а саме:

- виготовлення ПКД на капітальний ремонт ставка с. Великоплосььке, Великомихайлівського району, Одеської області – 531,7 тис.грн.;

- капітальний ремонт ставка с. Великоплосььке, Великомихайлівського району, Одеської області – 4226,218 тис.грн.;

- виготовлення ПКД «Розчищення балки Аная і Дольська та захист від підтоплення частини території с. Суворове Ізмаїльського району» - 400,0 тис.грн.;

- виготовлення ПКД «Розчистка та реконструкція комплексу водопропускних та перегороджуючи споруд по річці Малий Тайманчук (затон КСБ СРЗ) на території Кілійського ОТГ Одеської області» - 426,399 тис.грн.

✚ дослідження впливу на навколишнє природне середовище існуючого стану о. Сасик, обґрунтування перспектив та оцінки ризиків у разі з'єднання його з Чорним морем.

За інформацією КО «Центр сталого розвитку та екологічних досліджень Дунайського регіону» були проведені робочі наради з даного питання. Згідно зауважень експертів нагальною потребою є виділення коштів на фінансування проектно-дослідницьких робіт.

✚ моніторинг реалізації проектів екологічного спрямування в Дунайському регіоні, які здійснюються як за рахунок бюджетних коштів так і за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги та інвесторських коштів.

КО «Центр сталого розвитку та екологічних досліджень Дунайського регіону» виступив одним із ініціаторів проекту «Створення нових і розширення існуючих заповідних територій в дельті Дунаю», який направлений на законодавче впорядкування створення нових заповідних територій нижнього Придунав'я. Прийнято участь в обговоренні ефективності кластерного підходу в

агропромислового комплексу, як інструмент сталого розвитку регіону в рамках проекту «Пілотне впровадження дій зі створення агроекологічного кластеру для сталого розвитку в Одеській області». В рамках проекту ОБСЄ/ПРООН «Сприяння розвитку транскордонного співробітництва та комплексного управління водними ресурсами в басейні річки Дністер» отримано консультації з розробки проектних пропозицій щодо адаптації до зміни клімату. Надається сприяння реалізації проекту Rewilding Ukraine, спрямованого на відновлення природного середовища Придунайських озер. Реалізується проект «Екологічна школа» у м. Кілія, підтримується волонтерський проект «Чистий Дунай» від Чорного моря до чорного лісу».

✚ екологічний моніторинг р. Дунай в акваторії м. Ізмаїл в рамках реалізації проекту «Чиста ріка» Спільної операційної програми «Румунія – Україна 2014-2020».

КО «Центр сталого розвитку та екологічних досліджень Дунайського регіону» 28.06.2019 у м. Бухарест (Румунія) підписано грантовий контракт на фінансування Проекту, реалізація якого передбачено найближчим часом.

✚ створення спільного Центру екологічного моніторингу Дунайського регіону та Північного Причорномор'я з облаштуванням Орхуського центру.

Питання створення спільного Центру екологічного моніторингу Дунайського регіону Північного Причорномор'я з облаштуванням Орхуського центру розглядається КО «Центр сталого розвитку та екологічних досліджень Дунайського регіону» і знаходиться у стадії підбору приміщення.

✚ створення системи аеромобільного екологічного моніторингу Дунайського регіону та Північного Причорномор'я.

Питання створення системи аеромобільного екологічного моніторингу Дунайського регіону та Північного Причорномор'я вирішується КО «Центр сталого розвитку та екологічних досліджень Дунайського регіону» і знаходиться у стадії реалізації. Здійснюється аналіз донорських фондів для подачі заявки на фінансування заходу.

✚ реабілітація території колишнього нафтосховища та запобігання забруднення продуктами нафтопереробки в прикордонній смузі на території Ренійського району.

Для вирішення цього питання необхідно виділення відповідних коштів для проведення проектно-дослідницьких та вишукувальних робіт. Для цього КО «Центр сталого розвитку та екологічних досліджень Дунайського регіону» підготовлено проектну заявку, яку подано на конкурс проектів до програми транскордонного співробітництва басейну Чорного моря 2014-2020 рр.

✚ створення комплексів збирання та переробки мусору в курортних зонах Придунайського регіону.

Питання створення комплексів збирання та переробки відходів в курортних зонах Придунайського регіону вирішується КО «Центр сталого розвитку та екологічних досліджень Дунайського регіону» і знаходиться у стадії реалізації.

✚ збільшення обсягу водопотоку через українську частину р. Дунай шляхом вирішення питання з Румунією в рамках конвенції ЕСПО щодо функціонування дамби на Мисі Ізмаїльський Чатал, яка відсікає українську воду в румунську сторону.

Розгляд питання щодо збільшення обсягу водопотоку через українську частину р. Дунай шляхом вирішення питання з Румунією в рамках конвенції ЕСПО щодо функціонування дамби на Мисі Ізмаїльський Чатал, яка відсікає

українську воду в румунську сторону здійснюється в Міністерстві енергетики та захисту довкілля України та Міністерстві закордонних справ України.

✚ розробка комплексу першочергових протиаварійних заходів для ліквідації можливої техногенної катастрофи внаслідок аварії, пов'язаної з діяльністю нафтотерміналу, розташованого на території порту Джурджулешти.

У теперішній час КО «Центр сталого розвитку та екологічних досліджень Дунайського регіону» вивчається ситуація щодо можливості настання аварії, пов'язаної з діяльністю нафтотерміналу, розташованого на території порту Джурджулешти, та підготовки пропозиції до розробки комплексу першочергових протиаварійних заходів для ліквідації можливої техногенної катастрофи внаслідок такої аварії.

✚ забезпечення водообміну між Чорним морем та Тузлівськими лиманами шляхом відновлення природної прорви на піщаній косі в НПП «Тузлівські лимани».

У теперішній час органами виконавчої влади та науковцями готуються для розгляду пропозиції щодо можливих шляхів відновлення природної прорви на піщаній косі в НПП «Тузловські лимани» для забезпечення водообміну Тузловських лиманів з Чорним морем.

✚ будівництво штучних островів для птиці, яка мігрує з Африки через НПП «Тузлівські лимани».

На поточний час НПП «Тузловські лимани» побудовано 7 штучних островів. Будівництво планується продовжити.

✚ збереження біорізноманіття Тарутинського степу.

Для збереження біорізноманіття та цінних природних комплексів Буджакських степів проводилась робота стосовно утворення на території колишнього військового полігону ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Тарутинська степ». Проведено наради за участю представників Міністерство оборони України, на яких досягнуто попередніх домовленостей щодо включення до складу ландшафтного заказника території площею близько 6000 гектарів (території ландшафтного заказника місцевого значення «Тарутинська степ» загальною площею 5200 га та земельну ділянку загальною площею 798,599 га). Забезпечено виготовлення картографічних матеріалів проєктованого заказника, ведеться робота із структурними підрозділами Міністерство оборони України для одержання відповідного погодження щодо створення цього Заказника.

✚ проведення заходів щодо будівництва та реконструкції каналізаційно-очисних споруд (КНС).

Рішенням Одеської обласної ради від 21.12.2018 № 913-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік» на будівництво та реконструкцію КНС передбачено 3 298,037 тис. грн., у т.ч.:

- капітальний ремонт (аварійно-відновлювальні роботи) робочого насосу на дренажній насосній станції зливових вод за адресою: с. Кучурган, Роздільнянський район, Одеської обл., вул. Павла Каплуна, буд. №214-2 – 500,0 тис.грн.;

- коригування ПКД по об'єкту: «Реконструкція каналізаційних мереж та КНС в с. Надлиманське Овідіопольського району» - 120,037 тис.грн.;

- реконструкція каналізаційних мереж та КНС у с. Надлиманське Овідіопольського району – 1890,0 тис. грн.;

- виготовлення ПКД «Будівництво закритої колекторно-дренажної мережі на частині території с. Новосільське Ренійського району Одеської області – 288,0 тис.грн.

- реконструкція КНС м. Ананьїв 500,0 тис.грн.

Станом на 01.01.2020 на будівництво та реконструкцію КНС профінансовано на загальну 1 140,623 тис.грн., а саме:

- капітальний ремонт (аварійно-відновлювальні роботи) робочого насосу на дренажній насосній станції зливових вод за адресою: с. Кучурган, Роздільнянський район, Одеської обл., вул. Павла Каплуна, буд. № 214-2 – 499,438 тис.грн.;

- коригування ПКД по об'єкту: «Реконструкція каналізаційних мереж та КНС в с. Надлиманське Овідіопольського району» - 57,267 тис.грн.;

- реконструкція каналізаційних мереж та КНС у с. Надлиманське Овідіопольського району – 295,919 тис. грн.;

- виготовлення ПКД «Будівництво закритої колекторно-дренажної мережі на частині території с. Новосільське Ренійського району Одеської області – 288,0 тис.грн.

✚ збереження цінних природних екосистем, розвиток організованих форм рекреації і туризму, екологічної освіти, збереження традиційних форм раціонального природокористування і сталого розвитку природнотериторіального комплексу.

Протягом 2019 року проводились заходи щодо збереження цінних природних екосистем, традиційних форм раціонального природокористування і сталого розвитку природно-територіального комплексу.

Так, за поданням Одеської обласної державної адміністрації Указом Президента України від 10 вересня 2019 року № 679/2019 «Про території та об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення» на території Ренійського району Одеської області утворено ландшафтні заказники загальнодержавного значення «Озеро Картал» загальною площею 2141,2 га та «Озеро Кагул» загальною площею 1411,0 га. Створення вищезазначених об'єктів природно-заповідного фонду дозволило збільшити частку заповідності Одеської області до 4,6%.

Також, здійснювалась підготовка проекту створення національного природного парку «Куяльницький» загальною площею 11178,0 га на території Лиманського, Біляївського районів Одеської області і м. Одеса, а також проекту розширення ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Староманзирський» на території Тарутинського району Одеської області.

Крім того, отримано схвалення Міністерства екології та природних ресурсів України щодо створення ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Озеро Кугурлуй» загальною площею 13493,0 га на території Ренійського та Ізмайльського районів Одеської області.

Для збереження природних комплексів водно-болотних угідь спільно з Міністерством екології та природних ресурсів України та Головним управлінням Держгеокадастру в Одеській області проводиться робота щодо уточнення меж та площі 7 водно-болотних міжнародного значення, розташованих на території Одеської області. За результатами проведеної роботи Одеською обласною державною адміністрацією погоджено уточнені межі водно-болотного угіддя

міжнародного значення «Кілійське гирло» загальною площею 44 904,53 га на території Кілійського району Одеської області.

З метою формування, збереження і раціонального використання екологічної мережі Одеської області та на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 №1196 забезпечено формування Переліку територій та об'єктів екологічної мережі Одеської області, який направлено до Міністерства екології та природних ресурсів України.

✚ створення реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, обсягів і місць їх видалення.

З метою зменшення техногенного навантаження на довкілля ведеться робота з формування реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, місць видалення відходів, паспортизації та інвентаризації відходів.

Протягом 2019 року розглянуто та опрацьовано:

- 1046 декларацій, які здійснюють операції у сфері поводження з відходами;
- 252 пакетів документів інвентаризації та паспортизації відходів;
- 49 паспортів місць видалення відходів;
- 35 реєстрових карток об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів.

✚ фінансування робіт з будівництва і введення в експлуатацію об'єктів поводження з відходами, а також реконструкція та/або облаштування полігонів і звалищ відповідно до екологічних вимог, рекультивация земельних ділянок, на яких розміщуються полігони і звалища.

Протягом 2019 року фінансування з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища на роботи з будівництва і введення в експлуатацію об'єктів поводження з відходами, а також реконструкцію та облаштування полігонів і звалищ відповідно до екологічних вимог, рекультивация земельних ділянок, на яких розміщуються полігони і звалища не здійснювалось.

✚ паспортизація полігонів ТПВ.

За даними інвентаризації місць видалення відходів (далі - МВВ) кількість МВВ (сміттєзвалищ) на території Одеської області складає 614 од. В обласному реєстрі МВВ Департаменту екології та природних ресурсів обласної державної адміністрації значиться 489 од.

Протягом 2019 року розглянуто та опрацьовано – 49 пакетів документів щодо затвердження/погодження змін даних до паспортів МВВ, наданих відповідно до вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 03.08.1998 року № 1216 «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів».

✚ заходи з впровадження нових технологій поводження з ТПВ.

На даний час в рамках проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» агентством США з міжнародного розвитку «International Resources Group» проведена робота із розробки Регіональної програми поводження з твердими побутовими відходами в Одеській області на період 2018-2022 роки. Відповідальним виконавцем цієї програми передбачено Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності Одеської обласної державної адміністрації.

Метою програми є створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, утилізації та захоронення побутових відходів і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, а

також розширення і модернізація діючих потужностей із збирання, перероблення та утилізації твердих побутових відходів, створення ефективної системи управління у сфері поводження з відходами.

Зазначена програма розроблена відповідно до вимог Європейського Союзу та міжнародних конвенцій та враховує всі особливості інфраструктури нашого регіону та необхідність екологічно безпечного поводження з твердими побутовими відходами.

Крім того, на виконання завдання Національного плану управління відходами в Україні до 2030 року розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 22.08.2019 № 1023/А-2019 утворено робочу групу з питань розроблення плану управління відходами до 2030 року.

Регіональний план управління відходами передбачатиме запровадження нових технологій та форм організації поводження з відходами, зокрема з ТПВ, будівництво об'єктів приймання, переробки та утилізації ТПВ, будівництво сміттесортувальних станцій та сміттепереробних заводів тощо.

Метою регіонального плану управління відходами повинно бути планомірне зменшення загального потоку відходів за рахунок переведення їх компонентів в стан вторинних ресурсів з досягненням рівня «нульових» відходів.

**Основні показники економічного та соціального розвитку Одеської області
у 2019 році**

Показник	Факт 2018 рік	2019 прогноз за Програмою	2019 рік факт	Виконання у % до прогнозного показника
Індекс промислової продукції, відсотків	92,4	105,0	107,4	+2,4 в.п.
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн. грн.	58 166,49	55 600,0	61408,1	110,4
Індекс сільськогосподарського виробництва, відсотків	100,5	100,1	89,4	-10,7 в.п.
Валова продукція сільського господарства у всіх категоріях господарств у цінах 2010 року, всього млн. грн.	11 943,2	12 024,0	10673,3	88,8
у т.ч. рослинництва	10 162,1	10 072,1	8992,3	89,3
тваринництва	1781,1	1951,9	1681,0	86,1
Сальдо торговельного балансу, млн.дол.США	616,6	857,5	31,6	3,7
Обсяг експорту товарів– всього, млн. дол. США	1668,5	1656,4	1384,2	83,6
Обсяг експорту послуг – всього, млн. дол. США	705,7	788,5	801,2	101,6
Обсяг імпорту товарів – всього, млн. дол. США	1556,4	1446,8	1904,4	131,6
Обсяг імпорту послуг – всього, млн. дол. США	201,2	140,6	249,4	177,4
Обсяг прямих іноземних інвестицій – всього, млн. дол. США	1237,2	1232,0	1279,3	103,8
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування у фактичних цінах, млн. грн.	21 039,7	20 500,0	20648,9	100,7
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн. грн.	15 473,7	15 600,0	17893,6	114,7
Введення в експлуатацію загальної площі житла за рахунок усіх джерел фінансування, тис. м ²	567,8	650,0	1087,2	167,3
Оборот роздрібної торгівлі (з урахуванням товарообороту як юридичних, так і фізичних осіб) – у фактичних цінах, млн. грн.	53 107,6	66 500,0	82800,0	124,5
Індекс споживчих цін, відсотків	101,1	108,5	103,9	-4,6 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників:				
номінальна, гривень	8011,0	10 250,0	9246,0	90,2
номінальна, скоригована на індекс споживчих цін, відсотків до попереднього року	110,5	112,5	107,4	х
Чисельність населення у віці 15-70 років, зайнятого економічною діяльністю, тис. осіб	1001,9	998,5	1022,3 ⁹	102,4
Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років у відсотках до населення відповідної вікової групи, відсотків	57,2	56,7	58,4 ⁹	+1,7 в.п.
Рівень безробіття, визначений за методологією МОП, відсотків до економічно активного населення у віці від 15 до 70 років, відсотків	6,4	6,6	5,7 ⁹	-0,9 в.п.

⁹- дані за січень-вересень 2019 року